

Dutch

An Essential Grammar

9th Edition

William Z. Shetter and Esther Ham

Dutch

An Essential Grammar

9th edition

Dutch: An Essential Grammar is a reference guide to the most important aspects of modern Dutch as it is used by native speakers.

This new edition of the book presents a fresh and accessible description of the Dutch language, supported throughout by diagrams, illustrations and lively examples. In particular, a new chapter on prepositions has been introduced and an index for the entire grammar has been formed for easier access to the material. Also, for the first time, a companion website will be made available for the book, with regularly updated information about learning resources available on the Internet.

This well-established grammar is the standard reference source for all learners and users from beginner to intermediate level. It is ideal for independent study or for students in schools, colleges, universities and adult classes.

Features include:

- “Let’s try it” sections in each chapter containing sample exercises
- A companion website with suggestions for hearing and reading Dutch on the web, to be found at www.routledge.com/9780415423076
- A general Dutch–English vocabulary at the end of the book containing all Dutch words used throughout the text
- Full use of examples given throughout illustrating modern usage

William Z. Shetter is Professor Emeritus at Indiana University, U.S.A. He was the author of *Introduction to Dutch* (1958), the original title of this book, and its subsequent editions. He has been the co-author of *Dutch: An Essential Grammar* since the eighth edition and is also author of *The Netherlands in Perspective* (second edition 2002).

Esther Ham is a senior lecturer and director of the Dutch Program at Indiana University, U.S.A. Her previous publications include the basic language method books, *Help: Kunt U mij even helpen?* (2001), books 1 and 2.

Routledge Essential Grammars

Essential Grammars are available for the following languages:

Arabic
Chinese
Danish
Dutch
English
Finnish
German
Hindi
Modern Greek
Modern Hebrew
Hungarian
Norwegian
Polish
Portuguese
Spanish
Swedish
Thai
Urdu

Other titles of interest published by Routledge:

Colloquial Dutch (new edition forthcoming)
By Bruce Donaldson

Colloquial Dutch 2
By Bruce Donaldson and Gerda Bodegom

Routledge Intensive Dutch Course
By Gerdi Quist, Christine Sas, Dennis Strik

Dutch: A Comprehensive Grammar
By Bruce Donaldson

Dutch

An Essential Grammar

9th edition

**William Z. Shetter and
Esther Ham**

Seventh edition first published 1994
by Routledge

Eighth edition first published 2002
by Routledge

Ninth edition first published 2007
by Routledge
270 Madison Ave, New York, NY 10016

Simultaneously published in the UK
by Routledge
2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon OX14 4RN

Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group, an informa business

© 2007 William Z. Shetter and Esther Ham

This edition published in the Taylor & Francis e-Library, 2007.

“To purchase your own copy of this or any of Taylor & Francis or Routledge’s collection of thousands of eBooks please go to www.eBookstore.tandf.co.uk.”

All rights reserved. No part of this book may be reprinted or reproduced or utilised in any form or by any electronic, mechanical, or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, without permission in writing from the publishers.

British Library Cataloguing in Publication Data

A catalogue record for this book is available from the British Library

Library of Congress Cataloging in Publication Data

Shetter, William Z.

Dutch: an essential grammar/William Z. Shetter and Esther Ham.

—9th ed.

p. cm.

Includes index.

I. Dutch language—Grammar. 2. Dutch language—Textbooks for foreign speakers—English. I. Ham, Esther. II. Title.

PFI I2.S5 2007-03-07 439.31'82421—dc22

2006033958

ISBN 0-203-93571-3 Master e-book ISBN

ISBN10: 0-415-42307-4 (pbk)

ISBN10: 0-203-93571-3 (ebk)

ISBN13: 978-0-415-42307-6 (pbk)

ISBN13: 978-0-203-93571-2 (ebk)

Contents

Preface	xi
Acknowledgments	xiii
Introduction	I
0.1 The Dutch language	1
Chapter 1 Pronunciation	6
1.1 Vowels	6
1.2 Diphthongs	9
1.3 Consonants	10
1.4 Assimilation	13
1.5 Stress	14
Chapter 2 Spelling	15
2.1 Spelling rules: closed and open syllables	15
2.2 The relationship between <i>f</i> and <i>v</i> , <i>s</i> and <i>z</i>	18
2.3 Pronunciation of the ending <i>-en</i>	20
Chapter 3 The plural	23
3.1 The plural in <i>-en</i>	23
3.2 The plural in <i>-s</i>	25
3.3 Other plurals	26
Chapter 4 Articles and demonstratives	28
4.1 The definite article	28
4.2 The indefinite article	29
4.3 Demonstratives	30

Chapter 5	Personal pronouns and the verb	33
5.1	Subject forms	33
5.2	Use of pronouns	34
5.3	Present tense	35
5.4	Spelling	36
5.5	Yes/no questions	36
5.6	Word order in the Dutch sentence	38
Chapter 6	The verb; <i>hebben</i> and <i>zijn</i> and the imperative	41
6.1	Verbs with stems ending in <i>-t</i> or <i>-d</i>	41
6.2	The verbs <i>gaan</i> , <i>staan</i> , <i>slaan</i> , <i>doen</i> , <i>zien</i>	42
6.3	The verb <i>komen</i>	42
6.4	The verbs <i>hebben</i> and <i>zijn</i>	43
6.5	The imperative	44
6.6	By the way	44
Chapter 7	Adjectives, adverbs and comparison	46
7.1	Adjectives	46
7.2	Exceptions	48
7.3	Adverbs	52
7.4	Comparison of adjectives and adverbs	52
7.5	The superlative used as an adverb	54
Chapter 8	Object pronouns, reflexives and indefinite pronouns	56
8.1	Object pronouns used for the object of a verb	56
8.2	Subject or object pronoun <i>die</i>	58
8.3	A sentence with two objects: direct and indirect	59
8.4	Reflexive pronouns	60
8.5	Indefinite pronouns	61
Chapter 9	Possessive adjectives and pronouns	65
9.1	Possessive adjectives	65
9.2	Adjective endings after possessives	67
9.3	Possessive pronouns	68
9.4	Table of all pronouns in Dutch	71

Chapter 10	Numbers and dates, currency and measurement, telling the time	72
10.1	Cardinal numbers	72
10.2	Ordinal numbers	74
10.3	Dates	75
10.4	Units of currency, measures and time	77
10.5	Telling the time	80
Chapter 11	The past tense: “weak” verbs	86
11.1	Weak and strong verbs	86
11.2	Simple past of weak verbs	86
11.3	The past participle	89
11.4	The present perfect	91
Chapter 12	The past tense: “strong” verbs	93
12.1	Simple past of strong verbs	93
12.2	Vowel changes in the stem	93
12.3	Conjugation with <i>hebben</i> or <i>zijn</i> ?	96
12.4	Past participle without <i>-ge</i>	99
Chapter 13	Some irregular verbs; the past perfect tense	100
13.1	Irregular verbs	100
13.2	Past perfect tense	102
13.3	Use of the tenses	102
13.4	Verb plus preposition	105
Chapter 14	Modal auxiliaries, verbs plus infinitive	107
14.1	Modal auxiliaries	107
14.2	The constructions <i>mogen van</i> , <i>moeten van</i> and <i>niet hoeven van</i>	110
14.3	Negation of modals	111
14.4	Independent use of modals	112
14.5	<i>laten</i> and other verbs used in association with an infinitive	113

14.6	Modal verbs, <i>laten</i> and other verbs with (<i>te</i>) + infinitive in past tenses	114
14.7	<i>te</i> + infinitive	116
Chapter 15 The future, the continuous, the present participle and the infinitive		117
15.1	The future	117
15.2	The continuous	120
15.3	The present participle	123
15.4	The infinitive	123
Chapter 16 Colloquial speech and writing		125
16.1	Particles	125
16.2	Word order and combinations of particles	131
16.3	Spoken language versus written language	133
Chapter 17 Separable and inseparable prefixes		135
17.1	Stressed separable prefixes	135
17.2	Separable verbs in the sentence	136
17.3	Inseparable prefixes	139
17.4	Stressed inseparable prefixes	139
Chapter 18 Conjunctions and relative pronouns		141
18.1	Coordinating conjunctions	141
18.2	Subordinating conjunctions	141
18.3	Relative pronouns	146
Chapter 19 Prepositions		149
19.1	Most commonly used prepositions	149
19.2	Verb + preposition	153
19.3	Noun or adjective + preposition	157
19.4	<i>er</i> + preposition	158
19.5	Preposition follows noun	158
Chapter 20 Word order: position of the verb in the sentence		161
20.1	The conjugated part of the verb in second position	161
20.2	The conjugated part of the verb in first position	164

20.3	The conjugated part of the verb in final position	166
20.4	Restating the three positions	167
20.5	The negating adverb <i>niet</i>	168
Chapter 21	The word <i>er</i>, prepositional compounds	172
21.1	Functions of <i>er</i>	172
21.2	<i>er</i> + preposition	175
21.3	Special cases involving <i>er</i> + preposition	177
Chapter 22	Diminutives	181
22.1	Forms of the diminutive	181
22.2	Diminutives as adverbs	184
22.3	Using the diminutive	185
Chapter 23	The passive voice	187
23.1	The passive construction	187
23.2	Tenses in the passive	188
23.3	Passive and non-passive	189
23.4	Modal verbs	190
23.5	Impersonal passive	191
23.6	When is the passive voice used?	193
Chapter 24	Idiomatic usages of some common verbs	195
24.1	Aspectual meanings of some verbs	195
24.2	Idiomatic usages	198
24.3	Some easily confused pairs	200
Chapter 25	Word formation and derivation	205
25.1	Compounding	205
25.2	Derivation by suffix	206
25.3	Stress shift in derivation	209
25.4	Derivation by prefix	209
Chapter 26	Three stories	211
26.1	<i>Slenterfietsen</i>	211
26.2	<i>Frites</i>	214
26.3	<i>Na afloop</i>	217

Chapter 27 Further learning	220
27.1 Dutch grammars—intermediate and advanced	220
27.2 Dictionaries	221
27.3 Reading	223
27.4 The Internet	223
27.5 Other resources	225
27.6 Histories of the Dutch language	225
27.7 Books on the Netherlands and Flanders	226
Strong and irregular verbs in common use	227
Key to the exercises	234
Dutch–English vocabulary	257
Index	277

Preface

Continued demand for *Dutch: An Essential Grammar* has necessitated a new revised edition that not only provides some updating but addresses some features of the previous eighth edition that seemed to need revision and updating. In this ninth edition, the reader will find these changes:

- The reading passages that in the previous edition were called “**Practice texts**” are no longer part of the grammar. Today’s world offers a growing abundance of accessible written and spoken material through a widening variety of channels (see Chapter 27). This leads us to feel that a work striving to limit itself to presenting the “essential” first few steps in learning the language no longer needs to be in the business of providing reading material as well. An exception is the “**Three stories**” held over from the eighth edition.
- The traditional exercise material has been reduced to two or three sample exercises in each chapter, now found under the heading “**Let’s try it,**” that appear following the presentation of certain important points.
- A chapter devoted entirely to **prepositions** has been added.
- The vocabularies that appeared toward the end of each chapter have now been dropped. The reader will find all Dutch words used throughout the grammar in the general vocabulary at the end.
- In addition to a detailed **Contents**, this edition now includes an **Index**.

For recommendation of audio aids to both classroom and individual instruction, the reader is urged to consult Chapter 27, in which we discuss a wide variety of different ways to supplement this *Essential Grammar*. A regularly updated listing of electronic learning resources available on the Internet appears on the Routledge website at www.routledge.com/9780415423076. A note of caution is appropriate here: the world of

publication and electronic availability changes so rapidly that what we offer here cannot be more than a few suggestions of places in which to look.

This grammar first appeared nearly fifty years ago in the Netherlands under the title *Introduction to Dutch*. At that time, to quote the words of the eighth edition, “there was little or no formal instruction in Dutch to be found in the U.S. There was need for a book that would provide clear, logical explanations for the many who wanted or needed to learn the language but could find no alternative to learning the basics by themselves. Today Dutch is taught throughout the world, including thirty or more college-level institutions in the U.S., and there is a variety of intensive courses in the Netherlands and Belgium. There are grammars, dictionaries, taped and audiovisual courses in abundance. *Dutch: An Essential Grammar* hopes to retain its membership in this realm of classroom instruction while never abandoning its usefulness to those still working alone. This is why it continues to be as compact and self-explanatory as possible.”

Our task of presenting only what is “essential” has been made considerably easier by the presence of the Routledge publication that can best serve as a sequel: Bruce Donaldson’s *Dutch: A Comprehensive Grammar* (1997; 2nd edition, 2007). The reader is urged to turn to that grammar for more detailed treatment and for the next few steps in the language. Chapter 27 includes a description of Donaldson’s book as well as other grammatical works.

For challenging both of us to keep trying to find better ways of presenting Dutch grammar, we are grateful to many generations of students to whom it has been our privilege to present the language and culture of the Netherlands and Flanders.

William Z. Shetter
Esther Ham
Department of Germanic Studies
Indiana University
Bloomington, IN 47405

Acknowledgments

The stories in Chapter 26 appear by kind permission of Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam.

Na afloop © CAMU 1997, Remco Campert and Jan Mulder, © De Bezige Bij 1998

Frites © CAMU 1998, Remco Campert and Jan Mulder, © De Bezige Bij 1999

Slenterfietsen © CAMU 1999, Remco Campert and Jan Mulder, © De Bezige Bij 2000

Introduction

0.1 The Dutch language

The language known to us as Dutch is spoken as a native tongue by some 16,500,000 people in the Kingdom of the Netherlands and by 6,250,000 in Flanders, the northern half of the recently federalized Kingdom of Belgium. One occasionally sees “Dutch” and “Flemish” referred to as though they were two separate languages, but, in reality, there is one single standard language spoken by nearly 23,000,000 people. There are some differences in pronunciation, vocabulary and, occasionally, style, but they are no more important than those between the British and the American varieties of English—even less if we count the fact that there are no differences in spelling customs.

The matter of the English names by which the language is referred to has long been a source of confusion. The word “Dutch” (**Nederlands**) is used to refer to the geography, legal system and government, education, folklore and so on in the Kingdom of the Netherlands, while “Flemish” (**Vlaams**) customarily refers to an equivalent range of aspects of Flanders. The language—the same “Dutch” (**Nederlands**) in both countries—is the main exception to this. In Dutch there is an additional complexity: many people in the heavily urbanized west of the Netherlands refer to their language as **Hollands**, although this usage is resisted in the rest of the Dutch-speaking area.*

* Up until two centuries or so ago the cover term for the languages of the Lowlands was “Diets,” but also **Duits** or **Nederduits**, which at the same time meant “German.” The Dutch word **Duits** now means only “German,” and corresponds to the German word **Deutsch**. The English word “Dutch,” which originally did not distinguish “Dutch” from “German,” has simply been restricted in a different direction.

The names by which the countries involved are called are, unfortunately, sources of a parallel confusion in both Dutch and English. “The Netherlands” is a plural noun even though we are referring to just one country, although the same country is more commonly called by its international name “Holland.” The official Dutch name of the country is **Koninkrijk der Nederlanden**, but everyday usage prefers **Nederland**. For international convenience, the Dutch—particularly in those same western cities—refer to their country as **Holland**. Strictly speaking, however, “Holland” refers only to the two western provinces where most of the largest cities are located. The official name of Belgium is **Koninkrijk België**, the northern, semi-autonomous half of which is called “Flanders” (in Dutch **Vlaanderen**). Here there is a close parallel to the situation in the Netherlands, in that “Flanders” strictly speaking refers to only two western provinces.

A glance back through history gives us a hint as to how this complicated situation came about. “The Netherlands” is plural because several centuries ago the area we often call by the general term the “Low Countries,” occupied by the two countries we have been talking about plus a section in northern France, consisted of a loose confederation of semi-independent principalities, duchies and the like. Eventually this profusion of little states coalesced into the two kingdoms we know today, but many of these long-gone political divisions continue to echo in the modern names.

As to language, this Low Countries region was divided into a Dutch-speaking area in the north and a French-speaking one to the south. The language boundary between the two ran east to west, cutting the area more or less in half. Today the linguistic boundary has hardly changed its location through the centuries and now it runs through the middle of present-day Belgium. It was this situation of two relatively evenly matched languages competing for “language rights” within one country that was one of the chief motivations for the recent federalization of Belgium into largely autonomous regions.

But centuries ago, there was no such language as “Dutch.” The northern half of the area just referred to was a collection of local dialects, mostly mutually intelligible but without a standard form of speech for all. In the late Middle Ages and especially from the 1500s on, a standard form of the language began developing in the important trade cities in the west, such as Amsterdam and Antwerp. It was this single language for all that eventually evolved into standard Dutch as we know it today.

Literary works in Dutch go as far back as the twelfth century, but these early examples are strongly coloured by local dialect. The later development

of a standard language meant the creation of a vehicle in which a rich and varied literature could develop and flourish. Dutch literature, now reflecting the cultures of both the Netherlands and Flanders, therefore has a long and distinguished history.

Today the standard language of education and the mass media is most Dutch-speaking people's "native language." But alongside this, many of the local dialects continue a modest existence. Many—particularly in the western urban centers—have disappeared, and those that survive lead an often precarious existence as they become increasingly irrelevant in the modern world, although in some areas there has been a reawakened pride in the local area and its traditional form of speech. There is still literature written in dialect and on TV there is even a soap opera in one of the eastern dialects. Recently two widespread dialects, one in the east and the other in the southeast, were granted the status of distinct languages by the Dutch government. The local accents of much of the rest of the country have by no means been standardized out of existence. As everywhere in the world, a person's speech tends to be a giveaway of local origin. The Dutch, too, are well able to place another Dutch speaker by region of origin and often by the town—in the large cities, even by neighborhood.

A language spoken by a complex society will have not only geographical variation but social variation as well. From the origins of standard Dutch five centuries ago, the language has always been characterized by an unusually wide gap between *schrijftaal* "written language" and *spreektaal* "spoken language," although in the present day this gap has become considerably narrower. Some examples of the written Dutch versus spoken styles are presented in Chapter 16. As in any other language, Dutch speakers convey to each other messages such as "formal," "relaxed," "slangy" and "uneducated."

Today the Dutch language is spoken by not only the nearly 23 million people in the Netherlands and Flanders, but has taken—and is taking—its modest place around the world. A form of Dutch carried to the southern tip of Africa in the 1600s has since evolved into *Afrikaans*, one of the official languages of the Republic of South Africa, and the Dutch language used to be known as far away as Indonesia and Japan. It is still one of the official languages of former Dutch possessions: Surinam, on the north coast of South America, and Aruba and the Netherlands Antilles, still a part of the Kingdom of the Netherlands.

Since 1980, an organization called the "Dutch Language Union" (*Nederlandse Taalunie*), on behalf of its member states the Netherlands, Belgium

THE NETHERLANDS
AND
FLANDERS

- 1 Groningen
- 2 Friesland
- 3 Drente
- 4 Overijssel
- 5 Gelderland
- 6 Utrecht
- 7 Noord-Holland
- 8 Zuid-Holland
- 9 Zeeland
- 10 Noord-Brabant
- 11 Limburg
- 12 Flevoland

- 1 West-Vlaanderen
- 2 Oost-Vlaanderen
- 3 Antwerpen
- 4 Brabant
- 5 Limburg

and Surinam, has taken responsibility for all aspects of the furtherance of the Dutch language including literature and education, most conspicuously helping to subsidize the teaching of Dutch around the world. The Dutch language is widely taught today in many countries. These few thousand people are learning to read and appreciate Dutch literature in the original, although literary works in translation are reaching a far wider audience, meaning that the literature is, in fact, enjoying something of a renaissance everywhere.

Pronunciation

This introductory chapter will assume that the reader will either be working in class under the guidance of an instructor who can illustrate the sounds of the spoken language, or has access to some of the many tapes, CDs, broadcasts and other audio means that are readily available. These are discussed in detail in Chapter 27.

In the presentation of sounds that follows, every Dutch sound discussed will be transcribed in the symbols of the International Phonetic Alphabet. We will follow the usual custom of always enclosing IPA symbols in square brackets.

I.1 Vowels

I.1.1 *Front, rounded, front-rounded vowels*

Front vowels are those pronounced with the tongue more or less raised in the front of the mouth such as “eat,” “it,” “date,” “end.” IPA symbols for front vowels are [i], [ɪ], [e] and [ɛ].

Back vowels are those pronounced with the tongue raised in the back of the mouth, such as “food,” “foot,” “code.” IPA symbols for back vowels are [u], [ʊ] and [o].

Front-rounded vowels occur in Dutch but not in English. They involve the raising of the tongue in front of the mouth while keeping the lips rounded or puckered at the same time. Front-rounded vowels occur in French (**vu, deux**) and German (**müde, dünn, Söhne, können**). IPA symbols for front-rounded vowels are [y], [ʏ], [ø] and [œ].

1.1.2 High and low vowels

“High” means that in the sound in question the tongue is raised close to the roof of the mouth. “Low” means that the tongue is further away, i.e. more “relaxed.” So we say that the vowel of “eat” is high, “end” a mid-vowel and “add” a low vowel. The equivalent IPA symbols would be [i], [ɛ] and [æ].

1.1.3 The vowels

Vowel in Dutch spelling	Example		IPA	Remarks
ie	ziek	sick	[i]	Like English “seek” but rather short in Dutch.
	hier	here	[i:]	Same quality as the previous example, but about twice as long before r .
i	dit	this	[ɪ]	
ee	steen	stone	[e:]	Has a tendency toward a diphthong, less strongly so than English “main” but more than German <i>zehn</i> . This is especially true in the western cities in the Netherlands.
e	met	with	[ɛ]	
oe	boek	book	[u]	Pronounced shorter than English “boot.”
	boer	farmer	[u:]	Like Dutch ie , roughly twice as long before r .
oo	boon	bean	[o:]	As Dutch ee , tends to a diphthong, less so than English “bone” but more than German <i>Bohne</i> .
o	pot	pot	[ɔ]	

aa	kaas	cheese	[a:]	
a	dat	that	[ɑ]	You will hear that this vowel is pronounced much further back than the preceding one.
uu	minuut	minute	[y]	Resembles French <i>minute</i> .
	buur	neighbor	[y:]	As Dutch ie and oe , this vowel sounds more or less twice as long before r .
u	nul	zero	[ʏ]	Similar to German <i>müssen</i> .
eu	neus	nose	[ø:]	Like French <i>deux</i> , German <i>Söhne</i> .

1.1.4 Summary

Dutch vowels are all distinct from one another by virtue of their differences in what we might call “vowel color,” usually termed their quality. It is also useful to note that they differ in quantity, meaning their duration: some are always short, others always long, and still others short or long depending on the surrounding sounds.

a e i o u	always short [a ɛ ɪ ɔ ʏ]
aa ee oo eu	always long [a: e: o: ø:]
ie oe uu	long, but only before r [i:r u:r y:r] (rather) short everywhere else [i u y]; this includes when they end a syllable or word, such as zie, hoe, nu

1.1.5

A neutral vowel, which is comparable to the last syllable of English “soda” or “sofa” occurs in unstressed (unaccented) syllables in many words. In Dutch, the neutral vowel sounds like the short **u** [y]. It has several spellings, the most common of which are:

e	behalve	except	(the most usual spelling)
ij	mogelijk	possible	
i	twintig	twenty	

1.2 Diphthongs

A “diphthong” can be defined as the succession of two different vowels in a single syllable. Examples in English are “how,” “boy,” “time.” Notice that in the third example the spelling does not suggest the diphthong that is there, the sound that we misleadingly call “long i.” The IPA symbols for these three diphthongs would be [aʊ], [ɔɪ] and [aɪ].

Spelling	Example	IPA	Remarks
ei	trein train	[ɛi]	([e] + [i]). Note that ei and ij are two spellings for the same sound.
	dijk dike		
ou	koud cold	[ɔu]	([ɔ] + [u])
au	blauw blue		
ui	huis house	[œy]	([œ] + [y]). This is a front-rounded diphthong.
oei	moeite trouble	[ui]	([u] + [i])
ooi	mooi nice	[o:i]	([o:] + [i]). The first component of this diphthong is long.
aai	haai shark	[a:i]	([a:] + [i]). Note the difference between this and the first diphthong above; first component long.
ieu	nieuw new	[iy]	([i] + [y])
eeu	leeuw lion	[e:y]	([e:] + [y]). First component long.

1.3 Consonants

Consonants are either voiced (vocal cords vibrating) or voiceless (vocal cords not used).

Consonant in Dutch spelling	Example	IPA	Remarks
p	paal post	[p]	The first three consonants are voiceless stops, and in Dutch they are unaspirated, meaning they are not followed by the little puff of breath that we hear in English “peel,” “team,” “cool.”
t	tien ten	[t]	
k	kat cat	[k]	
b	been bone	[b]	The two voiced stops are always pronounced voiceless at the end of a word, in other words identical to the voiceless stops.
	heb (I) have	[p]	
d	deze these	[d]	Voiceless at the end of a word.
	had had	[t]	
f	feit fact	[f]	At the beginning of a word, the sound resulting from the juxtaposition of s and j occurs in borrowings from other languages; it occurs in the middle of Dutch words.
s	saai dull	[s]	
sj	sjaal scarf	[ʃ]	
	meisje girl		

ch	machine machine	[ʃ]	The sound in this spelling occurs only in words borrowed from French.
tj	katje kitten	[tʃ]	Resulting from t and j standing next to each other; roughly similar to English “ch.”
ch	acht eight	[x]	
g	geel yellow	[x], [ɣ]	In parts of the east and south of the Netherlands, as well as in Flanders, a voiced sound is often heard. It is pronounced [ɣ] only in loanwords.
	logies lodging	[ʒ]	This pronunciation (the sound of the “s” in English “measure”) is heard in words borrowed from French.
sch	schip ship	[sx]	Note that this spelling represents a succession of two distinct sounds.
	praktisch practical	[s]	At the end of a word and in suffixes, the ch is not heard.
v	veel much	[v]	This is pronounced fully voiced (like English “veil”) in the south and in Flanders, but in much of the rest of the Netherlands it is not distinguished from f .
z	zout salt	[z]	
l	laat late	[l]	

r	room cream	[ʀ] [r]	The pronunciation most often heard in the north, especially in the cities, is the “guttural” one, phonetically called “uvular.” But in much of the country and throughout Flanders, the tongue tip trill (the “Spanish r”) is heard.
m	maan moon	[m]	
n	niet not	[n]	
ng	tong tongue zingen to sing	[ŋ]	As “ng” in English “singer,” never as in “finger.”
j	ja yes	[j]	
w	wat what	[v] [w]	In the Netherlands, a slight contact of lower lip and upper teeth, lighter than English “v”; in Flanders, normally pronounced similar to – but not exactly the same as – English “w.”

1.3.1 Summary

- 1 **b** and **d** are pronounced as **p** and **t** at the end of a word, i.e. they become voiceless. The voiced sounds **v** and **z** likewise do not occur at the ends of words, but here—as we’ll see in the next chapter—the spelling does indicate this.
- 2 **ch**, **sch**, **g** and **r** require special attention, since the pronunciations they represent are not the ones suggested to speakers of English by their spellings.

1.4 Assimilation

Two or more consecutive consonants (except **l**, **m**, **n** and **r**) must be pronounced either all voiced or all voiceless. This is true whether the consonants occur within one word or at the end of one word and the beginning of the next.

- 1 When a spirant (a “continuant”) **f**, **s**, **ch**, **g**, **v** or **z** is combined with one of the stop consonants **b**, **d** (voiced) and **p**, **t** or **k** (voiceless), the stop consonant controls the voicing or voicelessness of the entire group:

<i>Spelled</i>		<i>Pronounced as if written</i>
hoofden	heads	[hoovden]
ijsbeer	polar bear	[ijzbeer]
opvouwen	to fold up	[opfouwen]

Remember that spelling notwithstanding, a **b** or **d** at the end of a word is voiceless:

ik heb veel	I have many . . .	[ik hep feel]
zij had zeker	she had certainly . . .	[zij hat seker]

- 2 When two stop consonants are combined in a group, if either one is voiced they are both voiced:

uitbreiden	to extend	[uidbreiden]
op duizenden	on thousands	[ob duizenden]

- 3 When two spirant consonants are combined, the group is voiceless:

afzetten	to remove	[afsetten]
het is veel	it is a lot	[het is feel]

- 4 Final voiceless consonants often become voiced when followed immediately by a vowel:

heb ik	have I	[heb ik] (i.e. hep + ik)
lees ik	do I read	[leez ik]

1.5 Stress

The main stress (“accent”) in Dutch is generally on the first syllable of a word, as in English. Prefixes and suffixes containing the unstressed vowel *e* (*be-*, *er-*, *ge-*, *her-*, *ver-*, *-e*, *-en*, *-er*), as well as the prefix *ont-*, are not stressed.

In all cases where the position of the stress is ambiguous, it will be indicated by a line under the stressed syllable, e.g. **stadhuis**, **toevallig**, **Amsterdam**.

Spelling

2.1 Spelling rules: closed and open syllables

You will find that the Dutch spelling system is a very consistent one. That is, by and large, each sound is spelled in only one way, and each symbol represents only one sound. But part of its logic is the spelling of vowel sounds and here Dutch does things in a way no other language does. The spelling system is based on the distinction between what we call closed and open syllables. First we need to understand what is meant by these terms.

A word may consist of only a single syllable (**kat**, **ga**), but many words consist of two or more syllables (**za-ken**, **aan-ko-men**), each one of which follows this rule: we call any syllable closed when it ends in a consonant and open when it ends in a vowel:

- When two consonants stand between vowels (**mannen**, **armen**), the syllable division usually comes between them, so we divide **man-nen**, **ar-men**. The first syllable ends in a consonant and is therefore closed.
- When one consonant stands between vowels (**bomen**, **deuren**), the syllable division comes before the consonant, so here we divide **bo-men**, **deu-ren**. It must begin the second of the two syllables and the first thus ends in a vowel and is open.

The spelling rules are as follows.

The Dutch short vowels **a**, **e**, **i**, **o**, **u** are always written with one letter and can occur in closed syllables:

man	man	pot	pot	bed	bed
vul	l, he fills	zit	l, he sits		

When another syllable is added, for instance **-en** to form the plural, the final consonant must be doubled so that the syllable remains closed:

mannen	men	potten	pots
bedden	beds	vullen	we, they fill
zitten	we, they sit		

Note: Remember that (except in a few loanwords) you never see any doubled consonants at the end of a word.

When one of the above vowels occurs in a word of one syllable where it is already followed by more than one consonant, no change needs to be made when a syllable is added:

arm, armen	arm, arms	word, worden	I become, they become
kerk, kerken	church, churches	kust, kusten	coast, coasts
ding, dingen	thing, things		

2.1.1 Summary

The short vowels **a, e, i, o, u** are always followed by at least one consonant. When another syllable follows, they must be followed by two or more consonants.

The rest of the Dutch vowels, including all the diphthongs, can (but might not!) occur in an open syllable. All such vowels are spelled with two letters when they happen to stand in a closed syllable:

laan	avenue	<i>diphthongs</i>	
peer	pear	trein	train
boom	tree	dijk	dike
buur	neighbor	ruik	smell
fout	mistake		
dier	animal		
deur	door		
boek	book		

These vowels might stand in an open syllable (a) in a word of one syllable without a following consonant or (b) when another syllable is added. Then the vowels spelled with a double letter (the first four, above) drop one of these letters. The logic here is that the single following consonant (a) or the absence of any consonant (b) is enough to indicate that the syllable is open:

lanen	avenues	sla	lettuce
peren	pears	—	
bomen	trees	zo	so
buuren	neighbors	nu	now

Notice the blank in the second column. An *ee* at the end of a word must always be written with two letters (for instance *zee* “sea”) to distinguish it from the unaccented vowel as in English “soda” which is regularly spelled with *e* (for instance *ze* “she”). This distinction is not made inside the word, however, resulting in an occasional ambiguity such as *regeren* (*re-gee-ren*) “to govern” but *regelen* (*ree-ge-len*) “to adjust.”

Note, however, that in accordance with the rule given above, the doubled letters are used whenever the syllable is closed (that is, when the vowel is followed by two or more consonants), whether or not another syllable follows:

paarden	[paar-den]	horses
feesten	[fees-ten]	parties
hoofden	[hoof-den]	heads
buurten	[buur-ten]	neighborhoods

The doubled vowels in the diphthongs *aai*, *ooi*, *eeu*, *oei*, *ieu* never change:

taai, taaie	tough
mooi, mooie	nice
leeuw, leeuwen	lion, lions
groei, groeien	I grow, they grow

The vowels spelled with two different letters remain unchanged when another syllable is added. Remember that a spelling with two different letters does not necessarily indicate a diphthong!

dieren	animals	treinen	trains
deuren	doors	dijken	dikes
boeken	books	fouten	mistakes
		tuinen	yards, gardens

2.1.2 Summary

- 1 The vowels **aa**, **ee**, **oo**, **uu** are spelled with two letters when in a closed syllable but with one letter when in an open syllable.
- 2 The vowels and diphthongs written with two or more different letters remain unchanged whether the syllable is closed or open.
- 3 All the vowels that can occur in an open syllable, with the exception of **ie**, **oe**, **uu**, before consonants other than **r**, are pronounced longer than the vowels that occur only in a closed syllable. For this reason, many texts call **aa**, **ee**, **oo**, **uu**, **ie**, **eu**, **oe**—the vowels that can occur only in open syllable—LONG vowels, and **a**, **e**, **i**, **o**, **u** SHORT vowels.

Note that when we apply rule 1 of this summary and write **aa**, **ee**, **oo**, **uu** with a single letter in an open syllable, only the following consonants distinguish them from the closed-syllable short vowels, for instance:

zaken	affairs	zakken	pockets
redde	reason	redden	to save
bomen	trees	bommen	bombs
manen	moons	mannen	men
spelen	they play	spellen	they spell
slapen	they sleep	slappe	flabby

2.2 The relationship between **f** and **v**, **s** and **z**

- 1 Many words end in an **f** or an **s**, such as **brief** “letter,” **huis** “house.” When we add an ending and this consonant comes to serve as the first consonant of a following syllable, it is replaced by, respectively, **v** or **z**. The consonant may be preceded by **l** or **r**:

raaf	ra-ven	ravens
geloof	gelo-ven	believe
brief	brie-ven	letters
wolf	wol-ven	wolves
werf	wer-ven	shipyards
roos	ro-zen	roses
huis	hui-zen	houses
gans	gan-zen	geese
vers	ver-zen	verses
beurs	beur-zen	scholarships

This does not happen, however, when the s is preceded by **p**, **t** or **k**:

rups	rupsen	caterpillars
fietsen	fietsen	bicycles
heks	heksen	witches

This should feel familiar, because we do the same in English in “wife, wives,” “wolf, wolves” and “house, houses” (though in this last example the spelling does not show how we really pronounce it).

- 2 When we double an **f** or **s** on addition of another syllable, we do not change to **v** or **z**:

stof	stoffen	materials
das	dassen	neckties

- 3 Some exceptions to the rule given in point 1 are:

biograaf	biografen	biographers
elf	elfen	elves
kous	kousen	stockings
dans	dansen	dances

All the above words illustrating the rules for the replacement of f and s by v and z when a vowel follows have been nouns. But these are general pronunciation and spelling rules that hold for all parts of speech, especially adjectives and verbs:

lief	lieve
serieus	serieuze
grijs	grijze, grijzer

2.3 Pronunciation of the ending -en

In spoken Dutch, especially in the western part of the Netherlands, the -n of the common ending -en is normally dropped. So:

lopen to walk	is pronounced as if	[lope]
spreken (we, they) speak		[spreke]
gesproken spoken		[gesproke]
houten wooden		[houte]
brieven letters		[brieve]
ziekenhuis hospital		[ziekehuis]

These words are, however, never *written* without the -n. Notice that the remaining sound is the short vowel common in unstressed syllables (Chapter 1).

2.3.1 Let's try it

Add the ending -en to the following words:

tak	maan	reus	brief
feest	kous	zoon	pit
bloem	das	woord	

Add the ending -e to the following words:

leuk	vies	dik	boos
raar	serieus	mooi	arm

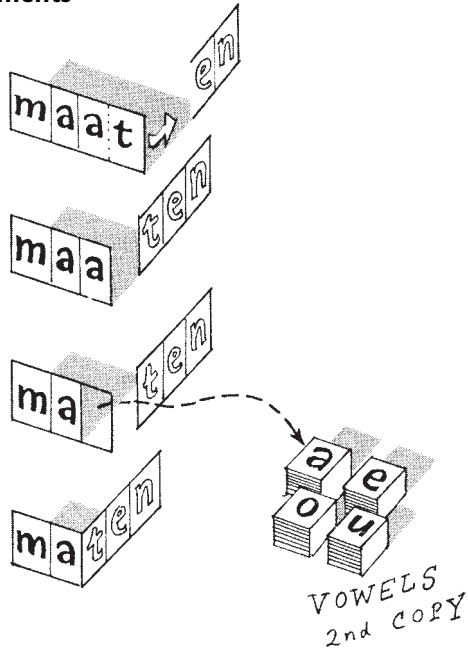
Making the spelling adjustments

putting an ending (most often -e, -en, -er) onto a syllable that contains a vowel spelled with two letters –

an ending beginning with -e attracts a consonant to it and a two-letter vowel gives one up easily, so the consonant 'turns the corner' –

but now the second of two identical vowels becomes superfluous, so it is stored away (to give back when we take the ending off again) –

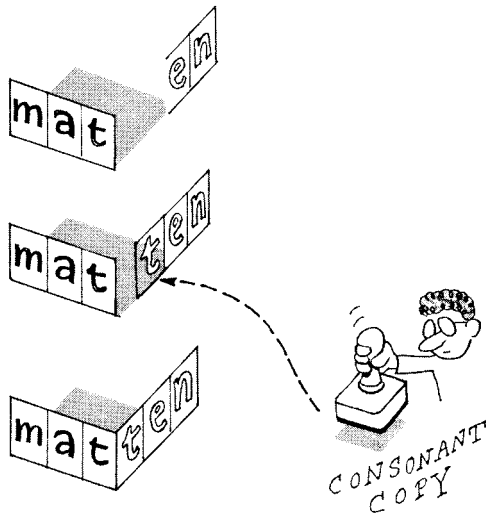
resulting in this economical spelling.

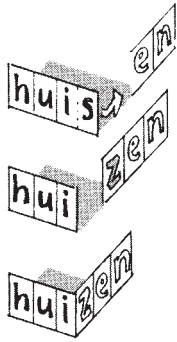

putting an ending onto a syllable containing a vowel spelled with one letter –

the ending still attracts a consonant to it, but a one-letter vowel holds onto the consonant –

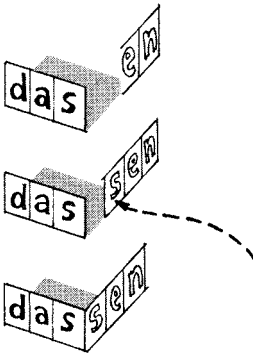
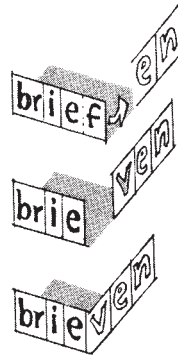
so a second copy of that consonant is brought in from storage (where we put it back when we take the ending off again).

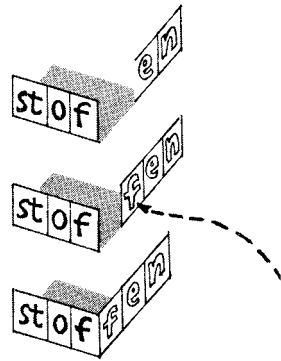

when an **s** or **f** “turns the corner” (after any two-letter vowel) –

it normally turns into a **z** or **v**.

but when an **s** or **f** doesn’t “turn the corner” (after any one-letter vowel), it stays the same and has the usual copy brought in.

Chapter 3

The plural

The plural of nouns in Dutch is roughly divided up into three groups: plural ending *-en*, plural ending *-s* and other plurals.

3.1 The plural in *-en*

The regular sign of the plural is *-en*.

3.1.1 Note

The spelling rules given in the preceding chapter are applied.

krant	kranten	newspapers	(no change)
boer	boeren	farmers	(no change)
woord	woorden	words	(no change)
fles	flessen	bottles	(double consonant after short vowel)
boot	boten	boats	(single vowel in open syllable)
prijs	prijzen	prices	(s replaced by z)
bos	bossen	forests	(double consonant after short vowel)
mens	mensen	people	(no change)
brief	brieven	letters	(f replaced by v)
fotograaf	fotografen	photographers	(single vowel in open syllable)

3.1.2 Irregularities

- 1 A small number of very frequently occurring words do have a different vowel quality in the plural. A short vowel in the singular becomes a long vowel in the plural, marked by the single consonant following it:

bad	baden	baths
dag	dagen	days
dak	daken	roofs
gat	gaten	holes
glas	glazen	glasses
weg	wegen	ways
oorlog	oorlogen	wars
god	goden	gods
bedrag	bedragen	amount
verdrag	verdragen	treaties

Within this type there are three exceptions:

stad	steden	cities
schip	schepen	ships
lid	leden	members

Note: The change in vowel is still from short vowel in the singular to long vowel in the plural.

- 2 Another small group forms the plural by adding **-eren**:

been	beenderen	bones	but: been	benen	legs
blad	bladeren	leaves	but: blad	bladen	trays, sheets
ei	eieren	eggs			
kind	kinderen	children			
lied	liederen	songs			
volk	volkeren	peoples			

3.2 The plural in -s

Another common sign of the plural is -s, used with a considerable number of words. There are three main groups:

- 1 Most words ending in unstressed -el, -em, -en, -er, -aar, -erd, -e:

tafel	tafels	tables
bezem	bezems	brooms
deken	dekens	blankets
bakker	bakkers	bakers
leraar	leraren (leraars)	teachers
engerd	engerds	creeps
tante	tantes	aunts
studente	studentes	(female) students

- 2 All diminutives, marked by their ending -je (see Chapter 22):

huisje	huisjes	little houses
dubbeltje	dubbeltjes	10-cent coins
meisje	meisjes	girls

- 3 Many words originally of foreign origin, often ending in a vowel. When the vowel is a, i, o, u or y, an apostrophe is inserted:

firma	firma's	firms
paprika	paprika's	sweet peppers
taxi	taxi's	taxicabs
auto	auto's	cars
foto	foto's	pictures
paraplu	paraplu's	umbrellas
baby	baby's	babies
hobby	hobby's	hobbies

microfoon	microfoons	microphones
garage	garages	garage
hotel	hotels	hotels
restaurant	restaurants	restaurants
computer	computers	computers
tram	trams	streetcars
roman	romans	novels

Three of the common native Dutch words also in this category are:

oom	ooms	uncles
broer	broers	brothers
zoon	zoons	sons (zonen is an older form, still used for company names: Ballegeer en Zonen)

3.3 Other plurals

- 1 Words from a more or less intellectual sphere often form their plural in the Latin way with -i or -a:

catalogus	catalogi	catalogs
historicus	historici	historians
musicus	musici	musicians
museum	musea (museums)	museums

- 2 Most words in -or form the plural in -en and shift the stress one syllable to the right. Many of them have an alternative plural form in -s:

professor	professoren/professors	professors
motor	motoren/motors	motors

- 3 Words in -heid form the plural in -heden:

mogelijkheid	mogelijkheden	possibilities
gelegenheid	gelegenheden	opportunities

3.3.1 *Let's try it*

Put the following nouns into the plural.

broodje	krant	hobby	dag	banaan
stad	foto	professor	docente	moeilijkheid
leraar	bakker	tomaat	ei	weg
fles	zoon	druif	tafel	politicus
menu	jongen	sufferd	prijs	kind
printer	glas	les	hoofdstuk	restaurant
taxi	brood	pen	oorlog	hotel
kamer	collega	appel	film	motor

Articles and demonstratives

4.1 The definite article

4.1.1 Singular

The definite article is either **het** or **de**. **De** is used as the singular definite article with roughly two-thirds of Dutch nouns, which are of “common” gender, including masculine and feminine genders:

de man	the man	de straat	the street
de vrouw	the woman	de bloem	the flower

Het is the singular definite article used with the remaining nouns. It is neuter in gender. **'t** is the unstressed form of **het**, used mainly in informal writing:

het boek	the book	het kind	the child
het raam	the window	het meisje	the girl

Few rules can be given that will help a beginner in telling whether a noun is common or neuter in gender, with one exception: all diminutives are neuter.

de jongen	the boy	het jongetje	the little boy
het huis	the house	het huisje	the little house

Note: The neuter nouns must be learned by memorizing the definite article with the noun. In the Dutch–English vocabulary all nouns are preceded by the appropriate article.

4.1.2 Plural

The definite article for all nouns in the plural is **de**:

de kat	de katten	the cats
de straat	de straten	the streets
het huis	de huizen	the houses
het huisje	de huisjes	the little houses

	Singular	Plural
Common gender	de tuin	de tuinen
Neuter	het huis	de huizen

4.1.3 Let's try it

Fill in the right article: **de** or **het**. Use a dictionary if necessary.

___ huis	___ krant	___ ziekenhuis	___ dag	___ woordenboek
___ fiets	___ boek	___ meisje	___ pen	___ straat
___ stad	___ restaurant	___ professor	___ boekje	___ moeilijkheid
___ fles	___ muziek	___ hoofdstuk	___ kamer	___ president
___ tuin	___ bibliotheek	___ gebouw	___ kat	___ kind

4.2 The indefinite article

The indefinite article “a, an” is **een** for both genders, always unstressed and pronounced in about the same way as the “an-” in English “another.” As in English, there is no plural.

	Singular	Plural
Common gender	een tuin	tuinen
Neuter	een huis	huizen

The same word stressed and spelled as **één**, means “one.”

4.3 Demonstratives

Demonstratives follow the same pattern, except that they make a distinction based on whether the noun they modify is close by or far away.

	Singular		Plural	
	<i>Close</i> (= <i>this</i>)	<i>Far</i> (= <i>that</i>)	<i>Close</i> (= <i>these</i>)	<i>Far</i> (= <i>those</i>)
Common gender	deze tuin	die school	deze tuinen	die scholen
Neuter	dit huis	dat gebouw	deze huizen	die gebouwen

Demonstratives can be used in Dutch without a noun. The noun is implied, however, usually because the speaker is pointing to the noun or has mentioned it earlier in the context, so that it is clear what the speaker is talking about:

Nederlandse boeken zijn duur. Dit (boek) hier, bijvoorbeeld, kost een derde meer dan in de VS.

Dutch books are expensive. This one here, for example, costs a third more than in the U.S.A.

When the demonstrative points out but does not directly modify, it is always in the neuter form and is situated at the beginning of the sentence:

Dit is de bibliotheek.

This is the library.

Dit is mijn oudste zus. (showing pictures) Zij studeert aan de universiteit van Delft.

This is my oldest sister. She is studying at the university of Delft.

Dutch often uses a neuter article or demonstrative with a plural verb form when the plural noun referred to is thought of as a group rather than as individuals:

Dat zijn mijn kinderen.

Those are my children.

Zij houden van harde muziek.

They love loud music.

Dit zijn haar boeken.

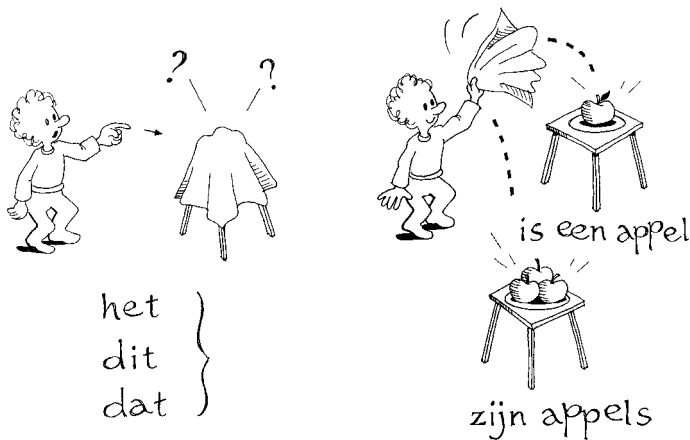
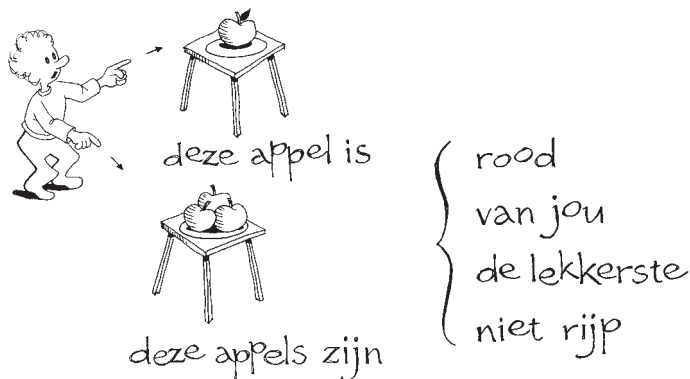
These are her books.

This is the same for articles:

Wie is dat? Het zijn de burens.

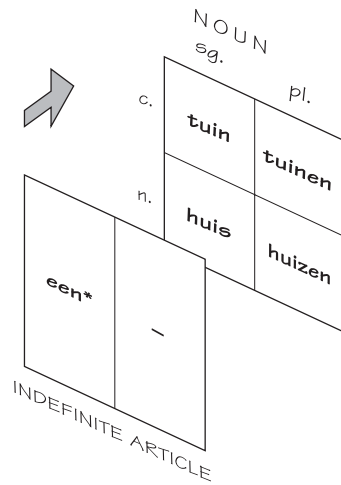
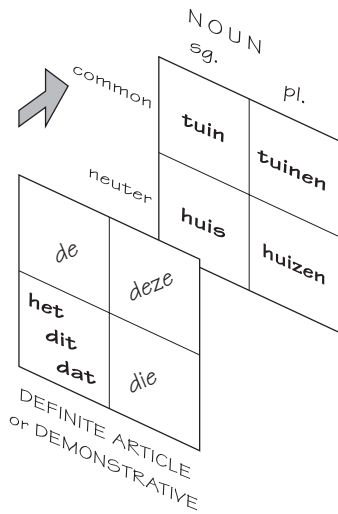
Who is that? It's the neighbors.

Here is how to remember it.

The unspecified thing (demonstrative) is modified by noun and verb.

4
Articles
and demon-
stratives

* may be missing in sing.: "mass" nouns

"count" nouns: *tuin-tuinen, huis-huizen, dag-dagen, reis-reizen* ...

"mass" nouns: *water, melk, bier, zand, verkeer, schoonheid* ...

4.3.1 Let's try it

de, het, een, deze, die, dat, dit or nothing?

Er loopt _____ kat in onze tuin. _____ kat is pikzwart.

Gebruik je _____ melk en _____ suiker in je koffie?

Daar loopt _____ politieagent. _____ politieagent kan ons vast wel helpen.

Onze computer is kapot. Morgen gaan wij _____ nieuwe computer kopen.

In _____ klas zitten vijf jongens en een meisje. _____ jongens komen uit _____ Verenigde Staten en _____ meisje komt uit Canada.

Dit is mijn oudste broer. _____ woont in Frankrijk.

Wat is _____ Lange Voorhout? _____ is _____ straat in Den Haag. _____ is _____ straat waar veel ambassades gevestigd zijn.

Personal pronouns and the verb

5.1 Subject forms

The subject forms of personal pronouns are:

Person	Singular			Plural		
	Stressed	Unstressed	English	Stressed	Unstressed	English
1	ik	'k	I	wij	we	we
2	jij	je	you (informal)	jullie	(je)	you (informal)
	u	–	you (formal)	u (+ verb in singular)	–	you (formal)
3	hij	ie (after verb)	he	zij	ze	they
	zij	ze	she			
	het	't	it			

Most pronouns have two forms:

- 1 The emphatic or stressed form: used regularly in writing, but used in speaking only for particular emphasis on the person.
- 2 The non-emphatic or unstressed form: used in speaking where the emphasis is usually not on the pronoun but on the accompanying verb. Non-emphatic forms are often used in less formal writing, though **ie** is almost never used in writing. All unstressed forms except **ie** are pronounced with a very short **e** sound. **'t/'k** usually merge almost completely with the following word, as in English “’twas.”

Note: In order to avoid confusion, or misuse of the unstressed form, it is best to always use the stressed form, because it is always correct to use the stressed form, but not always correct to use the unstressed form:

A: Wie heeft dat gedaan?	A: Who did it?
B: Ik.	B: I did.
A: Jij?	A: You?
B: Ja, ik.	B: Yes, me.

5.1.1 *The pronoun u, jij, jullie*

This pronoun is used as a polite form to casual acquaintances, strangers, superiors and in general to persons a generation older. Like English “you,” it can refer to one person or several people, but its accompanying verb form remains singular. The familiar **jij, jullie** are used for relatives, close friends and anyone under the age of 18. Generally speaking, it is advisable to translate English “you” by **u** unless there is a specific reason for using **jij** or **jullie**. That said, the trend is to expand the use of **jij** and **jullie**.

5.2 Use of pronouns

Since things in Dutch may have one of two genders, **het** “it” must be used only for those nouns that are neuter and **hij** for all others, even though to a speaker of English this seems to violate a feeling that inanimate objects cannot be personalized with the word “he”:

de garage:	hij (die) is groot	the garage: it is large
de organisatie:	(zij) die is groot	the organization: it is large
het huis:	het is wit	the house: it is white

However, **het** is used in the introductory phrase “it is,” “they are,” when the object(s) or person(s) have not been specifically named as yet:

Het is onze auto.	It is our car.
Het zijn onze sleutels.	They are our keys.
Het zijn hun collega’s	They are their colleagues.

5.2.1 Let's try it

Fill in the appropriate personal pronoun:

- 1 Mijn neefje komt op bezoek. _____ is vier jaar.
- 2 Zijn vrouw is een beetje ziek. _____ heeft last van de hitte.
- 3 _____ ben een beetje ziek.
- 4 Wij gaan naar de dierentuin. Gaat _____ ook mee, meneer Kroes?
- 5 Jij hebt vijf kleinkinderen. Vind _____ het leuk om opa te zijn?
- 6 Tot morgen, Hans. Hoe laat kom _____?

5.3 Present tense

Dutch verbs are always cited in the infinitive form. This, with a few exceptions to be discussed in the following chapter, regularly ends in **-en**. In order to conjugate a verb this ending is removed, leaving the stem of the verb, to which the appropriate personal endings are then added. In the present tense the verb assumes only three different forms:

helpen to help

stem = infinitive – -en = help

Singular		Plural	
Ik help	Help ik?	Wij helpen	Helpen wij?
Jij helpt	Help jij?	Jullie helpen	Helpen jullie?
Hij, zij, het helpt	Helpt hij, zij, het?	Zij helpen	Helpen zij?
U helpt	Helpt u?		

Note 1: When the pronoun **u** is used, whether it addresses one or more people the verb is always singular.

Note 2: When **jij/je** follows the verb and its subject, the verb always drops the ending **-t**, but not the **t** of the stem (**zit je, praat je**):

Hij geeft je een appel.

He gives you an apple.

(Here **je** is the indirect object and doesn't change the verb form.)

Draag je die koffer zelf?Do you carry that suitcase
yourself?

Note 3: When **hij** follows the verb it is pronounced **ie** (**helpt hij** is pronounced **helpt ie**) in ordinary speech, unless the pronoun receives special emphasis, but is not usually written this way.

Note 4: The pronouns for “she” and “they” are identical, but the form of the accompanying verb always serves to indicate which is intended.

5.4 Spelling

Many verbs change their spelling in the various forms of the conjugation, regularly following the spelling rules given in Chapter 2:

<i>Infinitive</i>	leggen to lay	maken to make	schrijven to write	lezen to read
<i>Stem</i>	leg-	maak-	schrijf-	lees-
<i>Conjugation</i>	ik leg jij legt (leg jij?) u legt hij, zij, het, legt	ik maak jij maakt (maak jij?) u maakt hij, zij, het, maakt	ik schrijf jij schrijft (schrijf jij?) u schrijft hij, zij, het, schrijft	ik lees jij leest (lees jij?) u leest hij, zij, het, leest
	wij leggen	wij maken	wij schrijven	wij lezen
	jullie leggen	jullie maken	jullie schrijven	jullie lezen
	zij leggen	zij maken	zij schrijven	zij lezen

5.5 Yes/no questions

Yes/no questions are questions to which the answer can be a simple “yes” or “no.” These questions are different from question-word questions, which start with a question word such as “why,” “when,” “what.”

In asking a yes/no question (English: Do you help?) the positions of subject and verb in Dutch are simply inverted; questions are never asked with an equivalent of the English “do” plus verb:

Maak ik een taart?

Do I make a pie?

Schrijft hij een brief?

Does he write a letter?

Lezen jullie de krant?

Do you read the paper?

Helpen zij het kind?

Do they help the child?

There is no verbal form equivalent to what we call the “progressive” form.* So the above could just as well be “Am I making a pie?,” “Is he writing a letter?,” “Are you reading the paper?,” “Are they helping the child?” Accordingly “He helps,” “He is helping,” “He does help” are all rendered alike in Dutch:

Ik schrijf een briefI write a letter, I’m writing a letter,
I’ll write a letter, I do write a letter.**Wij lezen een boek**We read a book, we’re reading a
book, we will read a book, we do
read a book.

In asking question-word questions, the positions of subject and verb are inverted:

Wat zegt u?

What did you say?

Wie is dat?

Who is that?

Waar wonen de meeste buitenlanders?

Where does the largest number of foreigners live?

Welke dag is het vandaag?

What day is it today?

Hoeveel dollars heb jij nog?

How many dollars do you still have?

* A construction in Dutch somewhat analogous to the English progressive will be discussed in Chapter 15.

5.5.1

A verb is negated simply by the addition of the adverb **niet**:

Hij helpt niet.

He does not help.

Ik schrijf niet.

I do not write.

Leest hij niet?

Doesn't he read?

Here again, we see that the auxiliary “do” + main verb in English is not used in Dutch. The adverb **niet** simply follows the main verb.

Observe carefully from now on where the word **niet** is placed in a sentence. A few general rules for this will be summarized in Chapter 20.

5.5.2 Let's try it

Fill in, using the correct conjugated form.

Infinitive	Stem			
lopen	___	hij ___	het ___	wij ___
denken	___	ik ___	u ___	jullie ___
schrijven	___	jij ___	___ jij?	zij ___
zitten	___	ik ___	je ___	we ___
wandelen	___	u ___	zij ___	zij ___
maken	___	ik ___	jij ___	jullie ___
helpen	___	het ___	u ___	wij ___
fietsen	___	ik ___	___ jij?	zij ___
lezen	___	je ___	u ___	ze ___
liggen	___	ik ___	het ___	we ___

5.6 Word order in the Dutch sentence

You will find a table below showing word order in independent clauses in Dutch. Compared to English, Dutch has a different way of arranging words in different types of sentences.

Affirmative sentence

subject verb rest
Hilde **gaat** **morgen naar de markt.**

Hilde is going to the market tomorrow.

In Dutch, the verb in an affirmative sentence must be in the second position.

If the first position is not occupied by the subject, any other part of the sentence can come in its place and the subject moves to its mandatory place immediately after the verb.

Vanavond	leest	Hilde	de krant.
De krant	leest	Hilde	vanavond.
1	2	3	4

Hilde is reading the paper this evening.

Questions

a Yes/no questions

verb always in first position! = inversion

verb – subject – rest

Woon **jij** **al lang** **in Amsterdam?**

Have you lived in Amsterdam for a long time?

b Question-word questions

question word – verb – subject – rest

Wanneer **winkelt** **hij** **op de markt?**

When does he go shopping at the market?

Hoe **weet** **jij** **dat?**

How do you know that?

Waarom **vraagt** **zij** **de prijs van het boek?**

Why does she ask the price of the book?

Waar **gaat** **zij** **naar school?**

Where does she go to school?

Wie **schrijft** **het verslag?**

Who is writing the report?

c Imperative

Verb stem without personal pronoun, except when it is a polite order.

Loop hard! **Gaat u maar zitten.**

Run fast. Please sit down.

Ga snel! **Geeft u mij een kilo pruimen, alstublieft.**

Go fast. Please give me a kilo of plums.

More details on the imperative are given in Chapter 6.

5.6.1 *Let's try it*

Insert the correct form of the verb in the correct place in the sentence:

- (liggen) De kat _____ heel lekker op de bank.
- (kopen) Morgen _____ wij een nieuw woordenboek.
- (fietsen) _____ Nederlanders naar hun werk?
- (lezen) Welk boek _____ jij op dit moment?
- (denken) Hij _____ veel aan zijn vriendinnetje.
- (werken) U _____ zeker erg graag met die nieuwe computer.
- (studeren) _____ jullie Nederlands aan een Amerikaanse universiteit?

The verb; **hebben** and **zijn** and the imperative

6.1 Verbs with stems ending in -t or -d

When the stem of a verb ends in -t, the ending -t for the second and third person singular is not added:

zitten = to sit

ik	zit
jij	zit (zit jij?)
u	zit
hij/zij/het	zit
wij	zitten
jullie	zitten
zij	zitten

weten = to know

ik	weet
jij	weet (weet jij?)
u	weet
hij/zij/het	weet
wij	weten
jullie	weten
zij	weten

Verbs with a stem that ends in -d, however, *do* add the -t in the second and third person singular, even though this makes no difference to the pronunciation:

rijden = to ride

ik	rijd, rij
jij	rijdt (rijd jij?)
u	rijdt
hij/zij/het	rijdt
wij	rijden
jullie	rijden
zij	rijden

houden = to hold

ik	houd, hou
jij	houdt (houd jij?)
u	houdt
hij/zij/het	houdt
wij	houden
jullie	houden
zij	houden

6

The verb:
hebben and
zijn and the
imperative

The verbs **rijden**, **snijden** and **houden** as spoken and written normally drop the -d of the stem as well as the -t of the second person singular in the inverted form:

Rij je?	Do you ride?
Snij je?	Do you cut?
Hou je?	Do you hold?

The same is true of **vinden**, although normally this happens only in the spoken language:

Vind je (spoken: vin je)	Do you think?
Vind je niet? (vin je niet)	Don't you think so?
but: Je vindt	you think

6.2 The verbs *gaan*, *staan*, *slaan*, *doen*, *zien*

There are five verbs with an infinitive that does not end in -en but in -n. These are **gaa-n** “to go,” **staa-n** “to stand,” **slaa-n** “to strike,” **doe-n** “to do” and **zie-n** “to see”; all of them occur frequently in Dutch. Otherwise, they are regular in the present tense:

gaan = to go		doen = to do	
ik	ga	ik	doe
jij	gaat (ga jij?)	jij	doet (doe jij?)
u	gaat	u	doet
hij/zij/het	gaat	hij/zij/het	doet
wij	gaan	wij	doen
jullie	gaan	jullie	doen
zij	gaan	zij	doen

6.3 The verb *komen*

The stem vowel of the verb **komen** “to come” is short in the singular, but long in the plural.

ik	kom
jij	komt (kom jij?)
u	komt
hij/zij/het	komt
wij	komen
jullie	komen
zij	komen

6.4 The verbs *hebben* and *zijn*

Hebben “to have” and zijn “to be” show irregularities in their present tense conjugation:

ik	heb	ik	ben
jij	hebt (heb jij?)	jij	bent (ben jij?)
u	hebt/heeft	u	bent/is
hij/zij/het	heeft	hij/zij/het	is
wij	hebben	wij	zijn
jullie	hebben	jullie	zijn
zij	hebben	zij	zijn

Note that with **u** both **hebt** and **heeft** are in common use and that the same is true for **bent** and **is**, although the latter is less frequent.

6.4.1 Let's try it

Use the correct form of the verb:

De docent (zitten) op een stoel voor de klas.

In Nederland (wonen) vrij veel mensen in een rijtjeshuis.

Jij (rijden) op een zogenaamde omafiets.

Op dit schilderij van Paulus Potter (staan) een man met een stier.

(zien) je dat stoplicht? Daar moet je linksaf.

Hij (hebben) een vraag die de docent niet kan beantwoorden.

(zijn) dat de kinderen van Annet en Pieter?

6.5 The imperative

The imperative, used to give orders or commands, is merely the stem of the verb. The same forms are used to address one person or a group. As in English, no pronoun is used to address the person(s) one commands:

Kijk eens!	Look!
Wacht eens even!	Wait a minute!
Ga weg!	Get out!

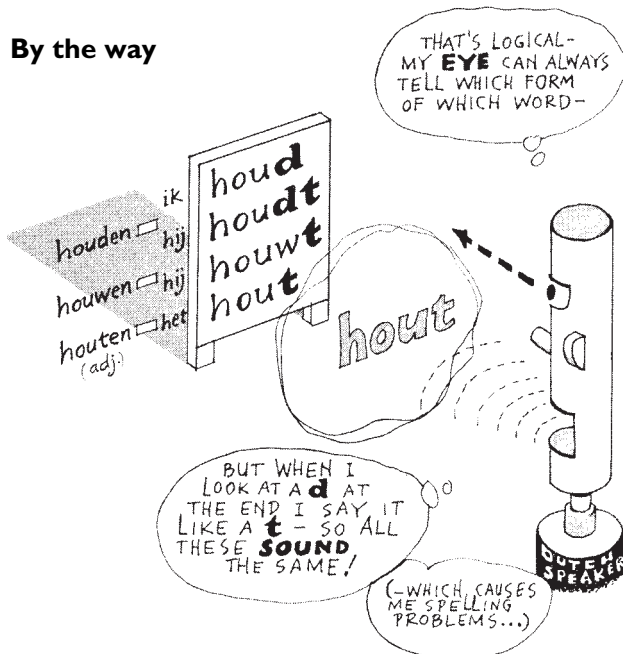
When the situation calls for more formal politeness, the pronoun **u** is used and the verb is used in the third person singular. The same form is used when one addresses one or more person(s):

Komt u binnen!	Come in.
Gaat u zitten	Have a seat.

A more preemptory form of the imperative uses the infinitive:

Doorlopen!	Move on!
Luisteren!	Listen!
Opletten!	Pay attention!

6.6 By the way

6.6.1 *Let's try it*

Test yourself on how the drawing works with these verb pairs:

winden	to wind	winnen	to win
laden	to load	laten	to let
kruiden	to season	kruien	to wheel (in a wheelbarrow)
schudden	to shake	(be)schutten	to shield from

By the way

Adjectives, adverbs and comparison

7.1 Adjectives

An adjective can stand in one of two positions:

- 1 It can be an attributive adjective, i.e. the adjective modifies the following noun:

een groene auto a green car

- 2 It can be used independently, i.e. not modifying a noun:

de auto is groen the car is green

7.1.1 Forms of the adjective

- When the adjective does not modify the noun, it appears in its basic form:
- When the adjective does modify the noun, it can take different forms. The main rule = the adjective takes an -e ending when in front of the noun:

hij zingt mooi he sings beautifully

De groene auto staat in de stille straat.

The green car is parked in the quiet street.

Een groene auto staat in een stille straat.

A green car is parked in a quiet street.

Het groene gras groeit op het grote plein.

The green grass grows in the large square.

The one case in which an attributive adjective cannot have an -e ending is when three conditions are fulfilled simultaneously:

- 1 The following noun is neuter.
- 2 The environment is indefinite: no modifier or article, **een**, **geen**.
- 3 The noun is singular.

Groen gras groeit op een groot plein.

Green grass grows in the large square.

Zij heeft een rond gezicht.

She has a round face.

7.1.2 Let's try it

What happens if one of these conditions is not fulfilled?

Fill in the following blanks, using the adjective **rond**.

het _____ gezicht	the round face (definite)
_____ gezichten	round faces (plural)
een _____ tafel	a round table (de word)
een _____ gezicht	a round face (all fulfilled)

7.1.3

Adjective endings	Definite		Indefinite	
	Singular	Plural	Singular	Plural
Common gender	de kleine man	die kleine mannen	geen kleine man	kleine mannen
	zijn kleine vrouw	de kleine vrouwen	een kleine vrouw	kleine vrouwen
Neuter gender	ons kleine kind	de kleine kinderen	een klein kind	kleine kinderen
			wit brood	

7.1.4 Let's try it

Fill in the correct form of the adjective or adverb:

- 1 Het _____ bord staat op een _____ tafellaken. (wit-blauw)
- 2 De _____ tafels in de _____ kamer, zijn _____.
(rond-groot-praktisch)
- 3 Hoeveel _____ zalm wil je? (gerookt)
- 4 Kan je _____ citroenen eten? (zuur)
- 5 Dat is een _____ gerecht! (heerlijk)
- 6 Deze _____ perzikentaart smaakt _____. (vers-lekker)
- 7 Dat is een _____ fooi! (fantastisch)
- 8 Dat _____ nagerecht staat sinds kort op het _____ menu.
(heerlijk-nieuw)
- 9 De kok in dit _____ restaurant kookt erg _____. (leuk-lekker)
- 10 Veel mensen houden van _____ haring in Nederland. (rauw)

7.2 Exceptions**7.2.1 Attributive adjectives without -e ending**

These include adjectives ending in **-en** such as **gouden, zilveren, katoenen, wollen, stoffen** etc.

These adjectives usually describe materials from which objects are made or are past participles ending in **-en** used as adjectives (**gebakken eieren**):

Dat is een katoenen bloes.

That is a cotton blouse.

Dat is een mooie, zilveren ring.

That is a beautiful, silver ring.

Ik houd van leren schoenen.

I love leather shoes.

Other adjectives ending in **-en** that do not take an **-e** ending: **eigen, open, verlegen, verkouden, volwassen**.

Other exceptions are adjectives of foreign origin such as **plastic, aluminium, platina, beige**.

Zijn die aluminium pannen duur?

Are those aluminium pans expensive?

Ik heb een plastic tafel.

I have a plastic table.

elk + adjective + neuter singular noun

ieder

welk

Elk, ieder, welk are considered indefinite words: “each,” “every,” “which.” When they precede an adjective + neuter singular noun, they and the adjective have no ending:

Elk goed restaurant is ook een duur restaurant.

Any good restaurant is bound to be an expensive restaurant.

Ieder jong diertje heeft liefde nodig.

Every young animal needs love.

Welk geruit overhemd vind jij het mooist?

Which tartan shirt do you like best?

Note: When the noun is not a neuter singular noun, then both the beginning adjective as well as the secondary adjective take an -e ending:

Elke goede boetiek is ook een dure boetiek.

Any boutique that is good is also expensive.

Elke jonge hond heeft liefde nodig.

All young dogs need love.

Welke geruite bloes vind jij het mooiste?

Which plaid blouse do you like best?

veel + (adjective) + neuter singular noun

meer

weinig

minder

geen

Veel, meer, weinig, minder, geen form an indefinite context when they precede a noun, very much like **elk, welk, ieder**. Unlike the latter, veel, meer, weinig, minder and geen are themselves unchangeable.

Er is veel Belgisch bier te koop in de VS.

There is a lot of Belgian beer for sale in the U.S.

Je kunt niet veel Belgische jenever in Amerika kopen.

You can't buy much Belgian gin in the U.S.

Nederlanders eten meer verse groente dan Amerikanen.

The Dutch eat more fresh vegetables than the Americans.

Men vindt weinig groen mos op het strand.

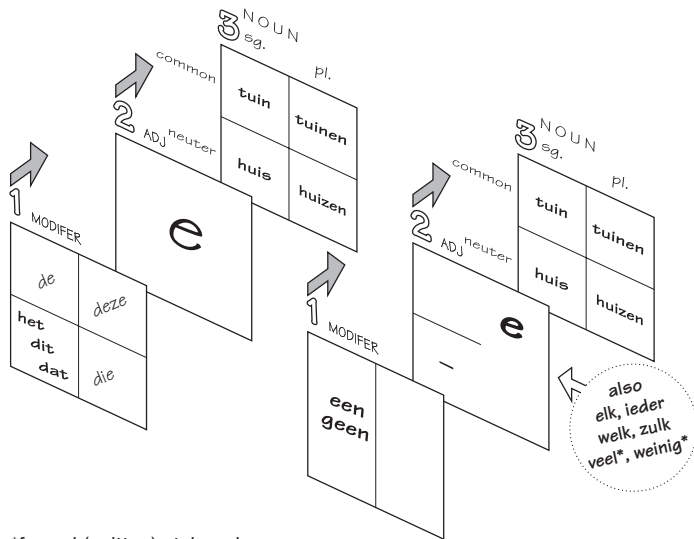
Not much green moss is found on the beach.

Men eet in België minder rood vlees dan in de VS.

In Belgium people eat less red meat than in the U.S.

Geen zacht bed is zacht genoeg voor ons.

A soft bed is never soft enough for us.

*formal (written) style only

Linker- and rechter-, often in combination with another word, are also exceptions.

linkerhand left hand

rechtervoet right foot

de rechter helft the right half

There is a long list of adjectives that do not have an -e ending. These combinations can be regarded as idiomatic. Some examples:

het dagelijks leven	daily life
het Centraal Station	the Central Station
het openbaar vervoer	public transportation
het voortgezet onderwijs	secondary education
het Academisch Ziekenhuis	the University Hospital
het Nederlands elftal	the Dutch (football) team
het voltooid deelwoord (but: voltooid deelwoorden)	the past participle

Some attributive adjectives either have an -e ending or not, depending on the meaning:

een groot man	a great man
↓	↓
een grote man	a tall man

The version without the -e ending usually indicates a meaning that transcends the “direct” meaning of the adjective and implies an honorable characteristic. It is not “democratically” spread over the language: it usually applies to male persons.

7.2.2 *iets/wat/niets + adjective + -s*

When the adjective is used after *iets*, *wat*, *niets* an -s is added.

Hij ziet iets moois in elke situatie.

He sees something good in every situation.

Ik wil je wat lekkers geven.

I want to give you something tasty.

Zij willen niets negatiefs horen over hun kinderen.

They don't want to hear anything negative about their children.

7.3 Adverbs

Adverbs that modify verbs, adjectives or other adverbs have the same form as the uninflected adjective, as they often do in colloquial English:

Het zijn aardige mensen.	They are nice people.
Zij zingt aardig.	She sings nicely.
Hij schrijft goede brieven.	He writes good letters.
Hij schrijft goed.	He writes well.

The adverb *heel* “very” usually takes on the form of an inflected adjective, especially in speech, when it appears in front of one:

een hele mooie dag	a very nice day
hele grote bloemen	very large flowers

7.4 Comparison of adjectives and adverbs

The endings of the comparative and superlative are *-er* and *-st(e)*:

groot	groter	grootst	tall, big
jong	jonger	jongst	young
aardig	aardiger	aardigst	nice

These endings can be added to adjectives of any length:

belangrijk	belangrijker	belangrijkst	important
interessant	interessanter	interessantst	interesting

Adjectives ending in *-r* insert *-d-* before the comparative *-er*:

zwaar	zwaarder	zwaarst	heavy
duur	duurder	duurst	expensive
lekker	lekkerder	lekkerst	tasty
ver	verder	verst	far

Irregular comparatives and superlatives:

goed	beter	best	good
veel	meer	meest	much, many
weinig	minder	minst	few
graag	liever	liefst	gladly

Note: The adverb **graag** and its comparative and superlative are used with a verb in a construction equivalent to the English verb “to like to”:

Wij spelen graag gitaar.

We like to play the guitar.

Zij drinkt liever koffie dan thee.

She prefers coffee to tea.

Hij leest het liefst een boek in bed.

He prefers to read a book in bed.

Endings: comparatives and superlatives behave as adjectives:

een beter boek a better book

het mooiere schilderij the more beautiful painting

de oudste boom the oldest tree

7.4.1 Let's try it

Supply the comparative in the following sentences:

- 1 Mijn broer is (**dik**) _____ dan de president van de Verenigde Staten van Amerika.
- 2 Haar haar is (**lang**) _____ dan het haar van de koningin.
- 3 Wat heb je (**lief**) _____, een kopje thee of koffie?.
- 4 In het weekend is het natuurlijk (**druk**) _____ in de stad dan door de week.
- 5 Hij woont (**ver**) _____ van de universiteit dan ik.
- 6 Hij komt vaak (**laat**) _____ dan zij.
- 7 Nu ik in een grote stad woon, ga ik (**vaak**) _____ naar de bioscoop.
- 8 Schrijven is voor veel studenten in deze klas (**gemakkelijk**) _____ dan spreken.
- 9 Kunnen jullie alsjeblieft een beetje (**stil**) _____ zijn?
- 10 Hij doet nog (**gek**) _____ dan anders.

Supply the superlative in the following sentences:

- 1 Dat is de (eng) _____ spin die ik ooit gezien heb.
- 2 Hoe gaat het met de (lief) _____ oom van de wereld?
- 3 Heb je zijn (mooi) _____ dochter gezien?
- 4 Het (groot) _____ stuk taart is vandaag voor mij!
- 5 Hij is verliefd op de (oud) _____ dochter van de president.
- 6 Dat is de (moeilijk) _____ vraag die ik ooit gehad heb.
- 7 Morgen gaan we naar het (lekker) _____ restaurant in de stad.
- 8 Hier maken ze de (heerlijk) _____ pannenkoeken.
- 9 Dat is de (rot) _____ tomaat die ik ooit gezien heb.
- 10 Kan jij het (hoog) _____ springen, of is het je zus die dat kan?

7.5 The superlative used as an adverb

When the superlative is used as an adverb, in the written language it is normally used without an ending. In the spoken language, the ending *-ste* is more common.

In de lente zingen de vogels het mooist.

Birds sing the most beautifully in the spring.

Zij schrijven het best.

They write the best.

Deze computer is het snelst.

This computer is the fastest.

Dat boek is het dikst.

That book is the thickest.

Deze pullover is het warmst(e).

This sweater is the warmest.

When the superlative is used as a noun, it takes the ending *-ste* and is preceded by *de* or *het*:

Van deze auto's neem ik de goedkoopste (auto).

Dit huis is het oudste (huis) van de hele straat.

Deze computer is de snelste.

Dat boek is het dikste.

Note: A direct comparative is indicated in Dutch by **dan** “than”:

Hij is groter dan zijn broer

He is taller than his brother.

(net) zo ... als ... requires a plain adjective:

Hij zingt bijna (net) zo goed als Piet.

He sings almost as well as Piet does.

The
superlative
used as an
adverb

Object pronouns, reflexives and indefinite pronouns

8.1 Object pronouns used for the object of a verb

	Singular				Plural		
1st pers.	mij	me		me	ons		us
2nd pers.	jou	je		you (informal)	jullie	je	you (informal)
	u			you (formal)			
3rd pers.	hem	'm	die	him	hen/hun	ze	them
	haar	d'r/'r		her	die		
	het	't	dat	it			

Geef mij het boek.

Give me the book.

Ik zie jullie helemaal niet.

I don't see you at all.

Heb je 'm gehoord?

Have you heard him?

Wij hebben d'r samen met Jan ontmoet.

We've met her together with Jan.

Here, too, we have both stressed and unstressed forms of the pronouns.

- **mij**: this is usually the written form
- **jou** ordinarily stresses familiarity or used for special emphasis

Note: The verbal ending **-t** is not dropped when the **je** following the verb is the object:

Hij ziet je elke dag om negen uur.

He sees you every day at nine o'clock.

Jij wast je 's ochtends met koud water.

You wash (yourself) in the morning with cold water.

8.1.1 *Some details about pronoun usage*

The unstressed form *je* can replace *jullie* but only when the latter has already occurred in the sentence:

Jullie gaan naar de stad, maar je koopt niets.

You go into town, but you don't buy anything.

- *haar* (singular) is usually used only when the pronoun is stressed or as a written form. In Belgium, the unstressed form *d'r* is not used; often *ze* (referring to a person) is heard instead. However, this is not considered standard language.
- *het* is never used after prepositions: for example *over het* = **erover**, *op het* = **erop**, *uit het* = **eruit**. See Chapter 21 for more on this topic.
- *hem* is used for inanimate objects in the written language to refer to *de* words that indicate, for example, institutions, public bodies and so on. Normally, demonstratives are used instead. *hij*, however, is the only full form that may be used at all times to refer to anything other than people.

Waar is mijn auto?

Where is my car?

O, hij staat in de garage.

Oh, it is in the garage.

Waar is mijn auto?

Where is my car?

O, die staat in de garage.

Oh, it is in the garage.

8.1.2 *hun and hen*

Hen/hun as stressed forms can only refer to people; *die* refers to anything other than people:

Zij gaan met hem naar een restaurant.

They go to the restaurant with him.

Hen haalt hij op om zeven uur.

He picks them up at seven o'clock.

Hij neemt onze slaapzakken mee op reis.

He's taking our sleeping bags with him on his trip.

Die haalt hij morgenochtend op.

He is picking them up tomorrow morning.

There is an official rule as to when to use **hen** or **hun**: **hen** is used as a direct object and after prepositions, whereas **hun** is an indirect object. However, **hen** is used less and less, especially in spoken Dutch, because even native speakers of Dutch don't always know when to use which form:

Ik geef hun het geld. I give them the money.

Ik geef het geld aan hen.

Hij ziet hen. He sees them.

Wij zien hen later. We will meet them later.

Jullie doen het voor hen. You do it for them.

- In more familiar speech, the unstressed *ze* can be substituted in all cases; this is the only choice when the pronoun refers to things:

– **Daar staan Piet en Gerrit.** There are Piet and Gerrit.

+ **Ik zie ze niet.** I don't see them.

– **Geef ze het geld.** Give them the money.

+ **Okee, ik geef hun het geld.** Okay, I will give them the money.

+ **Nu zie ik hen.** Now I see them.

– **Heb je de enveloppen met geld?** Do you have the envelopes with money?

+ **Ja, ik heb ze bij me.** Yes, I have them with me.

8.2 Subject or object pronoun *die*

- A subject or object pronoun in the third person when stressed often turns up as *die*:

Hij weet het wel. He knows it all right.

Die weet het wel. *He* knows it all right.

Ik ken haar (d'r/ze) niet. I don't know her.

Die ken ik niet. I don't know *her*.

- *die* is used to refer to inanimate objects instead of **haar** and **hem**:

Hij verkoopt de auto. He sells the car. He sells it.

Hij verkoopt die.

De auto? Die is verkocht. The car? *It* has been sold.

A sentence
with two
objects:
direct and
indirect

8.3 A sentence with two objects: direct and indirect

When a sentence contains two objects, the direct (usually a thing) and the indirect (usually a person) occur in various sequences depending on whether they are pronouns or nouns. In the examples that follow, the direct object is underlined and the indirect object is in italics. You can observe in the examples how the objects can be replaced by pronouns:

De man geeft het geld aan de vrouw.

The man gives the money to the woman.

De man geeft de vrouw het geld.

The man gives the woman the money.

Hij geeft het geld aan de vrouw.

He gives the money to the woman.

Hij geeft de vrouw het geld.

He gives the woman the money.

Hij geeft het aan de vrouw.

He gives it to the woman.

Hij geeft het geld aan haar.

He gives the money to her.

Hij geeft haar het geld.

He gives her the money.

Hij geeft het aan haar. (*haar* gets the stress)

He gives it to her.

Hij geeft het haar. (*geeft* gets the stress)

He gives it to her.

8.3.1 *Let's try it*

Take the **aan** out of the following sentences and adjust word order as necessary.

- 1 Vertel je verhaal aan je broer.
- 2 Schrijf een brief aan de ouders van je vrouw.
- 3 Hoeveel keer heb je dat aan je leraar verteld?
- 4 Geef een geschenk aan je verloofde voor Kerstmis.
- 5 De politieagent geeft een bekeuring aan de fietser.
- 6 Sinterklaas geeft cadeautjes aan de kinderen van de basisschool.
- 7 De vader leest elke avond een verhaaltje voor aan zijn kinderen.
- 8 Hij geeft een nieuwe auto aan zichzelf.

8.4 **Reflexive pronouns**

When the object of a verb is the same person as the subject and when the subject acts on itself, the object is then called reflexive. There are two kinds of reflexive verb in Dutch: those that are (1) grammatically reflexive and (2) exclusively reflexive.

1 Hij wast zich.	He washes himself.
Hij wast zijn auto.	He washes his car.
2 Hij vergist zich.	He makes an error.
(uncommon in English, but like verbs
such as he betakes himself, she
bethinks herself)

The table shows the reflexive forms for all persons.

	Singular			Plural		
1st pers.	me	ik was me	myself	ons	wij wassen ons	ourselves
2nd pers.	je	jij wast je	yourself	je	jullie wassen je	yourselves
		u wast zich	yourself			
3rd pers.	zich	hij wast zich	himself/	zich	zij wassen zich	themselves
		zij wast zich	herself/			
		het wast zich	itself			

Note: Dutch adds *-zelf* to stress the reflexive idea only with verbs that are reflexive by nature:

Hij wast zichzelf, niet zijn zoon

He washes himself, not his son.

8.4.1 *Examples of reflexive verbs*

zich verbazen, zich verheugen op, zich vergissen, zich herinneren, zich veroorloven:

Zij verbaast zich over de mooie bloemen in het park.

She is surprised by the beautiful flowers in the park.

Wij verheugen ons op het feest.

We look forward to the party.

Hij vergiste zich in de naam.

He made a mistake in the names.

Jullie herinneren je niets meer van die reis.

You can't remember a thing from that trip.

U kan zich niet veroorloven zo'n fout te maken.

You can't afford to make such a mistake.

8.5 **Indefinite pronouns**

- **allen:** formal language. It means “all people” and is used for people only:

De ministers zitten allen in het kabinet.

The ministers are all part of the cabinet.

We gaan met z'n allen naar de bioscoop.

We are all going to the cinema.

- **alles:** “everything”:

Alles zit in de koffer.

Everything is in the suitcase.

- **alle, al de:** “all the.” Always followed by a common gender noun or a plural:

Alle/al de kleren zitten in de koffer.

All the clothes are in the suitcase.

Ik heb alle melk opgedronken.

I finished all the milk.

- **allemaal**: only marked as informal language in sentences with a reference to a relatively large amount of something, mostly spread over a large surface. Always in combination with a personal pronoun or a noun:

We zagen allemaal eendjes in de vijver.

We saw all these ducks in the pond.

Er was allemaal zand in het huis.

There was all this sand in the house.

Wat is dat allemaal?

What in the world is going on?

Otherwise, it means “all of them”:

Ze komen allemaal.

All of them are coming.

Wij hebben ze allemaal ontmoet.

We've met all of them.

- **allebei, beide, beiden**: “both of them” (people or objects). **Beiden** is only used for people:

Beide boeken gaan over grammatica.

Both books are about grammar.

Beide gaan over grammatica.

Both of them are about grammar.

Beide studenten geven hun mening.

Both students give their opinion.

Beiden geven hun mening.

Both of them give their opinion.

Ze komen allebei naar het feest.

Both of them are coming to the party.

We hebben ze beiden ontmoet.

We met both of them.

Wie van hen komt? – **Beiden.**
Which ones of them are coming? – Both.

- iedereen: “everybody,” “everyone,” “anyone”:

Iedereen is aanwezig.

Everybody is present.

Note: The verb is singular.

- (n)iemand: “nobody,” “anybody”

Ik ken hier niemand.

I don’t know anybody here.

Niemand weet het.

Nobody knows.

Is er iemand die het antwoord weet?

Is there anybody who knows the answer?

- de meeste: “the most”

De meeste mensen doen hun voordeur op slot.

Most people lock their front door.

Ik zie het meeste van allemaal.

I see more than anybody else.

- de meesten: “most of the people” (only used for people):

De meesten blijven logeren.

Most of the people stay overnight.

Note: When you add an **-en** to adjectives such as **blank**, **zwart**, **oud**, **gehandicapt**, etc., you turn the adjective into a noun that has the meaning “people who are . . .”:

De zwarten leven vreedzaam samen met de blanken in deze streek.

The black people live in peace with the white people in this area.

Er zijn gratis parkeerplaatsen voor gehandicapten in de stad.

There are free parking spaces for the handicapped in the city.

8.5.1 *Let's try it*

Replace the noun in parentheses by a pronoun or follow guidelines:

- 1 Kijk naar (**de man**), hij verkoopt (**theedoeken**).
- 2 Geef (**de paprika's**) aan (**de vrouw**).
- 3 Betaal (**de kaasboer**), anders krijg je geen kaas van (**de kaasboer**).
- 4 Zij laten (**de huisdieren**) aan (**je tante en mij**) zien.
- 5 Kijk uit! (**De groenteboer**) ziet (**jou en je vriendin**) niet!
- 6 Zie je (**de appels**)?
- 7 (**Tante Tine**) neemt (**Kaatje**) op schoot [= lap] en ze zegt: "Kaatje, vertel (**Tante Tine**) eens over de kanarie."
- 8 Ik ga met (**mijn vrienden**) op de fiets naar de markt.
- 9 Zoveel mensen kopen niet bij. [you informal]
- 10 Professor, ik zeg [you formal]: het is de beste kaas in Nederland!

Possessive adjectives and pronouns

9.1 Possessive adjectives

	Singular		Plural	
1st pers.	mijn/m'n boek	<i>my book</i>	ons huis onze auto	<i>our house</i> <i>our car</i>
2nd pers.	jouw/je auto	<i>your car (informal)</i>	jullielje fiets	<i>your bicycle (informal)</i>
	uw huis	<i>your (formal) house</i>		
3rd pers.	zijn/z'n moeder haar/d'r vader zijn/z'n hok (het dier)	<i>his mother</i> <i>her father</i> <i>its doghouse</i>	hun bus	<i>their bus</i>

- 1 Unstressed forms are used in everyday speech and occasionally written.
- 2 **Jouw** is used only for special emphasis, the usual form even in writing being **je**:

- A: **Hij gaat met mij naar het concert.** A: He is going to the concert with me.
- B: **Met jou?** B: With you?
- A: **Ja, verbaast je dat?** A: Yes, does that surprise you?

- 3 Spelling difference between **jouw** and **jou** (possessive and object), between **uw** and **u**:

Heeft u uw kaartje bij u?

Do you have your ticket with you?

Gaat jouw vader met jou naar de film?

Is your father going to the movies with you?

- 4 Once the form **jullie** has been used in the sentence, **je** can be its unstressed form:

Jullie houden natuurlijk liever je boek bij je.

Of course, you'd rather keep your book with you.

- 5 **Ons/onze**: the use depends on the gender of the following noun: **ons** for neuter singular nouns; **onze** in *all* other cases:

Dat is ons boek. → **Dat zijn onze boeken.**

That is our book. → Those are our books.

Dat is onze auto. → **Dat zijn onze auto's.**

That is our car. → Those are our cars.

- 6 **D'r** is regularly heard in the Netherlands, but not in Flanders:

Heb je d'r boek gezien? Have you seen her book?

Ze komt met d'r man. She's coming with her husband.

9.1.1 Let's try it

Put the possessive in the blank.

- 1 Vorige week heb ik _____ beste vriendin helpen verhuizen.
- 2 Heb jij _____ boek gezien? Ik ben het kwijt.
- 3 Hij gaat samen met _____ ouders naar de diploma-uitreiking.
- 4 De Koningin ging samen met _____ kleinkinderen op de foto.
- 5 Heeft u gisteren _____ paraplu nog gevonden?
- 6 De hond was _____ speeltje kwijt.
- 7 Jullie houden natuurlijk liever _____ jas aan.

- 8 Wij gaan samen met _____ vrienden op skivakantie in Oostenrijk.
 9 Dit is _____ huis: we wonen er al drie jaar.
 10 Zij gaan met _____ hele hebben en houden verhuizen.

9.2 Adjective endings after possessives

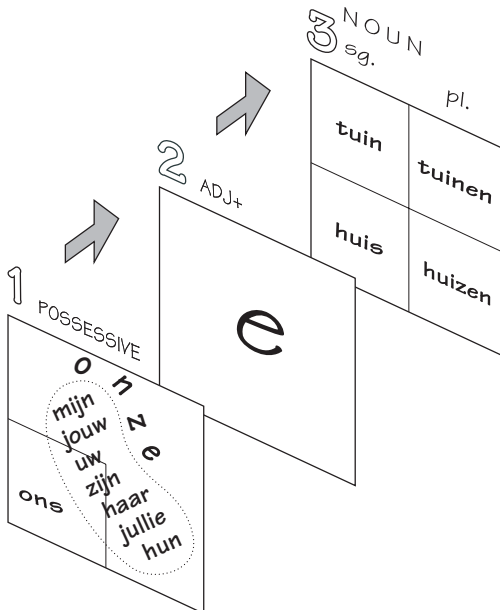
Adjectives modifying a noun require an adjective ending when they are preceded by a possessive. The possessive is not considered indefinite. So a neuter singular noun preceded by a possessive has a modifying adjective with an ending. Note that **ons** has no ending when it precedes a neuter singular noun with modifying adjective:

Mijn hele gezin. My entire family.

Haar nieuwe huis. Her new house.

Ons kleine land. Our small country.

Onze kleine stad. Our small town.

9.3 Possessive pronouns

The Dutch equivalent of “mine,” “yours,” “ours,” etc. can be expressed in one of two ways.

9.3.1 Formal

The definite article appropriate to the noun is placed before one of the above possessives, to which -e is added:

Hier is mijn krant.	→	Dat is de mijne.
Here is my newspaper.	→	That is mine.
Daar is jouw boek.	→	Dat is het jouwe.
There is your book.	→	That is yours.
Ik heb uw kopje.	→	Ik heb het uwe.
That is your cup.	→	That is yours.
Dat is zijn huis.	→	Dat is het zijne.
That is his house.	→	That is his.
Dat is haar vader.	→	Dat is de hare.
That is her father.	→	That is hers.
Het is zijn hok.	→	Het is het zijne.
That is his doghouse.	→	That is his.
Nee, dat is niet ons bed.	→	Nee, dat is niet het onze.
No, that isn't our bed.	→	No, that is not ours.
Dit zijn jullie kinderen.	→	Dit zijn die VAN jullie.
These are your children.	→	These are yours.
Hun huisdieren zijn lief.	→	De hunne zijn lief.
Their pets are nice.	→	Theirs are nice.

9.3.2 Informal: the van construction

The other frequently used construction, characteristic especially of the spoken language, is the use of the object pronoun preceded by **van** and the appropriate demonstrative:

Hier is mijn krant.	→	Die van jou is daar.
Here is my newspaper.	→	Yours is there.
Zijn huis is groot.	→	Dat van jou is klein.
His house is large.	→	Yours is small.

- 1 The **van** construction is obligatory with **jullie**:

Ons huis is klein, maar dat van jullie is groot.

Our house is small, but yours is large.

- 2 The **van** construction is usual after a form of the verb **zijn** “to be”:

Dit boek is van mij. This book is mine.

Is die auto van jou? Is that car yours?

Ja, die is van mij. Yes, it is mine.

- 3 The construction with **van** is the regular way of expressing the possessive in Dutch, corresponding to the English use of “of”:

de ramen van het huis the windows of the house

Unlike English, Dutch also uses this with reference to persons:

de ogen van Marieke Mary’s eyes

- 4 The preposition **van** is used before **wie** “who” to express an interrogative possessive:

Van wie is dit boek? Whose book is this?

9.3.3 Other constructions for possessives

D’r/z’n/hun construction:

Jan z’n moeder is ziek. Jan’s mother is sick.

Mijn ouders hun hond is klein. My parents’ dog is small.

Ilse d’r kat is dood. Ilse’s cat is dead.

Wie z’n boek is dit? Whose book is this?

In spoken informal language this construction is used with the third person singular or plural.

Or add an -s:

Miekes moeder is ziek. Mieke’s mother is sick.

Jans vader werkt niet. Jan’s father doesn’t work.

Hanna’s zus studeert. Hanna’s sister is a student.

Els' boek ligt op tafel.

Els's book is on the table.

Beatrix' kleinkinderen.

Beatrix's grandchildren.

Just as in English, an -s can be added to a noun to express possession. The spelling rules apply, as is clear from the examples: no apostrophe unless the noun ends in a vowel other than -e or when the last letter is an s or x.

9.3.4 Let's try it

Part one: supply the possessive pronoun.

- 1 Dit is jouw boek. Daar ligt _____. (*mine*)
- 2 Is dat jullie auto? Nee, dat is niet _____. (*ours*)
- 3 Van wie is dit kopje koffie? Is het _____. (*yours, formal*)
- 4 Hier hangt mijn jas: die van _____ ligt daar op de grond. (*hers*)
- 5 Ons huis is klein, maar dat van _____ is erg groot. (*yours, plural*)

Part two: fill in the right possessive.

- 1 In _____ kamer staat een grote boekenkast. (*I*)
- 2 Heeft _____ vader al die boeken voor _____ aangeschaft? (*you*)
- 3 Houd _____ tas altijd bij _____, er wordt hier veel gestolen. (*you, formal*)
- 4 Zij vergist _____ niet zo vaak in de datum. (*she*)
- 5 Hij gaat volgend jaar met _____ hele gezin naar Engeland emigreren. (*he*)
- 6 Zie je het hondje daar? _____ baas loopt hem al een tijd te zoeken. (*it*)
- 7 Van wie is die auto? Dat is de _____. (*we*)
- 8 Ken je Karel en Thea? Daar zie ik _____ net lopen. Zal ik je even aan _____ voorstellen? (*they*)

Table of all pronouns in Dutch

Pronouns												
Subject		Object			Reflexive			Possessive				
	Stressed	Un-stressed	English	Stressed	Un-stressed	English	Stressed	Un-stressed	English	Stressed	Un-stressed	English
1	ik	'k	I	mij	me	me	–	me	myself	mijn	m'n	my
2	jij	je	you	jou	je	you	–	je	yourself	jouw	je	your
3	hij	ie	he	hem	'm	him	–	zich	himself	zijn	z'n	his
	zij	ze	she	haar	d'r	her	–	zich	herself	haar	d'r	her
	het	't	it	het	't	it	–	zich	itself	zijn	z'n	its
	u	–	you	u	–	you	–	zich	yourself	uw	–	your
1	wij	we	we	ons	–	us	–	ons	ourselves	ons/ onze	–	our
2	jullie	je	you	jullie	je	you	–	je	yourselves	jullie	je	your
3	zij	ze	they	hen	ze	them	–	zich	themselves	hun	d'r	their

Numbers and dates, currency and measurement, telling the time

10.1 Cardinal numbers

0–10	11–20	10–100	100–1.000.000
0 nul	11 elf	10 tien	100 honderd
1 één	12 twaalf	20 twintig	200 tweehonderd
2 twee	13 <u>dertien</u>	30 <u>dertig</u>	300 driehonderd
3 drie	14 <u>veertien</u>	40 <u>veertig</u>	400 vierhonderd
4 vier	15 vijftien	50 vijftig	1000 duizend
5 vijf	16 zestien	60 zestig	2000 tweeduizend
6 zes	17 zeventien	70 zeventig	3000 drieduizend
7 zeven	18 achttien	80 <u>tachtig</u>	4000 vierduizend
8 acht	19 negentien	90 negentig	1000 één miljoen
9 negen	20 twintig	100 honderd	1.000.000 één miljard
10 tien	21 eenentwintig		
	22 tweeëntwintig		
	23 drieëntwintig		

From 21 on to 99, the unit is placed before the 10!

10.1.1 Note

1 Irregular spelling:

vier, vierhonderd and **vierduizend** but **veertien, veertig**
drie, driehonderd and **drieduizend** but **dertien, dertig**
acht, achttien but **tachtig**

2 Irregular pronunciation:

zeven, zeventien: initial sound is [z], **zeventig**: initial sound is [s]
zeven, zeventien, zeventig: often the stressed [e] is pronounced as [ø] i.e. **zeuven, zeuventien, zeuventig** (pronounced but not normally written this way). This pronunciation only occurs in the Netherlands and is used to avoid confusion with **negen**.

3 Honderd–duizend:

honderdeenzestig one hundred (and) sixty-one
duizend drie one thousand (and) three

These examples show Dutch doesn't add **één** to **honderd** and **duizend**, neither does it add **en** between hundreds and the rest of the number or thousands and the rest of the number.

4 Splitting up the different sections of long numbers:

Thousands, hundreds separated from the rest:

1.333 **duizend driehonderd drieëndertig** or
dertienhonderd drieëndertig
12.467 **twaalfduizend vierhonderd zevenenzestig**

5 A period separates each set of three numbers, a comma is used for the decimal:

2.024.789	2,024,789
47,6	47.6
4,5 viereenehalf	4.5
1,5 anderhalf	1.5
0,0 nul komma nul	absolutely nothing

10

Numbers and dates, currency and measurement, telling the time

10.1.2 *Let's try it*

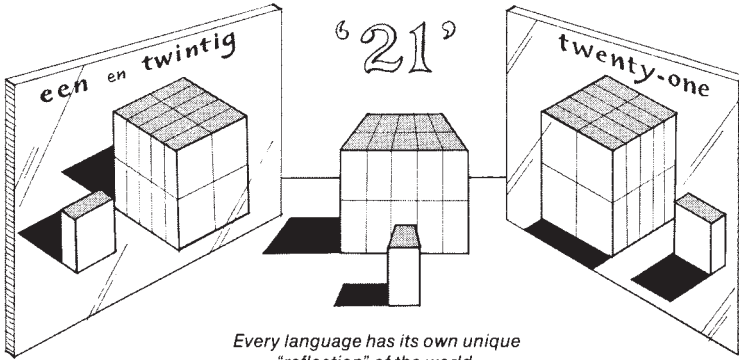
Write down the numbers in letters and pronounce them:

3 17 71 298

1.389 10.461 8,7%

10.2 **Ordinal numbers**

1-19	Cardinal number + -de ending	Upwards of 20	Cardinal number + -ste/-de
1e	eerste	20e	twintigste
2e	tweede	30e	dertigste
3e	derde	40e	veertigste
4e	vierde	50e	negenvijftigste
5e	vijfde	60e	zevenenzestigste
6e	zesde	100e	honderdste
7e	zevende	101e	honderd eerste
8e	achtste	115e	honderd vijftiende
9e	negende	144e	honderd vierenveertigste
10e	tiende	1.000e	duizendste
11e	elfde	1.001e	duizend eerste
12e	twaaifde	1.200e	duizend tweehonderdste
13e	dertiende	1.000.000e	miljoenste
14e	veertiende	1.000.000.000e	miljardste
15e	vijftiende		
16e	zestiende		
17e	zeventiende		
18e	achttiende		
19e	negentiende		

10.2.1 Exceptions

eerste and **achtste** → **-ste** ending

eerste and **derde** → not directly derived from the cardinal number

tweede → spelled with double **ee**, even though the [e] sound occurs in an open syllable. The reason for this is because **twee** is spelled with double **ee** to begin with.

10.2.2 Note

In a compound number, only the last receives the ending.

Ordinal numbers are commonly abbreviated: sometimes you see **1ste** or **11de**, but mostly nowadays you find **1e**, **11e**.

10.3 Dates

Days of the week

maandag	Monday
dinsdag	Tuesday
woensdag	Wednesday
donderdag	Thursday
vrijdag	Friday
zaterdag	Saturday
zondag	Sunday

Months of the year

januari	January
februari	February
maart	March
april	April
mei	May
juni	June
juli	July
augustus	August
september	September
oktober	October
november	November
december	December

Note: the names of the days and months are *not* capitalized in Dutch.

In dates, Dutch ordinarily uses a cardinal number:

één januari	the first of January, January first
vrijdag, veertien februari	Friday, February fourteenth
op zeventwintig maart	on the twenty-seventh of March

Although, occasionally, ordinals are used as well:

Het is vandaag de achtste april.

Today is the eighth of April.

De vijftiende mei valt dit jaar op een dinsdag.

The fifteenth of May falls on a Tuesday this year.

When the month is not given, ordinal numbers are obligatory:

vrijdag de dertiende

Friday the thirteenth

De vijftiende valt dit jaar op een zondag.

The fifteenth this year is on a Sunday.

Wanneer is je examen?

When is your exam?

Op de zevenentwintigste.

On the twenty-seventh.

The normal way of writing dates is to use the numeral, which then precedes the name of the month. Note carefully that this order is kept when the date is written entirely in numbers:

25 juni 1997 (25–6–1997) June 25, 1997 (6–22–1997)

4 juli 2001 (4–7–2001) July 4, 2001 (7–4–2001)

Before 2000, the year is commonly expressed in hundreds:

1492 **veertien (honderd) tweeënnegentig**

1999 **negentien (honderd) negenennegentig**

After 2000, the year is expressed in thousands (at least for the first decade or so). Dutch usually doesn't express a number like 2200 in hundreds, but in thousands and hundreds: tweeduizend tweehonderd:

2001 **tweeduizend één**

2035 **tweeduizend vijfendertig**
(or **twintig vijfendertig**? It is still impossible to say how
this will develop in the future)

10.3.1 Let's try it

Answer the following questions:

Wanneer ben je geboren?

Op welke dag ben je jarig?

Welke dag is het vandaag?

In welk jaar leven we nu?

10.4 Units of currency, measures and time**10.4.1 Currency**

Before the introduction of the euro, the unit of currency was different for the Netherlands and Belgium. Belgium had the Belgian *frank* and the

Netherlands had the *gulden*. There were colloquial names for some of the coins or notes, but that has changed with the euro. In what way it will affect the Dutch language is not clear yet. The symbol for the euro is €.

10.4.2 Measures

Length: **centimeter, meter, kilometer**

Liquid volume: **liter**

Weight: **gram, ons, pond, kilo**

Used in the plural only when the individual units are emphasized and when they are not preceded by a definite number. When preceded by a definite number, the singular form is used:

Wij berekenen een afstand, lengte, breedte in centimeters, meters en kilometers en gewichten in kilo's en grammen of in ponden. Wij meten water in liters.

We measure a distance, length or width in centimeters, meters and kilometers and weights in kilograms and grams or in pounds. We measure water in liters.

but:

Dat is dan vijftig euro samen.

That is fifty euros all together.

Dat kost vier euro, vijfendertig (cent).

That costs four euros and thirty-five cents.

Brugge is twintig kilometer van Oostende.

Brugge is twenty kilometers from Oostende.

drie kilo sinaasappels en honderd gram wilde paddestoelen
three kilograms of oranges, and a hundred grams of wild mushrooms

anderhalf pond appels
one and a half pounds of apples

twee ons ham
two ounces of ham

drie liter melk
three liters of milk

Note: In the case of weights and measures, the noun immediately follows the unit of measurement, without any joining preposition as in English:

vijf kilo kaas five kilos of cheese

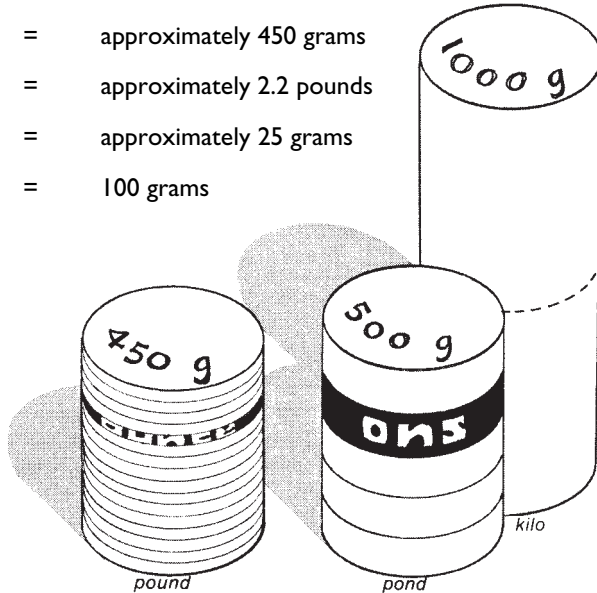
twee liter melk two liters of milk

one pound = approximately 450 grams

eén kilo = approximately 2.2 pounds

one ounce = approximately 25 grams

eén ons = 100 grams

Units of
currency,
measures and
time

10.4.3 Time

Er zijn twaalf maanden in één jaar.

There are twelve months in a year.

Er zijn 365 dagen in één jaar.

There are 365 days in a year.

Eén jaar heeft 52 weken.

One year has 52 weeks.

10.4.4 By the way

Many expressions of time and number seem unpredictable and thus idiomatic from the point of view of English:

Zij zijn met z'n tweeën.

There are two of them, they're a twosome.

Wij zijn met ons drieën.

There are three of us, we're a threesome.

De hoeveelste is het vandaag?

What's the date today?

Hebt u terug van 25 euro?

Do you have change for 25 euros?

van de week	this week
vrijdag over een week	a week from Friday
over veertien dagen	in two weeks
over een maand of drie	in two or three months
een jaar of tien	around ten years
een stuk of vijf appels	about five apples
ongeveer vijf appels	about five apples

Note: The last examples express an approximate number and they do so by using the unstressed *een*, “a,” and not the stressed *één* “one.”

10.5 Telling the time**10.5.1 The clock**

The Dutch method of telling time differs from the English. The principal reason for this is the fact that the half hour is treated as just as important a point in time as the hour itself: whereas in English, the minutes are reckoned in relation to the hour, in Dutch they are reckoned in relation to both the hour *and* the half hour:

Hoe laat is het?	What time is it?
Het is twee uur.	It is two o'clock.
Het is half twaalf.	It is 11.30.

The word **uur** is dropped if one does not indicate a round hour.

Het is zes uur.	It is six o'clock.
Het is kwart over twaalf.	It is 12.15.

10.5.2 Preposition used with hours

Om = at:

Hoe laat vertrek jij?	At what time do you leave?
Om twaalf uur.	At noon/midnight.
Hoe laat komen jullie?	At what time do you come?
Om vijf uur.	At five o'clock.

The clock is also divided into two horizontal halves: a quarter to the hour and a quarter past the hour (top half), a quarter past the hour to the half hour and the half hour to the quarter until the hour (bottom half):

Het is kwart over drie.	It is three fifteen.
Wij gaan om kwart voor vijf.	We're going at 4.45.

Over half

Het is vijf over half zes.	It is 5.25.
Hij gaat om tien over half tien.	He is going at 9.40.

Voor half

Jij eet elke dag om vijf voor half zeven.	You eat at 6.25.
Ik kom je om tien voor half acht halen.	I will come to get you at 7.20.

Het is half twee.

It is one thirty.
(i.e. halfway towards two o'clock)

De trein komt om half twaalf aan.

The train arrives at eleven thirty.
(i.e. halfway towards twelve o'clock)

10.5.3 *Prepositions of time*

tegen = towards, by **voor** = before

omstreeks, rond = around **na** = after

Hij komt tegen zeven uur.

He will be here by seven o'clock.

Zij vertrekt met de bus omstreeks/rond vijf over zeven.

She leaves by bus around 7.05.

Kan je voor tien uur komen?

Can you come before ten o'clock?

Na vijf minuten viel hij in slaap.

He fell asleep after five minutes.

10.5.4 *Adverbs of time*

- 1 Een uur of . . .

Hij werd wakker om een uur of half zeven.

He woke up around 6.30 am.

- 2 Dutch adds van- to parts of the day to indicate "today":

vandaag today

Vandaag gaan wij naar de markt.

Today we're going to the market.

vanochtend this morning

Vanochtend floten de vogels.

This morning the birds sang.

vanmiddag this afternoon

Vanmiddag ga ik naar een lezing.

This afternoon I'm going to a lecture.

vanavond this evening

Vanavond ga je naar een concert.

This evening you are going to a concert.

vannacht tonight

Vannacht begint de zomertijd.

Tonight the clock changes to daylight saving time.

- 3 Dutch adds 's . . . s to parts of the day to indicate "every"/"in the":

's morgens/'s ochtends in the morning

Ik lees de krant altijd 's ochtends.

I always read the newspaper in the morning.

's middags in the afternoon

Hij doet 's middags een dutje.

He takes a nap in the afternoon.

's avonds in the evening

We drinken 's avonds een glas wijn.

We drink a glass of wine in the evening.

's nachts at night

Zij doen 's nachts alle deuren op slot.

They lock all the doors at night.

- 4 The same 's . . . s is added to certain days of the week to indicate "every." Op is used to indicate "on":

op zaterdag	zaterdags	
on Saturday	Saturdays	's is dropped

op zondag	zondags	
on Sunday	Sundays	's is dropped

op maandag	's maandags	
on Monday	Mondays	

op dinsdag on Tuesday	dinsdags Tuesdays	's is dropped
op woensdag on Wednesday	's woensdags Wednesdays	
op donderdag on Thursday	donderdagdags Thursdays	's is dropped
op vrijdag on Friday	vrijdags Fridays	's is dropped

elke dag, elke week, elke maand, elk jaar

each day, each week, each month, each year

om de twee dagen, om de vier weken, om de zes maanden

every other day, every fourth week, twice a year

één keer per week, twee keer per maand, drie keer per jaar

once a week, twice a month, three times per year

10.5.5 *The 24-hour system*

In Dutch, the 24-hour system is used. The Dutch write 16.00 u for the English 4.00 pm. However, they will say vier uur 's middags. In the spoken language, the 24-hour timetable is only used when exact traveling times are mentioned:

De trein vertrekt om 17.07u.

The train leaves at 5.07 pm.

De trein vertrekt om zeventien uur zeven.

When the 24-hour timetable is used, the u is used in written language after any time given, but only *said* when the hour is expressed:

Het feest begint om 19.00 u.

The party starts at 7.00 pm.

Het feest begint om zeven uur.

De winkel sluit om 16.30 u.

The store closes at 4.30 pm.

De winkel sluit om half vijf.

10.5.6 *Let's try it*

Fill in the correct form of the words on the left.

3.15 pm Het is _____.

9.45 am Het is _____.

after _____ tien minuten kon hij zijn ogen al niet meer open houden.

at _____ vijf uur heb ik een afspraak.

this afternoon _____ ga ik naar een lezing.

tonight De voorstelling van _____ is uitverkocht.

in the morning Veel mensen drinken _____ een kopje koffie.

Wednesdays We gaan altijd _____ naar de markt.

The past tense: “weak” verbs

11.1 Weak and strong verbs

The verbs in all Germanic languages can be divided into two major classes according to whether:

- 1 the past tense is formed by the addition of a suffix to the stem = WEAK

to reside	resided	(has) resided
wonen	woonde(n)	(heeft) gewoond

or

- 2 the past tense is formed by a vowel change in the stem itself = STRONG

to sing	sang	(has) sung
zingen	zong	(heeft) gezongen

11.2 Simple past of weak verbs

The past tense of weak verbs is formed by adding **-t-** or **-d-** to the stem of the verb, and then the endings **-e** for the singular and **-en** for the plural:

Simple past = **stem + t/d + e(n)**

koken = to cook		horen = to hear	
ik		ik	
jij	kookte	jij	hoorde
u		u	
hij/zij/het		hij/zij/het	

wij		wij	
jullie	kookten	jullie	hoorden
zij		zij	

11.2.1 t or d?

The choice of **t** or **d** as the sign of the past is automatically determined by the consonant in the infinitive.

- 1 The endings **-te**, **-ten** are used after voiceless consonants (**t**, **k**, **f**, **s**, **ch**, **p**). A handy way to remember them is with the word 't kofschip, a name for an old type of sailing vessel:

<i>Infinitive</i>	<i>Translation</i>	<i>Simple past singular</i>	<i>Simple past plural</i>
zetten	to set	zette	zetten
praten	to talk	praatte	praatten
roken	to smoke	rookte	rookten
straffen	to punish	strafte	strafden
fietsen	to cycle	fietste	fietsten
lachen	to laugh	lachte	lachten
hopen	to hope	hoopte	hoopten
kloppen	to knock	klopte	klopten

Notice that since **-tt-** is a spelling convention and pronounced like single **t**, and **-n** is dropped in ordinary speech, **praten** (infinitive), **praatte** (simple past, singular), **praatten** (simple past plural) are all pronounced alike.

- 2 Verbs that do not have any of the above consonants in their infinitive take a **-de/-den** ending:

<i>Infinitive</i>	<i>Translation</i>	<i>Simple past singular</i>	<i>Simple past plural</i>
bestellen	to order	bestelde	bestelden
bouwen	to build	bouwde	bouwden
naaien	to sew	naaide	naaiden
studeren	to study	studeerde	studeerden
schudden	to shake	schudde	schudden
leggen	to lay	legde	legden
antwoorden	to answer	antwoordde	antwoordden

- 3 Verbs with **v** or **z** in the infinitive also add the endings **-de, -den**, but these endings are added to the *stem* of the verb:

<i>Infinitive</i>	<i>Translation</i>	<i>Stem</i>	<i>Simple past singular</i>	<i>Simple past plural</i>
leven	to live	leef-	leefde	leefden
geloven	to believe	geloof-	geloofde	geloofden
reizen	to travel	reis-	reisde	reisden
glanzen	to shine	glans-	glansde	glansden

The explanation of this is the familiar rule that the letters **v** and **z** may not close a syllable. The pronunciation does not follow this, however, and the past tense forms on the right are pronounced as *leevde*, *geloovde*, *reizde*, *glanzde*.

11.2.2 *By the way*

Most Dutch speakers in the *Randstad* area pronounce the sound spelled **g** in the same way as that spelled **ch**, which would make it seem as though a verb like **leggen** ought to have the ending **-te**, as does **lachen**. The **-de** ending, however, reflects the fact that for many Dutch speakers, particularly in the southern provinces and in the whole of Dutch-speaking Belgium, the sounds **g** (voiced) and **ch** (voiceless) are as sharply distinguished from one another as are **v** and **f**, or **z** and **s**.

11.2.3 Let's try it

Supply the past tense.

- (**werken**) Hij _____ in de jaren 70 bij de Universiteit van Groningen.
 (**wonen**) Wij _____ toen nog in de polder.
 (**praten**) Jij _____ gisteren de hele tijd met haar.
 (**schudden**) Sara en Karel _____ echt van het lachen.
 (**verhuizen**) Wij _____ in dat jaar naar het oosten van het land.
 (**zetten**) Met Sinterklaas _____ ik altijd mijn schoen.
 (**hopen, regenen**) Zij _____ op mooi weer, maar volgens mij _____ het de hele tijd.
 (**verven**) Ik _____ mijn haar op Koninginnedag helemaal oranje.

11.3 The past participle

The past participle in Dutch consists of the stem of the verb plus either **d** or **t** and a prefix **ge-**:

past participle = **ge-** + stem + **d/t**

- 1 The **-t** ending is used when the final consonant of the stem is any of the consonants in **'t kofschip**, provided it is the same consonant in the infinitive.
- 2 The **-d** ending is used for all other weak verbs.

Note

- 1 In pronunciation there is no difference between **-t** and **-d** at the end of the word.
- 2 Since doubled letters may never stand at the end of a word in Dutch, no **-t** or **-d** is added to verbs whose stems already end in **-t** or **-d**:

praten
to talk

gepraat hebben
to have talked

antwoorden
to answer

geantwoord hebben
to have answered

II

The

past tense:
“weak” verbs

	PRESENT TENSE, INFINITIVE		PAST TENSE		PAST PARTICIPLE	
VOICELESS	kloppen	to knock	<input type="text" value="p"/>	te	<input type="text" value="p"/>	
	hopen	to hope	<input type="text" value="t"/>		<input type="text" value="t"/> -	
	zetten	to set	<input type="text" value="k"/>		ge	<input type="text" value="k"/> t
	praten	to talk	<input type="text" value="f"/>			
	pakken	to pack	<input type="text" value="s"/>		<input type="text" value="s"/>	
	roken	to smoke	<input type="text" value="ch"/>		<input type="text" value="ch"/>	
	straffen	to punish				
VOICED	missen	to miss	<input type="text" value="b"/>	de	<input type="text" value="b"/>	
	fietsen	to cycle	<input type="text" value="d"/>		<input type="text" value="d"/> -	
	kuchen	to cough	<input type="text" value="g"/>		ge	<input type="text" value="g"/> d
	krabben	to scratch	<input type="text" value="f"/>			
	schudden	to shake	<input type="text" value="s"/>		<input type="text" value="s"/>	
	baden	to bathe	<input type="text" value=""/>		<input type="text" value=""/>	
	leggen	to lay				
volgen	to follow					
leven	to live					
reizen	to travel					
(all others)						

Dutch has six unstressed verbal prefixes, **be-**, **er-**, **ge-**, **her-**, **ont-** and **ver-**. The participle prefix **ge-** is not added to verbs that already have one of these six prefixes:

<i>Infinitive</i>	<i>Translation</i>	<i>Simple past</i>	<i>Past participle</i>
bedanken	to thank	bedankte(n)	bedankt
erkennen	to admit	erkende(n)	erkend
geloven	to believe	geloofde(n)	geloofd
herhalen	to repeat	herhaalde(n)	herhaald
ontmoeten	to meet	ontmoette(n)	ontmoet
verklaren	to explain	verklaarde(n)	verklaard

Note

1 The prefix **er-** occurs in only two verbs:

erkennen	to admit
ervaren	to experience

2 **Her-** always adds a meaning of “again” to the verb:

herbouwen	to rebuild
herrijzen	to rise again

Note that (unlike German) the thousands of verbs ending in **-eren** do require the participle prefix **ge-** regardless of the length of the verb:

noteren	to note	noteerde(n)	genoteerd
activeren	to activate	activeerde(n)	geactiveerd
digitaliseren	to digitalize	digitaliseerde(n)	gedigitaliseerd

11.3.1 *Let's try it*

What is the past participle of these verbs?

fietsen	pakken	antwoorden	herinneren
zeggen	ontdekken	trouwen	geloven
betalen	leven		

11.4 **The present perfect**

The present perfect tense consists of the past participle of the verb accompanied by the appropriate form of the auxiliary verb **hebben/zijn** (in English, for example, “I have talked”).

(For when to use **hebben** or **zijn**, see Chapter 12.)

Present perfect = **hebben/zijn . . . ge- + stem + d/t**

Note: The greatest difference from English, however, is the fact that the auxiliary verb and past participle do not normally appear next to one another. In a regular sentence, the auxiliary verb is positioned immediately after the subject (or second in the sentence; see remarks on word order in Chapter 5) and the participle is *always* placed at the end of the clause:

II

The

past tense:
“weak” verbs

Hij heeft een huis gebouwd.

He has built a house.

Heb je vaak met haar gepraat?

Have you talked to her often?

Ik heb hem vaak in de stad in de bibliotheek ontmoet.

I have met him often in the library in the city.

Gisteren heeft ze wat aardappelen gekookt.

She cooked some potatoes yesterday.

Bij de kruidenier hebben wij wat kaas besteld.

We ordered some cheese at the grocer's.

Ik ben naar huis gewandeld.

I walked home.

11.4.1 Let's try it

Supply the present perfect.

(fietsen) Hij _____ gisteren uren door de stad _____.

(antwoorden) Maria _____ niet op de vraag _____.

(studeren) De twee zusjes _____ allebei in Utrecht _____.

(zeggen) Jij _____ op maandag niet zo veel _____.

(dansen) _____ jullie dit weekend lekker _____?

(horen) De docent _____ de vraag niet _____.

(geloven) Ik _____ zijn verhaal niet _____.

(betalen) Wie _____ de koffie _____?

(praten) Vorige week _____ ik uren met hem _____.

(reizen) De president _____ als kind veel _____.

The past tense: “strong” verbs

12.1 Simple past of strong verbs

The simple past tense of strong verbs is indicated by some difference from the present in the vowel of the stem. First, let us note how a typical strong verb is conjugated in the simple past:

zingen to sing

Present

Simple past

ik	zing	I sing	ik	zong	I sang
jij	zingt	you sing	jij	zong	you sang
u	zingt	you sing	u	zong	you sang
hij/zij/het	zingt	he/she/it sings	hij/zij/het	zong	he/she/it sang
wij	zingen	we sing	wij	zongen	we sang
jullie	zingen	you sing	jullie	zongen	you sang
zij	zingen	they sing	zij	zongen	they sang

The singular of the simple past tense is simply the stem without any ending, the past tense being indicated in this case by the change from *i* to *o*.

12.2 Vowel changes in the stem

There are a number of different ways in which the vowel of the stem might change. By an old tradition, in the Germanic languages, we arrange these in seven classes, each illustrated here with one verb. The past participle has the prefix *ge-* and, like the English strong verb “give,” ends in an *-en*.

	<i>Infinitive</i>		<i>Simple past singular/plural</i>	<i>Past participle</i>
1	blijven	to stay	bleef/bleven	gebleven
2a	bieden	to offer	bood/boden	geboden
2b	buigen	to bend	boog/bogen	gebogen
3a	binden	to tie	bond/bonden	gebonden
3b	zenden	to send	zond/zonden	gezonden
4	nemen	to take	nam/namen	genomen
5a	geven	to give	gaf/gaven	gegeven
5b	liggen	to lie	lag/lagen	gelegen
6	dragen	to carry	droeg/droegen	gedragen
7a	laten	to let	liet/lieten	gelaten
7b	helpen	to help	hielp/hielpen	geholpen
8	Minor groups, represented by only a few members each:			
8a	hangen	to hang	hingen/hing	gehangen
8b	bewegen	to move	bewoog/bewogen	bewogen
8c	zweren	to swear	zwoer/zwoeren	gezworen

Note: The simple past of classes 4 and 5 has a *short* vowel in the singular but a *long* vowel in the plural.

and **lag** **la.....gen**
bad **ba.....den**

just like **dag** **da.....gen**
weg **we.....gen**
god **go.....den**

12.2.1 A few other strong verbs present slight irregularities:

verliezen	to lose	verloor/verloren	verloren
komen	to come	kwam/kwamen	gekomen
houden	to hold	hield/hielden	gehouden
eten	to eat	at/aten	gegeten
worden	to become	werd/werden	geworden

For more irregularities, see also Chapter 13.

12.2.2 *Verliezen and vergeten*

verliezen: usually **hebben** is used. **zijn** is also used in spoken language or in the expression **icmand/iets uit het oog verliezen** (to lose track of someone).

vergeten: **hebben** or **zijn** depends on the meaning. **hebben** if **vergeten** means to not think about something: **Ik heb mijn paraplu vergeten** “I forgot my umbrella.” **zijn** if **vergeten** means to lose from one’s memory: **Ik ben jouw naam vergeten** “I forgot your name.”

A list of the strong verbs used in this text is to be found in the appendix, “Strong and irregular verbs in common use.” Although the total number of strong verbs in the Dutch language is smaller than the number of weak verbs, many of the most common verbs are strong. Since there is no foolproof way of predicting the past tense of a given strong verb, the principal parts (infinitive–simple past–past participle) must be learned with each verb. In the Dutch–English vocabulary in the grammar, the past tense and past participle forms are supplied for each strong verb. Principal parts of weak verbs, since they are regularly predictable, are given only in the case of irregular verbs.

12.2.3

The infinitive gives no clue as to whether a verb is weak or strong. However, when verbs are strong, one can find recurring patterns within each class of strong verbs.

Look at the recurring pattern between the two strong verbs **rijden** and **schrijven**:

rijden to drive	reed/reden drove	heeft/ is gereden driven
schrijven to write	schreef/schreven wrote	heeft geschreven written

But here you find pairs of two verbs that look similar in the infinitive: one is strong and one weak:

hopen to hope	hoopte/hoopten hoped	heeft gehoopt hoped
lopen to run/walk	liep/liepen ran/walked	heeft/ is gelopen ran/walked
fietsen to cycle	fietste/fietsten cycled	heeft gefietst cycled
bieden to offer	bood/boden offered	heeft geboden offered
kijken to watch	keek/keken watched	heeft gekeken watched
bevrijden to liberate	bevrijdde/bevrijdden liberated	heeft bevrijd liberated

12.2.4 Let's try it

Give the simple past of the following (strong) verbs:

kijken	worden	bieden	lopen
schrikken	zwemmen	komen	

12.3 Conjugation with *hebben* or *zijn*?

Many verbs are conjugated in the perfect tense with the verb **hebben** rather than with **zijn**. But verbs that indicate a change of place or state, provided they are intransitive (i.e. can take no object), take **zijn**:

Hij is op de grond gevallen.

He fell on the floor. (he has fallen . . .)

Zij is in Rotterdam gestorven.

She died in Rotterdam.

Verbs indicating a specific means of locomotion use **zijn** if the destination is specified or implied; **hebben** if it is not:

Wij zijn naar de stad gelopen.

We (have) walked downtown.

Wij hebben de hele dag gelopen.

We walked all day.

Ik ben naar de stad gereden.

I drove downtown.

Ik heb nooit in zijn auto gereden.

I have never driven his car.

Ik ben naar Amsterdam gevlogen.

I flew to Amsterdam.

Ik heb nooit gevlogen.

I have never been in a plane.

Nearly all verbs that take **zijn** in the perfect tense are strong. The verbs **blijven** and **zijn**, although they show no change of place or state, also take **zijn**:

Hij is thuis gebleven.

He (has) stayed home.

Wij zijn nooit in Friesland geweest.

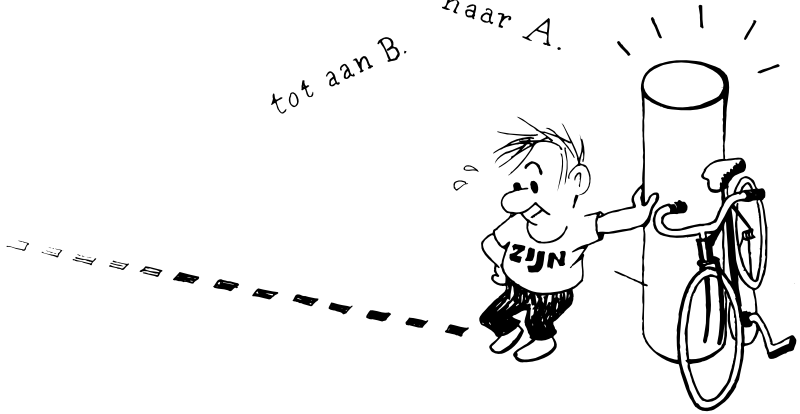
We have never been to Friesland.

12.3.1 Let's try it

Supply the present perfect.

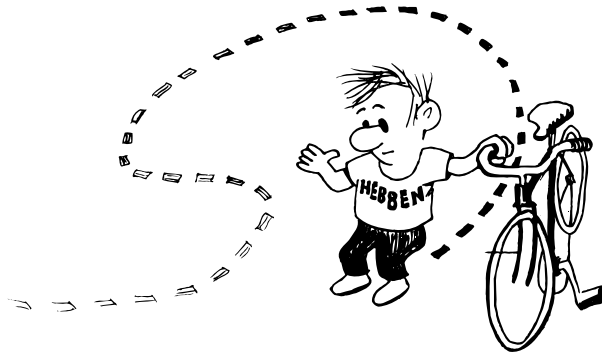
- 1 Gisteren (**rijden**) wij naar Maastricht.
- 2 We (**lopen**) de hele dag in de stad.
- 3 Vorige winter (**schaatsen**) wij tot in Leeuwarden.
- 4 Mijn haar (**worden**) dertig centimeter langer.
- 5 Wij (**vliegen**) in minder dan zes uur naar Zaventem, de luchthaven van Brussel!

hier naar toe de stad in
tot aan B. naar A. weg-

Ik ben ... gelopen Hij is ... gefietst Zij zijn ... gevlogen

veel een uur
nooit in A. rond-

Ik heb ... gelopen Hij heeft ... gefietst Zij hebben ... gevlogen

- 6 Annie M.G. Schmidt (**sterven**) in 1995.*
 7 Dit weekend (**fietsen**) wij drie uur lang door het bos.
 8 Ik (**vliegen**) gisteren voor het eerst van mijn leven.
 9 (**schaatsen**) jij weleens op natuurijs?
 10 Ik (**wandelen**) gisteren heerlijk in het Vondelpark.

12.4 Past participle without **ge-**

When the infinitive of a verb starts with **be-**, **ge-**, **er-**, **her-**, **ver-** or **ont-**, the past participle of that verb does not take **ge-**, whether the verb is weak or strong.

(See also paragraph 11.3.)

<i>Infinitive</i>	<i>Translation</i>	<i>Simple past singular/plural</i>	<i>Past participle</i>
beginnen	to begin	begon/begonnen	begonnen
beamen	to confirm	beaamde/beaamden	beaamd
genezen	to cure	genas/genazen	genezen
geloven	to believe	geloofde/geloofden	geloofd
ervaren	to experience	ervoer/ervoeren	ervaren
erkennen	to recognize	erkende/erkenden	erkend
herlezen	to re-read	herlas/herlazen	herlezen
herhalen	to repeat	herhaalde/ herhaalden	herhaald
verliezen	to lose	verloor/verloren	verloren
vertrouwen	to trust	vertrouwde/ vertrouwden	vertrouwd
onthouden	to remember	onthield/onthielden	onthouden
ontdekken	to discover	ontdekte/ontdekten	ontdekt

* Anna Maria Geertruida Schmidt (Kappelle, 20 May 1911–Amsterdam, 21 May 1995) was a Dutch poet and writer. She wrote a large variety of poems, songs, plays, musicals and books. She is best known for her children's literature, most popular of which is the series *Jip en Janneke*. She died at the age of 84 and is buried in Amsterdam.

Some irregular verbs; the past perfect tense

13.1 Irregular verbs

In addition to the strong and weak verbs in Dutch, there are a few verbs, either strong or weak, that show a variety of irregularities.

13.1.1 Strong verbs

doen	deed, deden	heeft gedaan	to do
slaan	sloeg, sloegen	heeft geslagen	to hit
staan	stond, stonden	heeft gestaan	to stand
zien	zag, zagen	heeft gezien	to see
gaan	ging, gingen	is gegaan	to go
weten	wist, wisten	heeft geweten	to know

13.1.2 Showing a change of vowel but having a weak past participle

brenghen	bracht, brachten	heeft gebracht	to bring
denken	dacht, dachten	heeft gedacht	to think
kopen	kocht, kochten	heeft gekocht	to buy
vragen	vroeg, vroegen	heeft gevraagd	to ask
zoeken	zocht, zochten	heeft gezocht	to look for
zeggen	zei, zeiden	heeft gezegd	to say
kunnen	kon, konden	heeft gekund	to be able

13.1.3 *Mixed, with weak past but strong past participle*

bakken	bakte/bakten	heeft gebakken	to fry, to bake
lachen	lachte/lachten	heeft gelachen	to laugh
heten	heette/heetten	heeft geheten	to be called
scheiden	scheidde/scheidden	heeft gescheiden	to separate
wassen	waste/wasten	heeft gewassen	to wash

13.1.4

The two most common verbs also form their past tense and past participle irregularly:

hebben	had, hadden	heeft gehad	to have
zijn	wās, wāren	is geweest	to be

Like English was/were, the singular gets an s, and the plural an r.

zien: short vowel in singular and long vowel in plural of the simple past:

Gisteren zāg hij ons in de bioscoop, maar wij zāgen hem niet.

He saw us at the movies yesterday, but we didn't see him.

13.1.5 *Let's try it*

Fill in the table.

<i>Infinitive</i>	<i>Simple past singular</i>	<i>Simple past plural</i>	<i>Past participle</i>
staan			
vragen			
lachen			
zien			
zijn			

13.2 Past perfect tense

Simple past of **hebben/zijn** + past participle

Hij was naar Parijs gegaan.

He had gone to Paris.

The past perfect tense is formed by using the past tense of the auxiliaries **hebben** or **zijn** and the past participle of the action verb:

Ik had een brief geschreven.

I had written a letter.

Had ze dat al gehoord?

Had she already heard that?

Zij waren nog niet gekomen.

They had not come yet.

Hij was naar Wassenaar gegaan.

He had gone to Wassenaar.

Zij had nog nooit Nederlands gehoord.

She had never heard Dutch.

13.3 Use of the tenses

Although the Dutch **ik schreef** has been rendered here by “I wrote” and **ik heb geschreven** by “I have written,” the Dutch usage of the simple past and perfect tenses does not correspond as closely to English usage as we imply by this.

13.3.1 Simple past

The simple past is used to describe different actions in the past.

To describe a habit from the past:

Toen ik klein was, woonde ik in Amsterdam.

When I was small, I lived in Amsterdam.

Vroeger at ik elke dag een appel.

I used to eat an apple every day.

To describe something in general:

Er zaten veel mensen te wachten.

A lot of people were waiting.

Like English, Dutch uses the simple past for the narration of a series of events in the past:

Hij ging naar de stad, kocht een jas, zag zijn vriend, praatte met hem en kwam toen terug.

He went downtown, bought a coat, saw his friend and talked with him and then came back.

13.3.2 Present perfect

The present perfect is used in the following cases.

To illustrate that a situation is finished:

Wij hebben 5 jaar in Utrecht gewoond.

We lived for 5 years in Utrecht.

Hij heeft zijn huiswerk gemaakt.

He did his homework.

To illustrate that an action is over and done with:

Ik heb mijn auto gewassen.

I washed my car.

Hij heeft de woonkamer schoongemaakt.

He cleaned the living room.

To illustrate an action that is not performed daily and took place in the past:

Vorige week heb ik een nieuwe computer gekocht.

Last week, I bought a new computer.

For the expression of isolated events in the past, Dutch generally uses the perfect tense, whereas English tends to use the perfect tense only for a more indefinite past time without specific connection to the present.

Ik heb hem gisteren gezien.

I saw him yesterday.

We hebben ons kopje koffie in de kamer gedronken.

We drank our cup of coffee in the living room.

Hij is om de hoek verdwenen.

He disappeared around the corner.

Ik heb hem nooit gezien.

I have never seen him.

Ik heb haar daar vaak ontmoet.

I have often met her there.

Note: The English versions of the first three examples would not sound right in the perfect tense.

When a verb describes an action that began in the past and continues at the present time, Dutch requires the present tense, usually accompanied by **nu** or **al**, whereas English uses the perfect tense:

Wij zijn al twee maanden in Nederland.

We have been in the Netherlands for two months.

Ik wacht al een uur op je!

I have been waiting an hour for you!

Hij is al jaren weg.

He has been gone for years.

Note: Dutch uses the perfect tense more and the simple past correspondingly less than English.

13.3.3 Past perfect

The past perfect is used for an event that takes place in the past before another past event takes place. In this respect, Dutch and English correspond with one another:

Hij had de was gedaan, toen zij telefoneerde.

He had done his laundry when she called.

Nadat ik had afgewassen, belde ik mijn moeder.

After I had done the dishes, I called my mother.

Zij vertelde dat zij vorige week in New York was geweest.

She said that she had been in New York last week.

Note on word order

Just as in the present perfect, the conjugated auxiliary (**hebben/zijn**) is in second position in the main clause. If there is a dependent clause, as in **toen zij telefoneerde**, the conjugated verb goes at the *end* of the dependent clause.

13.3.4 Let's try it

Fill in the simple past and past perfect where appropriate:

- 1 Vanmorgen (**moeten**) ik naar de tandarts. Ik (**zijn**) nog nooit eerder bij haar.
- 2 Nadat ik mijn boodschappen (**doen**), (**gaan**) ik bij De Poort lunchen.
- 3 In de vakantie (**lezen**) ik de nieuwste roman van Mulisch.* Ik (**horen**) er al veel over.
- 4 Vroeger (**lopen**) ik graag een uur langs het strand. Mijn vriendin (**gaan**) dan vaak mee.
- 5 Toen wij klein (**zijn**), (**lezen**) wij elke dag een stukje in de bijbel.
- 6 Voordat Ali naar Nederland (**komen**), (**horen**) hij nog nooit Nederlands.
- 7 Hij (**vragen**) of zij vorige week in Chicago een leuke tijd (**hebben**).
- 8 De docent (**stellen**) een vraag die niemand (**begripen**).

13.4 Verb plus preposition

Many verbs are commonly used together with a particular preposition, the selection of which is not predictable from a knowledge of English. These combinations can only be learned individually. (For more about prepositions, see Chapter 19.)

A few examples of verbs with their most usual preposition are given here:

Zij hebben het over het weer.

They are talking about the weather.

Zij wacht al een uur op me.

She has been waiting for me for an hour.

Hij vraagt om het adres.

He asks for the address.

* Harry Mulisch (born 29 July 1927) is a Dutch author. Along with W.F. Hermans and Gerard Reve, he is considered one of the "Great Three" of Dutch postwar literature. He has written novels, plays, essays, poems and philosophical reflections. Two of his most well-known novels are *De Aanslag* (The Assault, 1982) and *De Ontdekking van de Hemel* (The Discovery of Heaven, 1992).

Lach je om het t.v.-programma?

Are you laughing at the TV programme?

Ik denk niet vaak *aan* haar.

I don't think of/about her often.

Denk om je moeder!

Remember your mother!

De duinen bestaan hoofdzakelijk *uit* zand.

The dunes consist mostly of sand.

Ik houd niet *van* sinaasappels.

I don't like oranges.

Zij lijkt *op* haar moeder.

She looks like her mother.

Dat zei hij niet *tegen* mij.

He didn't say that to me/tell me that.

Ik zoek *naar* mijn overhemd.

I'm looking for my shirt.

Wij kijken *naar* de film.

We are watching the film.

Modal auxiliaries, verbs plus infinitive

14.1 Modal auxiliaries

These are verbs that “help” or “complement” another verb. Dutch has five modal auxiliaries that form a separate category not only by virtue of their use, but also because of their formation.

	<i>kunnen</i>	<i>mogen</i>	<i>moeten</i>	<i>willen</i>	<i>zullen</i>
	<i>Present</i>				
ik	kan	mag	moet	wil	zal
jij	kunt/kan	mag	moet	wilt/wil	zult/zal
u	kunt/kan	mag	moet	wilt/wil	zult/zal
hij/zij/het	kan	mag	moet	wil	zal
wij	kunnen	mogen	moeten	willen	zullen
jullie	kunnen	mogen	moeten	willen	zullen
zij	kunnen	mogen	moeten	willen	zullen
	<i>Past</i>				
	kon	mocht	moest	wilde/wou	zou
	konden	mochten	moesten	wilden	zouden
	<i>Past participle and auxiliary</i>				
	gekund	gemogen	gemoeten	gewild	—
	hebben	hebben	hebben	hebben	

For three of these verbs, two alternative forms are in common use in the second person singular (*kan/kunt*, *wil/wilt*, *zal/zult*).

14.1.1 Word order

When a modal auxiliary is the conjugated verb in the sentence, the action verb—if it is expressed—is in the infinitive form and stands at the end of the clause:

Je mag hier niet roken.

You're not allowed to smoke here.

Hij kan zijn sleutels niet vinden.

He can't find his keys.

Wilt u dat even herhalen?

Will you repeat that?

14.1.2 Meaning

Modal verbs can have more than one meaning. In the past tense form, it often has a conditional meaning in the present tense (see those marked with an *).

14.1.3 Kunnen = possibility or ability

Ik kan niet gaan.

I cannot go.

Zij kan goed schrijven.

She can write well.

Konden jullie niet komen?

Couldn't you come?

Dat heeft zij nooit gekund.

She has never been able to.

***Dat kon wel eens moeilijk zijn.** That could well be difficult.

14.1.4 Mogen = permission or possibility

Jij mocht niet gaan.

You were not allowed to go.

“Logic” would seem to call for the use of **hebben** in the perfect tense of modals such as **kunnen** or **mogen**. But when an action verb occurs in a sentence like this, occasionally you will hear someone say—influenced instead by the perfect auxiliary of this verb (**hij is gekomen, wij zijn gegaan**)—**hij is niet kunnen komen, wij zijn niet mogen gaan** and so on.

Mogen wij het zien?

May we see it?

Hij mag dat niet doen.

He must not do that.

***Mocht u hem spreken, zeg hem dat alles in orde is.**

Should you (if you should) speak to him, tell him that everything is all right.

14.1.5 **Moeten = obligation or certainty**

Je moet het doen.

You must do it.

Moest jij ook werken?

Did you have to work too?

Ik moet nu weg.

I ought to/should go now.

Hij moet nog komen.

He hasn't come yet.

Zij moet het weten.

She must know it.

***Hij moest eens weten . . .**

He ought to know . . .

14.1.6 **Willen = desire**

Wil je het even voor me doen?

Do you mind doing it for me?

Hij wilde (wou) het niet zeggen.

He did not want to say it.

Zij hebben het altijd gewild.

They always wanted to.

***Ik wou graag een kilo aardappelen hebben.**

I would like (to have) a kilogram of potatoes.

14.1.7 **Zullen = will/would/should . . .**

Zullen we een kopje koffie gaan drinken?

Shall we go and have a cup of coffee?

Ik zal je wel even helpen.

I'll just come and help you.

Ze zullen wel niet thuis zijn.

They probably aren't at home.

Wie zal het zeggen?

Who can say?

Het zal je maar gebeuren.

Just imagine it happening to you.

***Zou ik een broodje kaas mogen?**

Could I have a cheese sandwich?

***Als ik een auto zou hebben, zou ik je naar huis brengen.**

If I had a car, I'd take you home.

14.1.8 Let's try it

Add the modal verb given in brackets:

- 1 Hij koopt morgen een boek, maar hij hoeft niet. (**mogen**)
- 2 Zij gaat op zaterdagochtend niet naar het postkantoor. (**kunnen**)
- 3 Wij posten onze brieven op een maandag als we willen dat ze op vrijdag aankomen. (**moeten**)
- 4 Zij verkochten hun oude auto en een nieuwe Jeep kopen. (**willen**)
- 5 Ik herinnerde me gisteren niet meer waar ik mijn sleutels had gelaten. (**kunnen**)
- 6 Jij maakt elke dag je huiswerk voordat je buiten speelt. (**moeten, mogen**)
- 7 Doe je dat even voor mij? (**willen**)
- 8 Gaan we straks ergens een hapje eten? (**zullen**)
- 9 Wij gebruiken een woordenboek bij dat examen. (**mogen**)
- 10 Zij is op dit moment nog niet thuis. (**zullen**)

14.2 The constructions *mogen van, moeten van* and *niet hoeven van*

This construction is hard to match in English, but it implies the actual or implied permitter of the action by *van*:

Dat mag je niet van moeder.

Mom says you are not allowed to do that.

Van wie mag (ik) dat niet?

Who says I can't do that?

Dat moet ik wel van mijn ouders.

My parents say I have to.

Van mij hoeft je niet te komen.

As far as I am concerned you don't need to come.

Dat hoeft niet van mijn hospita.

My landlady says I don't have to.

14.3 Negation of modals

As is clear from the examples that follow, negation of *moeten* changes the meaning:

<i>Dutch</i>	<i>English</i>	<i>Dutch</i>	<i>English</i>
Ik kan zwemmen.	I can swim.	Ik kan niet zwemmen.	I cannot swim.
Ik wil zwemmen.	I want to swim.	Ik wil niet zwemmen.	I do not want to swim.
Ik mag zwemmen.	I am allowed to swim.	Ik mag niet zwemmen.	I must not swim./ I'm not allowed to swim.
Ik moet zwemmen.	I must swim.	Ik hoeft niet te zwemmen.	I do not have to swim.
		Ik moet niet zwemmen.	I shouldn't swim. (Or, in Belgium) I do not have to swim.

Note: **niet hoeven te** + infinitive means “not to have to + infinitive.” This verb is only used in negation or where negation is implied: **Ik hoef maar drie keer** “I only have to do it three times” (and no more).

Te + infinitive comes at the end of the sentence.

14.3.1 *Let's try it*

Give a negative reply to the following questions:

<i>Question</i>	<i>Answer</i>
1 Moeten wij het binnenlandse nieuws lezen?	Nee, jullie _____.
2 Willen jullie het NRC?	Nee, wij _____.
3 Kan jij het kruiswoordraadsel van vandaag oplossen?	Nee, ik _____.
4 Mag ik jouw sportkatern lezen?	Nee, mijn sportkatern _____.
5 Zal zij vandaag komen?	Nee, zij _____.

14.4 **Independent use of modals**

Modal verbs can be used independently, without an action verb. The meaning of *gaan*, *komen* and *doen* is very frequently understood:

Ik kan het niet (doen).

I cannot do it.

Hij moet vroeg weg (gaan).

He must leave early.

Zij wil niet naar huis (gaan).

She does not want to go home.

Je mag niet naar binnen(gaan).

You may not come/go in.

Any of the modals can be used in an expression where they are introduced by *het* or *dat* and where the subject is merely implied:

Dat mag (niet). That is (not) permitted.

Het kan (niet). That is (not) possible.

Dat hoeft niet. You do not need to do that./
That does not need to be done.

Het moet wel. It can't be helped./
It must be done.

14.5 **laten** and other verbs used in association with an infinitive

laten and other verbs used in association with an infinitive

Other verbs follow a similar pattern to that of the modal verbs and are followed by an infinitive.

The verb **laten** “to let” is used in the same type of construction and word order as modal auxiliaries:

- 1 In the meaning of “to have something done”:

Ik laat mijn kamer behangen.

I have my room wallpapered.

Hij liet zijn haar knippen.

He had his hair cut/got a haircut.

Je moest je schoenen laten repareren.

You should have your shoes repaired.

- 2 In the meaning of English “let”:

Hij laat me gaan.

He lets me go.

Zij wilden me niet laten eten.

They did not want to let me eat.

Laten we gaan!

Let's go!

- 3 **Laten vallen, laten zien:**

Hij heeft de borden laten vallen.

He dropped the plates.

Ze lieten me de nieuwe koelkast zien.

They showed me the new refrigerator.

Other verbs like **zitten, staan, komen, gaan, horen, zien** + action verb:

Morgen komen zij met ons spelen.

Tomorrow they're coming to play with us.

Ik hoor haar huilen.

I hear her crying.

Zij ziet ons lachen.

She sees us laughing.

Jullie gaan schaatsen.

You go out skating.

Hij zit te werken.

He is working.

Hij staat daar te lachen.

He stands there laughing.

14.6 Modal verbs, *laten* and other verbs with *(te)* + infinitive in past tenses**14.6.1 Simple past****De man wilde me waarschuwen.**

The man wanted to warn me.

Kon je hem niet helpen?

Were you not able to help him?

U mocht hem niet storen.

You were not allowed to disturb him.

Wij moesten vijf minuten wachten.

We had to wait for five minutes.

Liet je de hond gisteren buiten spelen?

Did you let the dog play outside yesterday?

Ik hoorde hem lachen.

I heard him laughing.

Zij zag ons huilen.

She saw us crying.

Hij stond daar te lachen.

He stood there laughing.

Zij zat te werken.

She was working.

In the simple past, these verbs all follow the same pattern as that of the present tense.

14.6.2 Perfect tenses

These verbs in the perfect tense are not formed with the past participle, but with the infinitive. For verbs with **te** + infinitive, the **te** is dropped and they too are not formed with the past participle, but with the infinitive:

De man heeft me willen waarschuwen.

The man has wanted to warn me.

Heb je hem niet kunnen helpen?

Have you not been able to help him?

U heeft hem niet mogen storen.

You haven't been allowed to disturb him.

Wij hebben vijf minuten moeten wachten.

We have had to wait for five minutes.

Heb je de hond gisteren buiten laten spelen?

Did you let the dog play outside yesterday?

Ik heb hem horen lachen.

I have heard him laughing.

Zij heeft ons zien huilen.

She has seen us cry.

Hij heeft daar staan lachen.

He has been laughing over there.

Zij heeft zitten werken.

She has been working.

14.6.3 Let's try it

Rewrite the sentences in the simple past:

- 1 Wij willen een vakantie bespreken.
- 2 Hij moet een uur op de trein wachten.
- 3 Wij zullen hem even helpen.
- 4 Zij mag de test maandag doen.
- 5 Jij kan voor dinsdag een afspraak maken.
- 6 Ik hoor hem in de gang lopen.
- 7 Zij ligt in bed te lezen.

Modal verbs, **laten** and other verbs with **(te)** + infinitive in past tenses

Rewrite the sentences in the present perfect:

- 1 Hij mag de pizza helemaal opeten.
- 2 Ik wil dit weekend dat dikke boek uitlezen.
- 3 Kan hij jullie helpen?
- 4 Op zaterdag laat hij zijn auto wassen.
- 5 Wij staan met z'n allen op jou te wachten!
- 6 Zij ziet ons lachen.
- 7 Gaan jullie elke dag wandelen?

14.7 te + infinitive

Most other verbs require **te** before the infinitive:

Hij hoeft het niet te doen.

He does not have to do it.

Ik begin te schrijven.

I begin to write.

Wij probeerden het te zien.

We tried to see it.

Wij hebben geprobeerd het te zien.

We have tried to see it.

Wij hebben het proberen te zien.

We have tried to see it.

The future, the continuous, the present participle and the infinitive

15.1 The future

There are three ways of expressing the future in Dutch: using the present tense, using the verb **gaan** or using the verb **zullen**.

15.1.1 The present tense

Dutch commonly expresses an expectation with the present tense of the verb when the idea of conjecture can be assumed, especially if an adverb of futurity makes this obvious:

Dat doe ik morgen.	I will do that tomorrow.
Zij komen pas later.	They won't come until later.
Volgend jaar trouwen we.	We will get married next year.

15.1.2 The verb **gaan**

The verb **gaan** is used to express intention in a construction analogous to the English “going to”:

Dat ga ik morgen niet doen.	I'm not going to do that tomorrow.
Wanneer ga je dat boek lezen?	When are you going to read that book?
Zondag gaat ze t.v. kijken.	On Sunday she is going to watch TV.
Ik ga in Utrecht studeren.	I am going to study in Utrecht.

Gaan + infinitive is also used to indicate the beginning of an action. Although this meaning is not easy to distinguish from the above, the use of the past tense is possible here, but not when the meaning is one of pure intention:

Hij gaat aan tafel zitten. He sits down at the table.

Zij ging weer liggen. She lay down again.

Zij is weer gaan liggen.

Sometimes, the distinction between these two uses of **gaan** can only be derived from the context:

Het gaat regenen.

Het gaat regenen, kijk eens naar die donkere wolken in de verte.

It is about to rain; look at those dark clouds in the distance.
(intention)

Het gaat regenen, ik heb al enkele druppels gevoeld.

It is beginning to rain; I felt a few drops. (the beginning of an action)

15.1.3 The verb **zullen**

The verb **zullen** might be said to function as one in expressing conjecture, probability or inevitability. **zullen** is often used in a more formal way of expressing the future.

The conjugation of **zullen** in the present and past is:

ik	zal komen I will come	ik	zou komen I would come
jij	zult, zal komen*	jij	
u	zult	u	zou† komen
hij/zij/het	zal	hij/zij/het	
wij	zullen	wij	zouden komen
jullie		jullie	
zij		zij	

* Zal: formal in Belgium, informal in the Netherlands.

† Zoudt is a form sometimes seen in older texts.

Zullen acts syntactically the same as all the modal verbs: the infinitive of the action verb normally stands at the end:

Ik zal het morgen doen.

I will do it tomorrow.

Wij zullen naar de stad moeten gaan.

We will have to go downtown.

De uitreiking van de diploma's zal morgenmiddag plaatsvinden.

The presentation of the certificates will take place tomorrow afternoon.

These past tense forms are used to express present but conditional meanings: exactly as they are in English:

Dat zou hij nooit doen.

That he would never do.

Zou je dat misschien voor me kunnen doen?

Would you perhaps be able to do that for me?

Eigenlijk moest het morgen klaar zijn.

It really ought to be ready tomorrow.

Ik wou graag wat citroenen hebben.

I would like to have some lemons.

Mocht hij dat toevallig niet weten, . . .

If by chance he shouldn't know that, . . .

Ik wou dat ik het kon!

I wish I could!

Other meanings of **zullen** include saying not what is necessarily true, but what is probably true right now. **Wel** or **vast** are used to indicate probability:

Dat zal wel erg moeilijk zijn.

That must be pretty hard.

Hij zal wel heel knap zijn.

He probably is quite smart.

Ze zullen dat vast gezien hebben.

They've no doubt seen that.

Dat zal wel.

Probably so.

15

The future, the continuous, the present participle and the infinitive

An invitation:

Zullen we een kopje koffie gaan drinken?

Shall we have a cup of coffee?

A promise:

Ik zal je zeker helpen.

I will help you for sure.

Imagining oneself in a situation:

Je zult toch te laat op je eigen trouwerij komen!

Just imagine: arriving late at your own wedding.

Het zal je maar gebeuren.

Imagine if that happened to you.

Je zult maar met die vent getrouwd zijn!

Can you imagine being married to that guy?!

15.1.4 *Let's try it*

Rewrite the sentence by using the verb(s) in parentheses:

- 1 De trein vertrekt vandaag van spoor 8b. (zullen)
- 2 Het wordt een warme zomer. (gaan)
- 3 Ik geef je morgen je woordenboek terug. (zullen)
- 4 Ik mis je enorm. (zullen/gaan)
- 5 Dat gebeurt nooit! (zullen)
- 6 Hij moest in juli verhuizen. (zullen)
- 7 Wilden jullie samen met ons naar Nederland? (zullen)

15.2 The continuous

15.2.1 *Progressive aspect*

Another pitfall for speakers of English is the expression of the progressive aspect, which is equivalent to “-ing” forms in English but which never requires the present participle in Dutch. The most common indication

that an action is specifically in progress (which is only one of the meanings of the English “progressive”: consider a sentence such as “I’m getting up at six tomorrow”) is:

zijn + aan het + infinitive of action verb

Wij zijn op dit moment aan het voetballen.

We are playing soccer at this moment.

Jouw moeder is vis aan het bakken.

Your mother is frying fish.

Ik ben aan 't schrijven.

I am writing.

Ik ben een brief aan 't schrijven.

I am writing a letter.

Ik ben een computerspelletje aan het spelen.

I am playing a computer game.

Hij is televisie aan het kijken.

He is watching TV.

Zij is aan het internetten.

She is on the Internet.

Another way to express an action in progress is with the expression **bezig zijn te + infinitive or bezig zijn met**:

Hij is bezig de klok te repareren.

met de reparatie van de klok.

He is repairing the clock.

15.2.2 *Not in all tenses*

Unlike English, Dutch does not have a progressive aspect in all tenses: **zijn + aan het + infinitive action verb** can be used in the simple present, simple past and the future tense, but not, for example, in the present perfect or past perfect; in those cases, we cannot use the **zijn + aan het + infinitive action verb** construction:

Zij is aan het voetballen.

She is playing soccer.

Hij was haring aan het eten.

He was eating herring.

We zullen aan 't reizen zijn, terwijl jij hier bent.

We will be travelling while you are here.

Je bent al lang aan het wachten.

You have been waiting for a long time.

Zij hadden al tien uur gereden, toen ze merkten dat ze hun bagage niet bij zich hadden.

They had been driving for ten hours, when they noticed they didn't have their luggage with them.

15.2.3 Verbs of position

A slightly different shade of meaning is indicated by phrases with verbs of position—which, however, should not be understood too literally in their dictionary meanings:

Zij zaten t.v. te kijken.

They were watching TV.

Hij ligt nog te slapen.

He is still sleeping.

Zij staan in de keuken te praten.

They are in the kitchen talking.

De sokken hangen te drogen.

The socks are drying.

15.2.4 Let's try it

Reply to the following with the words given in brackets.

Example: Q Wat doet zij? (zijn aan het/televisie kijken)

A Zij is televisie aan het kijken.

- 1 Wat ben je aan het doen? (zijn aan het/mijn schaatsen schoonmaken)
- 2 Wat zaten jullie daar te doen? (zitten/internetten).
- 3 Wat was je aan het doen toen hij thuiskwam? (zijn aan het/de was doen)
- 4 Wat doen die mensen daar? (staan/op Sinterklaas wachten)

- 5 Waarom was je gisteren in het stad? (**zijn aan het/winkelen**).
- 6 Wat doe je nu? (**zijn aan het/de krant lezen**).
- 7 Waar is je vader mee bezig? (**bezig zijn te/het gras maaien**).
- 8 Wat doet die student daar op de grond? (**liggen/slapen**).
- 9 Wat doet hij? (**zitten/denken**).
- 10 Wat doen die studenten daar eigenlijk? (**zijn aan het/studeren voor een examen**).

15.3 The present participle

An equivalent to the “-ing” form also exists in Dutch, but is only used as an attributive adjective. Present participles in Dutch are formed by adding -d(e) to the infinitive:

De jongen kwam huilend binnen.

The boy came in crying.

Jij wordt slapend(e) rijk.

You're getting rich without even trying. (literally: while you are sleeping)

Wij gingen zingend(e) naar huis.

We went home singing.

Al doende leert men.

One learns (by) doing.

When used as an attributive adjective, it follows the rules of adjectives:

een slapende hond a sleeping dog

Ik hoor een huilend kind. I hear a crying child.

15.4 The infinitive

The Dutch infinitive can be used as an abstract noun, but always with neuter gender. It is then often equivalent to an English form in “-ing”:

Reizen is altijd duur. Travelling is always expensive.

Is roken hier verboden? Is smoking prohibited here?

15

The
future, the
continuous,
the present
participle and
the infinitive

Summary of the forms of two typical verbs, *horen* and *vallen*.

Present	<i>hij hoort</i>	he hears
	<i>hij valt</i>	he falls
Past	<i>hij hoorde</i>	he heard
	<i>hij viel</i>	he fell
Pres. perf.	<i>hij heeft gehoord</i>	he has heard
	<i>hij is gevallen</i>	he has fallen
Past pef.	<i>hij had gehoord</i>	he had heard
	<i>hij was gevallen</i>	he had fallen
Future	<i>hij zal horen</i>	he will hear
	<i>hij zal vallen</i>	he will fall
Conditional	<i>hij zou horen</i>	he would hear
	<i>hij zou vallen</i>	he would fall
Future perf.	<i>hij zal gehoord hebben</i>	he will have heard
	<i>hij zal gevallen zijn</i>	he will have fallen
Cond. pef.	<i>hij zou gehoord hebben</i>	he would have heard
	<i>hij zou gevallen zijn</i>	he would have fallen
Infinitive	<i>horen</i>	to hear
	<i>vallen</i>	to fall
Past. part.	<i>gehoord</i>	heard
	<i>gevallen</i>	fallen
Pres. part.	<i>horende</i>	hearing
	<i>vallende</i>	falling

Colloquial speech and writing

16.1 Particles

Natural colloquial usage, whether spoken or written, conveys not just factual information but also a variety of attitudes such as urgency, casualness, politeness or uncertainty. Of the many different ways in which we do this, one is by using words that do not so much add a meaning to the sentence as an attitude: by using *particles*.

An illustration:

<i>Abrupt</i>	→	<i>Less abrupt</i>
Put that package on the table!		<i>Just</i> put that package on the table.
Wait!		Wait <i>a second</i> .

Dutch does this—and to a far greater extent than English—by means of a rich assortment of particles. They are most often (but not necessarily) of one syllable, unstressed and stand in inconspicuous places in the sentence where they are easily overlooked:

Zou ik jouw mobieltje/gsm'etje even mogen gebruiken?

Could I use your cell phone *for a bit*?

Kunt u me soms de weg wijzen?

Can you *by any chance* show me the way?

Hoe heette die ook al weer?

What was his name *again*?

U hoeft toch niet helemaal naar het centrum.

After all, you don't need to go all the way downtown.

Ik wou graag eens een Hollandse boerderij bezoeken.

I'd like to visit a Dutch farm *sometime*.

Vandaag heb ik *eigenlijk* helemaal geen zin.

I don't *really* feel like it today.

Ben je *eigenlijk* al in New York geweest?

Have you *actually* been to New York?

Als je nu *eens* opgelet had, had je het antwoord geweten.

If you had *just* paid attention, you've have known the answer.

Kom *toch* nog *maar* even binnen.

Come on in a minute.

Houd je mond *nou eens* dicht!

It's time you kept your mouth shut!

Je voelt je *zeker* niet lekker?

You don't feel very well, do you?

Heb jij *dan* je huiswerk niet gemaakt?

Have you really not done your homework?

Particles are especially tricky to explain because they can never be defined or translated in a straightforward fashion. But they are important, because they not only add shades of meaning but also contribute to the rhythm and cadence of natural speech. In this chapter, we will take a look at five of the most common of them: *eens*, *even*, *maar*, *toch* and *wel*.

16.1.1 *Particles in imperative sentences*

Particles have the general function of adding a tone that softens the abruptness of a command. A polite request often adds *eens*:

Kijk *eens*! Kom *eens* kijken!

Just look! Come and have a look!

Wacht *eens* even.

Hold on a minute.

Drink je melk *eens* op.

Go on, drink your milk.

Geef het zout *eens* door.

Please pass the salt.

Geef *eens* antwoord.

Come on, let's have an answer.

Mild encouragement or permission is conveyed with **maar**:

Begin *maar* te eten, anders wordt het koud.

Go *ahead* and start eating, otherwise the food will get cold.

Zeg *maar* Anneke, hoor.

Call me Anneke, *please do*.

Gaat u *maar* zitten.

Please take a seat.

Kom *maar* binnen.

Please come on in.

Ga *maar* naar bed: ik ruim wel op.

Go on to bed, I'll clean up.

The word *even* adds a tone of casualness (as does our word “just”) that suggests that only a short time is involved:

Kom *eens even* hier.

Come over here *for a minute*.

Wil je dit *even* lezen?

Will you *take a moment* to read this?

Hij vroeg of ze *even* wilde tekenen.

He asked if she would *just* sign.

Haal jij Lotte *even* op?

Can you (swing by and) pick Lotte up?

Kunt u mij *even* helpen?

Can you help me *a moment*?

The word *toch* adds a tone of urgency or irritation:

Kom *toch*!

Come on, *for heaven's sake*!

Gaat u *toch* zitten.

Please, take a seat.

Wees *toch* niet zo bang!

Come on, don't be so afraid.

Hou *toch* op!

It's time to stop that.

Zeg *toch* ook eens wat!

Come on, say something.

16.1.2 Let's try it

Make the command according to the instructions between brackets:

Kom binnen. Eet je bord leeg. (less abrupt)

Kijk in het woordenboek. Kom een keertje langs. (mild encouragement)

Ga zitten. Bel hem op. (casual)

Hou op! Ga weg! (irritation)

16.1.3 Other uses of particles

These little words are also very common in declarative sentences and questions:

eens, unstressed and in the Netherlands often spelled 's or es, adds something like "sometimes" or "for a change":

Je hoort nog al eens iets over dit probleem.

Now and then you hear about that problem.

Hebt u dit al eens meer gedaan?

Have you *ever* done this before?

Ben je wel eens in Brussel geweest?

Have you *ever* been to Brussels?

even adds a sense of "just a moment" or simply softens the force of a verb:

Zal ik morgen even komen?

Shall I *just* drop by tomorrow?

Ik bel u nog even over die rekening.

I'm *just* going to give you a call about that bill.

Ik zal even kijken of hij al thuis is.

I will *just* have a look to see if he is home yet.

eens even often occurs as a combination:

Mag ik eens even naar je knie kijken?

Let me *just* have a look at that knee.

Kom eens even hier.

Come on over here *for a moment*.

maar is also something like “just” often with a tone of “went ahead and”/or “something unwelcome”:

Als het *maar* niet regent!

If it *just* doesn't rain!

Je doet *maar* wat je niet laten kunt.

Go ahead and do it, if you have to.

Ik at het *maar* op.

I just went ahead and ate it.

Ik zou *maar* een dikke jas aantrekken.

I'd advise wearing a heavy coat.

toch maar often occurs as a combination:

Doe *toch maar* wat de dokter zegt.

You'd better do what the doctor says.

Ik ga *toch maar* wel naar het congres.

I've decided to go to that conference *after all*.

wel (unstressed) expresses very mild reassurance:

Ze zullen vandaag *wel* komen.

They will *no doubt* come today.

Morgen maken we dat *wel* in orde.

We'll *just* fix that up tomorrow.

Ja, dat is *wel* zo, maar . . .

Yes, *it really is*, but . . .

wel (stressed) expresses the opposite of what was expected:

Nederlands is *wel* moeilijk, zeg. Dat had ik niet verwacht.

Say, Dutch is really hard. I hadn't expected that.

De pannenkoek was *wel* lekker. Zo lekker zag hij er helemaal niet uit.

The pancake really tasted good. It didn't look all that tasty.

wel (stressed) directly contradicts a negation:

Ik vind margarine niet lekker. *Zij wel*.

I don't like margarine. *She does*.

16.1.4 The word *toch*

toch (unstressed) = after all:

Dat heb ik je *toch* gisteren gezegd.

I told you that yesterday, *after all*.

Ik ga naar die mantels kijken. Ik sta hier nu *toch*.

I'm going to look at those coats. *After all* I'm right here anyway.

Hoe is het *toch* met je?

Well now, how are you?

toch (stressed) = an expressed or implied negative; nevertheless:

Het mocht niet, maar ze hebben het *toch* gedaan.

They weren't allowed to, but they did it *anyway*.

toch as a forceful confirmation following a negation:

Je gelooft het niet, maar het is *toch* waar.

You don't believe it, but it *really is* true.

Ik had geen hoop meer, maar ik heb het *toch* gevonden.

I had given up hope, but I found it *after all*.

Nee, dat kan helemaal niet. Jawel, het kan *toch*!

No, that can't be done at all. *Oh yes*, it can!

There are many more ways to use the particle *toch*, as in the following sentences:

Kijk *toch* uit: straks val je!

You'd better watch out, you're about to fall.

Let *toch* op: je hebt daar geen voorrang!

Hey, watch out! It's not your turn there (you don't have the right of way).

Ik was mijn portemonnee kwijt, dacht ik. Maar hij zat *toch* in mijn tas.

I thought I'd lost my wallet, but there it was in my purse.

Hij had beloofd te wachten, maar hij was *toch* al weg.

He said he'd wait, but it turned out he was already gone.

Ik ga *toch* naar Nederland.

I'm going to the Netherlands *after all*.

Hij rijdt toch met die auto, al is hij niet betrouwbaar.

He insists on driving that car, even though it's not reliable.

Je bent toch niet ziek?

You aren't sick, are you?

We hebben vandaag een test, toch?

We're having a test today, aren't we?

We komen toch wel op tijd?

We'll get there on time, won't we?

De bussen rijden toch wel?

The buses are in service, aren't they?

16.1.5 Let's try it

Identify and explain the use of the particle(s):

- 1 Denk even rustig na.
- 2 Zal ik eerst even een kopje koffie halen?
- 3 Ga toch maar zitten.
- 4 Ben je al eens in het Rijksmuseum geweest?
- 5 Die zin is fout, toch?
- 6 Het zal allemaal wel goed komen.
- 7 Ik ga toch naar dat concert, hoewel ik het niet van plan was.
- 8 Hij wilde het niet geloven, maar het is toch echt zo.
- 9 Doe de deur toch dicht: het tocht hier!
- 10 De laatste trein is toch al weg?

16.2 Word order and combinations of particles

- 1 In a sentence, a particle normally stands before an indefinite or an indirect object but after a definite phrase:

Je moet eens een boek kopen.

You ought to buy a book *now and then*.

Je moet dat boek eens kopen.

You *really* ought to buy that book.

Ga even een stoel halen.*Just go get a chair.***Ga die stoel even halen.***Just go get that chair.***Gebruik dat woordenboek maar even.***Just go pick up that dictionary.***Gebruik maar even een woordenboek.***Just use a dictionary.***Kijk maar even in dat woordenboek.***Take a look in that dictionary.*

2 Particles used in combinations:

Ik ga eens even kijken.*I'll just go have a look.***Wij willen wel eens iets anders.***We want something different for a change.***Ik zou dat maar eens even doen.***I'd just go ahead and do that (if I were you).***Kijkt u dan maar zelf.***Just take a look yourself.***Ga toch maar eens even rustig zitten.***Just go sit quietly for a minute.*

- 3 In addition to these particles, there are adverbs such as **al**, **dan**, **dus**, **nou**, **nu**, **ook**, **soms**, **zeker** and combinations of all these, that are used in similar ways. The way to learn how to use them is to observe the Dutch speakers and writers using them in conversations and readings. They all contribute to smoothness and naturalness.

16.2.1 Let's try it

Put the particle given in brackets in the correct place in the sentence and make a guess as to what it could mean:

- 1 Je doet waar je zin in hebt. (maar)
- 2 Hij moet weg. (even)

- 3 Zij heeft het hem uiteindelijk gezegd. (toch)
- 4 Je hoeft je geen zorgen te maken. Het is afgewerkt. (wel)
- 5 Kom hier. (eens)
- 6 Jij hebt dat goed gedaan! (maar, toch)
- 7 Heb je in het donker geschaatst? (eens, wel)

16.3 Spoken language versus written language

In every language, some words and expressions are not written down exactly as we say them, because they are too informal when written. This habit indicates that there is still a gap between spoken and written language, although it has become smaller:

<i>Written</i>	<i>Spoken</i>
entire	whole
to purchase	to buy
I am going to go home.	I'm gonna go home.
the man with whom I went	the man I went with
Can you obtain a copy?	Can you get (hold of) a copy?

Dutch has a very clear-cut distinction between “written” and “spoken” language, especially if the writing is formal. As in English, that distinction is becoming less widely used. It can be said, however, that many words and sentence structures are not used in the spoken language.

The distinctions between written and spoken language do not necessarily deal with word usage. There are also distinctions in syntax or grammar:

<i>Written</i>	<i>Spoken</i>
Het valt niet mee die deur te openen.	Het valt niet mee om die deur te openen.
Deze tas is de mijne.	Deze tas is van mij.
De man met wie ik stond te praten, . . .	De man waarmee ik stond te praten, . . .
In Nederland wonen veel mensen.	In Nederland wonen er veel mensen.

**Een vriend van mij komt
vandaag eten.**

We zien elkaar donderdag.

Het komt echter zelden voor.

**Aangezien u niet op tijd
aanwezig was, . . .**

**Ofschoon het een compromis
was, . . .**

**Opdat alles goed functioneert,
dient u de computer af te
sluiten en op te starten.**

**Ik was doodmoe, desalniettemin
bleef ik werken.**

**Er komt vandaag een vriend
van me eten.**

We zien mekaar donderdag.

Maar het komt niet vaak voor.

Omdat u er niet op tijd was, . . .

**Hoewel het een compromis
was, . . .**

**Om alles goed te laten
werken, moet u de computer
afsluiten en opstarten.**

**Ik was doodmoe, maar toch
bleef ik werken.**

Separable and inseparable prefixes

17.1 Stressed separable prefixes

Large numbers of Dutch verbs are regularly accompanied by an adverb prefix, which in some way modifies the basic meaning of the verb. Generally, these prefixes are stressed and are distinct in function from the unstressed prefixes (be-, ver-, ge-, er-, her-, ont-).

- 1 Verbs with such a stressed prefix are separable verbs, and they have an independent meaning as adverbs or prepositions and the modification they bring about in the verb is often rather obvious as a combination of prefix plus verb:

binnen (inside) + **komen** (to come) = **binnenkomen**
(to come in)

op (up) + **staan** (to stand) = **opstaan** (to get up)

over (over) + **stappen** (to step) = **overstappen** (to transfer)

uit (out) + **geven** (to give) = **uitgeven**
(to publish, spend)

met (with) + **gaan** (to go) = **meegaan** (to go along)

- 2 In many other cases, however, the meaning of the combination is not so obviously the sum of the two parts:

door (through) + **brengen** (to bring) = **doorbrengen**
(to spend time)

af (off) + **spreken** (to speak) = **afspreken**
(to make an appointment)

aan (on) + **steken** (to stick) = **aansteken**
(to light, turn on)

- 3 Some prefixes are not adverbs or prepositions when used independently and some have no use other than as a prefix:

geluk (fortune) + **wensen** (to wish) = **gelukwensen**
(to congratulate)

teleur + **stellen** (to place) = **teleurstellen**
(not used independently) (to disappoint)

Literally thousands of such combinations are possible in Dutch and the meanings of probably the majority of them are not difficult to guess. Certain usages have become established in the language, however, and new combinations of prefix and verb cannot be made up arbitrarily. Verbs like the above are always listed in vocabularies and dictionaries under the prefix.

17.2 Separable verbs in the sentence

17.2.1 Infinitive

The prefix is written with the infinitive as one word. It moves towards the end of the sentence:

Hij moet het geld aannemen.

He must accept the money.

Mag ik u mijn vrouw voorstellen?

May I introduce my wife to you?

Ik zal je later opbellen.

I will call you up later.

17.2.2 Conjugated in main clause

The verbal part and the prefix are split when an auxiliary verb is not used, with the prefix moving toward the end of the sentence:

Ik neem geen geld van hem aan.

I will accept no money from him.

Zij gingen gisteren met ons mee.

They went along with us yesterday.

Waar brengt u uw vakantie dit jaar door?

Where are you spending your vacation this year?

Doe het licht aan!

Turn the light on!

17.2.3 Conjugated in dependent clause

The two parts are written once again as one word, at the end of the dependent clause:

Ik heb je gezegd dat hij mij aankeek.

I've told you he looked at me.

Hij is altijd moe als hij thuiskomt.

He is always tired when he gets home.

Zij is blij omdat zij erg naar de vakantie uitkijkt.

She is happy because she is eagerly looking forward to the vacation.

Wij vonden dat hij alles snel had opgegeten.

We thought he always ate everything fast.

17.2.4 Present/past perfect

The past participle at the end of the sentence is one word, but the *ge-* comes between the prefix and the verbal part:

Hij heeft het geld aangenomen.

He accepted the money.

Ik ben vandaag vroeg opgestaan.

I got up early today.

Wij hebben een week in Parijs doorgebracht.

We spent a week in Paris.

Dat heb ik u niet aanbevolen.*

I didn't recommend that to you.

* Here the *ge-* is, of course, dropped, because the verb begins with unstressed *be-*.

17.2.5 **Te + separable verb infinitive**

The **te** comes in between the two parts of the separable verb and each of the words is separated from the other. They move to the end of the sentence: prefix + **te** + verbal part:

Zij hopen het boek volgend jaar uit te geven.

They hope to publish their book next year.

Hij probeert het licht aan te steken.

He is trying to turn on the light.

U hoeft niet mee te gaan.

You don't have to go.

Hij zat heel diep na te denken.

He was thinking very hard.

17.2.6 **Let's try it**

Rewrite the separable verb in the appropriate form.

- 1 Hij wil niet (**instappen**).
- 2 Wanneer (**aankomen**) zij?
- 3 (**dichtdoen**) de deur!
- 4 Ik (**waarschuwen**) je: (**nadenken**) goed!
- 5 Hij (**wegrijden**) gisteren zonder te betalen.
- 6 Hoeveel vertraging (**oplopen**) jullie op die reis?
- 7 Wil je dat boek even (**neerleggen**)?
- 8 Ze (**toekennen**) hem vorig jaar die beurs.
- 9 De burens (**uitnodigen**) ons voor hun gouden bruiloftsfeest.
- 10 De hele vakantie (**opstaan**) ik niet voor 10 uur.
- 11 Wie (**opbellen**) je vanmorgen?
- 12 Vroeger (**afspreken**) zij altijd op vrijdagavond in de stad.

17.3 Inseparable prefixes

Many verbs have prefixes that are identical with the separable prefixes, but which are unstressed and inseparable:

Ik hoop zo een ongeluk te voorkomen.

I hope to prevent such a misfortune.

Zij ondergaat een operatie.

She is undergoing an operation.

Hij onderonam een lange reis.

He undertook a long journey.

Ons voorstel hebben ze niet aanvaard.

They didn't accept our proposal.

Hij heeft zijn invloed overschat.

He overestimated his influence.

Note: There are a few verbs that have two forms: a separable and an inseparable form, depending on the stress. Their meanings differ as well:

De zon gaat onder.

The sun goes down.

Zij ondergaat een operatie.

She is undergoing an operation.

Een zonsverduistering komt niet vaak voor.

An eclipse doesn't take place very often.

Hij kon de explosie voorkomen.

He was able to prevent the explosion.

17.4 Stressed inseparable prefixes

Some verbs have an accented prefix that is not separated; these are, however, insignificant in number compared to the separable verbs:

Wilt u me even waarschuwen?

Will you let me know?

Ik stofzuigde de kamer.

I vacuumed the room.

Hebt u al het woordenboek geraadpleegd?

Have you already consulted the dictionary?

17.4.1 *Let's try it*

What is the meaning of the separable and of the inseparable verb? Which is which?

- 1 **doorzoeken; doorzoeken**
 - a Ga jij maar naar huis. Ik zal het huis wel verder doorzoeken.
 - b Ik weet dat het al laat is, maar we zijn bijna klaar. Kan je nog wat doorzoeken?
- 2 **ondergaan; ondergaan**
 - a De vijand moest wel ondergaan toen er zoveel soldaten waren gedeserteerd.
 - b De vijand moest een hele reeks folteringën ondergaan.
- 3 **voorkomen; voorkomen**
 - a Kan hij zo'n ramp voorkomen?
 - b Kan zo'n ramp voorkomen?
- 4 **doorlopen; doorlopen**
 - a U kunt hier nog een eindje doorlopen.
 - b Voor zijn presentatie wil hij zijn aantekeningen nog eens doorlopen.
- 5 **overdrijven; overdrijven**
 - a Je moet niet zo overdrijven!
 - b Volgens mij gaat die onweersbui overdrijven.
- 6 **overstromen; overstromen**
 - a De vele regen heeft ervoor gezorgd dat het land is overstroomd.
 - b Ga de kraan dichtdoen! Ik hoor het bad overstromen.
- 7 **overkomen; overkomen**
 - a Dat kan de beste overkomen.
 - b Zij zullen volgend jaar overkomen.
- 8 **omkleden; omkleden**
 - a Je moet dat met redenen omkleden.
 - b Ze gingen zich eerst omkleden voor ze naar het feestje gingen.

Conjunctions and relative pronouns

A conjunction is a word that serves to introduce a clause and connect it to an accompanying clause. There are two types of conjunction: coordinating conjunctions and subordinating conjunctions. Dutch conjunctions call for a different type of word order for each of them.

18.1 Coordinating conjunctions

These are conjunctions that connect two equal clauses. The word order is the same as that of a main clause and the coordinating conjunction does not change the word order at all. The coordinating conjunctions in Dutch are: **en**, **of** [= or], **want**, **maar**:

Hij komt binnen en (hij) leest de krant.

He comes in and reads the paper.

Heb jij geld of zal ik het betalen?

Do you have money or shall I pay?

Ik zal het betalen, want ik heb geld genoeg.

I will pay, because I have enough money.

Hij gaf me de rekening, maar ik had geen geld.

He gave me the bill, but I had no money.

18.2 Subordinating conjunctions

These are conjunctions that connect two clauses of unequal standing: a main clause with a dependent clause.

18.2.1 Word order

A larger number of conjunctions require the conjugated verb to be placed at the end of the clause they introduce. This clause is said to be subordinate to the other, “main” clause, and is introduced by a subordinating conjunction:

Ik weet dat hij veel vrienden heeft.

I know *he has a lot of friends.*

Zij zag dat hij het niet begreep.

She noticed *he didn't understand.*

Wij vinden dat het mooi weer is.

We think *it's nice weather.*

Zij vragen of wij overmorgen meegaan.

They are asking *whether we are going along the day after tomorrow.*

Ik ga mee, hoewel ik niet veel tijd heb.

I will come along, *although I do not have much time.*

Ik kwam terug, omdat ik het niet vond.

I returned, *because I did not find it.*

Ik zal je helpen, als je 't me vraagt.

I will help you, *if you ask me.*

Hij had geen auto toen hij in de stad woonde.

He had no car *when he lived in town.*

Ik luisterde naar de radio terwijl ik de krant las.

I listened to the radio *while I read the paper.*

Note: In the first three examples, the English could have been “I know that he has . . .,” “She noticed that he . . .,” “We think that it’s . . .” While we can often omit the conjunction “that,” notice that in Dutch the conjunction **dat** can never be omitted.

The conjugated verb placed at the end of the clause comes before the infinitive, if one is included:

Hij komt niet, omdat hij vandaag moet werken.

He is not coming, *because he has to work today.*

Zij zei dat ze het niet kon vinden.

She said *that she couldn't find it.*

Ik vraag me af of hij zich liet scheren.

I wonder *if he got a shave.*

Mijn ouders zeiden dat ze een monteur lieten komen.

My parents said *they had a repairman come.*

18.2.2 More on word order

The conjugated verb placed at the end of the clause comes before or after the past participle, if one is included:

Zij zei dat ze het niet heeft gevonden/gevonden heeft.

She said that she hasn't found it.

Nu al de gasten aangekomen zijn/ zijn aangekomen, kunnen we aan tafel gaan.

Now that all the guests have arrived, we can go to the table.

Note: When the subordinate clause comes first, the word order of the subordinate clause itself remains the same as the above, but the order of the subject and verb of the main clause is reversed (so the verb will stand before the subject):

Omdat ik het niet vond, kwam ik terug.

Because I didn't find it, I returned.

Als je 't me vraagt, zal ik je helpen.

If you ask me, I will help.

Toen hij in de stad woonde, had hij geen auto.

When he lived in town, he had no car.

18.2.3 Meanings

The subordinate conjunctions must be learned with particular care as “the words that put the verb at the end of the clause,” since subordinate word order is an entirely strange feature to speakers of English. The most common subordinating conjunctions in Dutch are:

aangezien	in view of the fact that	sinds	since
als	if, when	terwijl	while
dat	that	toen	when

hoewel	although	totdat	until
nadat	after	voordat	before
nu	now that	zodat	so that
of	whether, if	zodra	as soon as
omdat	because	zolang	as long as

Several conjunctions belong almost exclusively to the written language:

daar	because	tot	until
ofschoon	although	voor	before
opdat	in order that		

Note: Several of the subordinating conjunctions have a form identical with other conjunctions or other parts of speech and can be distinguished by the word order of the clause.

Of = or [= coordinating conjunction]; whether [= subordinating conjunction]:

Komt hij mee, of blijft hij thuis?

Is he coming along or is he staying at home?

Ik weet niet of hij meekomt.

I don't know *whether he is coming along.*

Als = as [= adverb]; when [= subordinating conjunction]; Toen = then [= adverb]; when [= subordinating conjunction]:

Ik zal het doen, als ik het kan.

I will do it, *if I can.*

Als student hoef ik niet veel te betalen.

As a student, I don't need to pay much.

Als hij kijkt, bloost zij.

When he looks at her, she blushes.

Toen hij jong was, las hij veel.

When he was young he read a lot.

Ik ging eerst naar Leiden en dan naar Den Haag.

I first went to Leiden, and then to The Hague.

Als is used when one event is referred to in the present or future tense.
Toen is used for the past tense only.

18.2.4 Question words

In indirect questions, conjunctions introduce a clause that takes the form of a subordinating clause:

Weet je wanneer hij komt?

Do you know *when he's coming*?

Ik weet niet wie die mensen zijn.

I don't know *who these people are*.

Hij heeft niet gezegd waarom hij het vandaag niet kan doen.

He didn't say *why he can't do it today*.

18.2.5 Let's try it

Finish the sentences by means of the conjunction:

- 1 Hij werkte de hele dag hoewel _____. (Hij was ziek)
- 2 Die beeldhouwer werkt het liefst met marmer sinds _____.
(hij heeft in Italië gestudeerd)
- 3 Van Goghs schilderijen brengen zoveel geld op nu _____.
(hij is over de hele wereld bekend)
- 4 Wij vroegen haar niets over dit boek omdat _____.
(zij houdt niet van die schrijver)
- 5 Zij laat het boek pas verschijnen nadat _____. (alle personen zijn gestorven)
- 6 Weet u toevallig of _____? (er hangen veel schilderijen van Van Gogh in het Kröller Müller museum)
- 7 Hij schilderde maar door hoewel _____. (niemand vond zijn schilderijen mooi)
- 8 Wij kunnen veel over de tijd van Vermeer leren in zijn schilderijen terwijl _____. (er is bijna niets bekend over zijn leven)
- 9 Ik weet niet of _____. (je houdt van Rubens' schilderijen)
- 10 Ik had een gevoel van herkenning toen _____. (ik zag Magrittes werk)

18.3 Relative pronouns

A relative pronoun introduces a clause that gives additional information about something/someone [= antecedent], mentioned in the preceding clause.

The relative pronoun can take different forms, depending on the antecedent.

18.3.1 Regular forms

Antecedent → ↓	Singular	Plural
Common gender	die	die
Neuter gender	dat	die

De man die u gisteren ontmoette, heet Bakker.

The man (*whom*) you met yesterday is called Bakker.

Kent u de mensen die daar wonen?

Do you know the people *who* live there?

Dat is het huis dat ik gekocht heb/heb gekocht.

That is the house (*that*) I bought.

Note: A relative pronoun is *not* optional in Dutch, as it is in English!

18.3.2 Let's try it

Fill in: **die** or **dat**?

- Die paarse auto _____ daar rijdt, is een Smart.
- Ik zie een man _____ twee jaar in Brussel heeft gewoond.
- Ik heb een woordenboek _____ heel erg goed is.
- Gebruiken jullie een computer _____ al meer dan tien jaar oud is?
- Hij heeft een huis _____ in de zeventiende eeuw gebouwd is.
- Op deze plank staan alle boeken _____ ik nog niet gelezen heb.
- Begrijp jij alle woorden _____ in deze tekst staan?
- Dat is nu zo'n vraag _____ ik niet kan beantwoorden.

18.3.3 Preposition + antecedent

Antecedent →	Singular	Plural
↓		
Person	preposition + wie	preposition + wie
Non-person	waar + preposition	waar + preposition

De man met wie ik gisteren praatte, is mijn vader.

The man *with whom I talked yesterday* is my father.

De kinderen voor wie wij speelgoed kochten, waren haar neefjes.

The children *for whom we bought toys* were her nephews.

Het mes waarmee jij het vlees sneed, is zoek.

The knife *with which you cut the meat* is missing.

De bus waarin jullie in Nederland rondreden, liep op diesel.

The bus *in which you rode around in the Netherlands* used diesel.

Note: The four examples above would sound much more natural in English if we said “the man I talked to yesterday,” “the children we bought toys for,” “the knife you cut the meat with,” “the bus you rode around in,” but Dutch does not have the option of this way of placing the preposition.

18.3.4 Let's try it

Fill in: **waar** + preposition or preposition + **wie**:

- 1 De studenten _____ hij zit te praten, komen allemaal uit de Verenigde Staten.
- 2 De auto _____ wij naar Canada gaan, is vorige week helemaal nagekeken.
- 3 Het liedje _____ wij luisterden, was een grote hit in de jaren tachtig.
- 4 Dat is een vrouw _____ ik heel graag een keer van gedachten wil wisselen.
- 5 Dat is een naslagwerk _____ ik niets kan vinden.
- 6 Zij heeft een vriendin _____ zij altijd op vakantie gaat.

- 7 Vanavond is er op tv een documentaire _____ ik heel graag wil kijken.
- 8 Hij heeft een tafel gekocht _____ je heel gemakkelijk kunt werken.

18.3.5 Wat

Wat is a relative pronoun when the antecedent is:

- not expressed
- when the clause refers to an entire idea
- after some indefinite pronouns.

Ik kan niet krijgen wat ik nodig heb.

I can't get *what I need*.

Hij kan niet komen, wat wij erg jammer vinden.

He can't come, *which we think is too bad*.

Nu heb ik alles wat ik nodig heb.

Now I have *everything I need*.

Dat was iets wat ik al wist.

That was *something I already knew*.

18.3.6 Let's try it

Underline the antecedent in the following sentences and explain the use of the relative pronoun:

- 1 Het gebouw, dat getekend werd door Victor Horta, is gewoon prachtig.
- 2 Rembrandt is arm gestorven, wat ik erg triest vind.
- 3 Ze namen hem alles af wat voor hem van belang geweest was.
- 4 De beeldhouwer bij wie we een buste besteld hadden, is ondertussen gestorven.
- 5 Het schilderij waarvan we een poster hebben, is gisteren uit het Rijksmuseum gestolen.

Prepositions

Many of the commonest prepositions have been used in preceding chapters. But prepositions can be difficult (in any language), because they often do not “feel” logical and Dutch is no exception. The best way to learn them is to read a lot, try to use them in writing and speaking and just memorize them.

19.1 Most commonly used prepositions

aan	at	met	with	te	to
achter	behind	na	after	tegen	against
beneden	below	naar	toward	tegenover	opposite
bij	at, with	naast	next to	tot	up to
binnen	inside of	om	around	tussen	between
boven	above	onder	under	uit	out of
buiten	outside of	op	on	van	from
door	through	over	over	voor	for
in	in	rond(om)	around	vóór	in front of
langs	along	sinds	since	zonder	without

You will find several more in advanced grammars.

aan, **bij**, **in**, **om**, **op**, **over**, **van** and **voor** are the most likely to have idiomatic, unpredictable meanings:

- *aan*:

Hij doof aan één oor.

He is deaf in one ear.

Ik ben nu aan het werk.

I'm at work now.

In Africa is op veel plaatsen gebrek aan water.

In many places in Africa there is a lack of water.

Wij brachten vorig jaar een bezoek aan het oudste museum van Nederland.

Last year we paid a visit to the oldest museum in the Netherlands.

Na de orkaan was er grote behoefte aan vers water.

Following the hurricane there was a great need for fresh water.

- *bij:*

Zij moet morgen bij de tandarts zijn.

She has to go to the dentist's tomorrow.

Ik heb alleen een kleine tas bij me.

I only have a small bag with me.

Bij ons thuis dronken we altijd om drie uur een kopje thee.

At our place we always had a cup of tea at three o'clock.

Bij deze temperatuur kan ik niet werken.

I can't work in a temperature like this.

Bij slecht weer kruipt onze hond altijd in een donker hoekje.

In bad weather our dog always crawls into a dark corner.

- *in:*

Deze week is de koffie in de aanbieding.

This week coffee is on sale.

Ik zag haar gisteren in de trein.

Yesterday I saw her on the train.

Ik heb mijn tas in de bus laten liggen.

I left my bag on the bus.

We gaan in twee dagen verhuizen.

We're going to be moving in two days.

In de oorlog woonde hij in Amsterdam.

During the war he lived in Amsterdam.

Zij is in gesprek met haar buurvrouw.

She is in a conversation with her neighbor.

- *met:*

Met Pasen eet ik altijd veel te veel paaseitjes.

At Easter I always eat too many Easter eggs.

Je moet nu eens ophouden met dat gezeur!

It's time to stop that whining!

Gaan jullie met z'n tweeën naar de opera?

Are the two of you going to the opera together?

Hij is er deze week niet: hij is met vakantie naar Europa.

He isn't here this week. He's on vacation in Europe.

Zij zijn met z'n tweeën.

There are two of them; they're a twosome

Wij zijn met ons drieën.

There are three of us; we're a threesome.

Gefeliciteerd met je verjaardag!

Happy birthday!

Met Van den Berg!

Van den Berg speaking! (answering the phone)

- *om:*

lood om oud ijzer.

Six of one and a half dozen of the other.

Om twee uur begint de eerste filmvoorstelling.

The first showing of the film starts at two o'clock.

Deze conferentie wordt om het jaar georganiseerd.

This conference is organized every other year.

Om die reden gaan we over een jaar naar België.

For that reason we're going to Belgium next year.

Hoe laat vertrek jij? Om negen uur.

At what time do you leave? At nine o'clock.

- *op:*

Hij zit nog op school.

He's still in school.

Wij zijn elkaar op het feest weer tegengekomen.

We met at the party.

Mijn moeder kookt elektrisch, maar ik kook het liefst op gas.

My mother has an electric stove, but I prefer to cook with gas.

Alle stoute kinderen moesten vroeger op de gang staan.

It used to be that all naughty children had to stand out in the hall.

- *over:*

ze hebben het over . . . they're talking about . . .

Over 50 jaar weet niemand meer wat een typemachine is.

In 50 years, nobody will know what a typewriter is any more.

Je kunt deze bus gerust nemen. Hij rijdt over Apeldoorn.

You can take this bus. It goes via Apeldoorn.

vrijdag over een week a week from Friday

over veertien dagen in two weeks

over een maand of drie in two or three months

Het is kwart over drie. It is three fifteen.

- *tegen:*

tegen die tijd toward that time

Hij zei tegen mij dat de wedstrijd afgelast is.

He told me (said to me) that the competition has been canceled.

Hij komt tegen zeven uur.

He will be here at about seven o'clock.

Wij komen tegen de avond wel even langs.

We'll drop by for a moment towards evening.

Tegen die tijd moet je mij maar even waarschuwen.

Let me know around that time.

- *tussen:*

Note that the preposition that usually means "between" is sometimes used with a singular noun:

De stoel staat tussen de tafel en het raam.

The chair is between the table and the window.

Zij eet elke dag tussen de middag een kop soep.

Every day around noon she has a cup of soup.

Mijn jas zat tussen de deur.

My coat was (caught) between the door and the frame.

- *van:*

Slaagt hij voor zijn examen? Ik denk van wel.

Will he pass his exam? I think so.

Wij zijn van plan volgend jaar naar Vietnam te gaan.

We plan to go to Vietnam next year.

Een mens kan nu eenmaal niet van brood alleen leven.

Man cannot live by bread alone.

Hebt u terug van 25 euro?

Do you have change for 25 euros?

van de week this week

Hier is mijn krant. Die van jou is daar.

Here is my newspaper. Yours is there.

- *voor:*

Ik heb de studenten stuk voor stuk een beurt gegeven.

I took all the students in turn, one by one.

De koeien gaan een voor een de schuur in.

The cows go into the barn one by one.

Ik voor mij weet het niet zeker.

As for me, I don't know for sure.

Hij is er doof voor.

He turns a deaf ear to it.

Wat voor een auto hebben jullie?

What kind of a car do you have?

Voor drie jaar woonde zij nog in een studentenflat.

Three years ago she was still living in a student apartment.

Voor mijn part ga je nu naar huis.

As far as I'm concerned you can go home now.

19.2 Verb + preposition

Many verbs are commonly used together with a particular preposition, the selection of which is not predictable from a knowledge of English. These combinations can only be learned individually.

A few examples of verbs with their most usual preposition:

Zij hebben het over het weer.

They are talking about the weather.

Zij wacht al een uur op me.

She has been waiting for me for an hour.

Hij vraagt om het adres.

He asks for the address.

Lach je om het t.v.-programma?

Are you laughing at the TV program?

Ik denk niet vaak aan haar.

I don't think of/about her often.

Denk om je moeder!

Remember your mother!

De duinen bestaan hoofdzakelijk uit zand.

The dunes consist mostly of sand.

Ik houd niet van sinaasappels.

I don't like oranges.

Zij lijkt op haar moeder.

She looks like her mother.

Dat zei hij niet tegen mij.

He didn't say that to me/tell me that.

Wij kijken naar de film.

We are at the film.

Zij kijkt op de klok.

She looks at the clock.

Ik zoek naar mijn overhemd.

I'm looking for my shirt.

19.2.1 Some more examples

- *antwoorden op* iets:

Hij antwoordt op de vraag van een van de journalisten.

He responds to the question from one of the journalists.

- *afhangen van:*

Dat hangt van de omstandigheden af.

That depends on the circumstances.

Dat hangt ervan af.

That depends.

- *beginnen aan* iets:

Daar begin ik niet aan.

I won't have anything to do with that.

- *beginnen met* iets:

Volgende week beginnen zij met de verbouwing.

Next week they'll start construction.

- *denken over:*

Ik denk erover volgend jaar naar Europa te gaan.

I'm thinking about going to Europe next year.

- *geloven aan:*

Toen ik zes was, geloofde ik nog aan Sinterklaas.

When I was six I still believed in St. Nicholas.

- *geloven in:*

Ik geloof heilig in zijn laatste plan.

I'm a fervent believer in his latest plan.

Hij gelooft niet meer in God.

He no longer believes in God.

- *genieten van:*

Vandaag konden we genieten van een lekker zonnetje.

Today we were able to enjoy some nice sunshine.

- *geven aan:*

Kunt u dat aan hem geven?

Would you pass this on to him?

- *herinneren aan* iemand/iets:
Mag ik u eraan herinneren dat we volgende week een afspraak hebben?
 May I remind you that we have an appointment next week?
- *zich interesseren voor*:
Zij interesseert zich erg voor de Nederlandse schilderkunst.
 She is very interested in Dutch painting.
- *luisteren naar*:
Jullie luisteren zeker vaak naar deze radiozender?
 You probably listen to this radio station a lot, don't you?
- *raden naar*:
Kun je raden naar de betekenis van dit woord?
 Can you guess the meaning of this word?
- *slagen voor*:
Hij is de eerste keer niet voor zijn rijexamen geslaagd.
 He didn't pass his driving test the first time.
- *twifelen aan*:
Er wordt aan zijn woorden getwijfeld.
 There is some doubt about what he says.
- *zich vergissen in*:
Ik heb me erg in hem vergist.
 I badly misjudged him.
- *zich verheugen op*:
Het meisje verheugt zich erg op het bezoek van haar grootouders.
 The girl is looking forward eagerly to her grandparents' visit.
- *voorzien van*:
De professor heeft die scriptie voorzien van commentaar.
 The professor provided that paper with commentary.

- *wachten op:*

Wij zitten al uren op je te wachten!

We've been waiting for you for hours!

- *zoeken naar:*

Ik zoek al uren naar mijn woordenboek.

I've been looking for my dictionary for hours.

19.3 Noun or adjective + preposition

- *behoefte hebben aan:*

Zij hebben grote behoefte aan privacy.

They have quite a need for privacy.

- *blij zijn om iets:*

Ik was blij om mijn moeder.

I was happy for my mother.

- *boos zijn op:*

Hij was boos op zichzelf.

He was mad at himself.

- *het eens zijn met:*

De Tweede Kamer is het niet eens met de minister van justitie.

Parliament doesn't agree with the justice minister.

- *gek zijn op:*

Veel Nederlanders zijn gek op drop.

A lot of Dutch people are crazy about liquorice.

- *gelijk hebben aan iets:*

Daar heb je helemaal gelijk aan.

You're entirely right about that.

- *kwaad zijn op:*

Zijn moeder kan nooit lang kwaad op hem blijven.

His mother can never stay angry with him for long.

- *nieuwsgierig naar:*

Wij zijn erg nieuwsgierig naar onze nieuwe buren.

We're very curious about our new neighbors.

- *spijt hebben krijgen van:*

Je zult er geen spijt van krijgen.

You won't be sorry about that.

- *trek hebben in:*

Ik heb trek in iets hartigs.

I feel like a tasty snack.

- *zin hebben in:*

Hebben jullie ook zo'n zin in een ijsje?

Are you hungry for some ice cream, too?

19.4 er + preposition

Zij hadden veel moeite met de uitspraak.

They had a lot of trouble with the pronunciation.

Zij hadden er veel moeite mee.

They had a lot of trouble with it.

Wij hebben uren op de post gewacht.

We waited hours for the mail.

Wij hebben er uren op gewacht.

We waited hours for it.

For further explanation on the use of the word **er**, see Chapter 21.

19.5 Preposition follows noun

This is an indication that direction rather than position is being emphasized:

- **in de stad** "in the city":

Je kunt dit soort restaurants alleen in de stad vinden.

You can only find this kind of restaurant in town.

- de stad in “into the city, downtown”:

De dagen voor Kerst gaan veel mensen de stad in om inkopen te doen.

In the days before Christmas, a lot of people go downtown to shop.

Er hing een lichte mist over de gracht.

A light fog hung over the canal.

Voor die winkel moet u de brug/gracht over.

To get to that store you have to go over the bridge.

- om de hoek (place) “around the corner”:

Het stadhuis is om de hoek.

The city hall is around the corner.

- de hoek om (going) “around the corner”:

U gaat daar de hoek om en het stadhuis ligt dan aan uw linkerhand.

Go around the corner there and the city hall will be on your left.

(*Note: het hoekje om gaan* “to kick the bucket”)

- op de berg “on the mountain”:

Op de berg ligt nog wel sneeuw.

There is still snow on the mountain.

- de berg op “up the mountain”; de berg af “down the mountain”.

Berg op vind ik veel vermoeiender dan berg af.

I think going uphill is much more tiring than going downhill.

(As in English, Dutch uses this metaphorically as well: **Haar gezondheid gaat snel bergafwaarts** “Her health is quickly going downhill.”)

Note: Refer back to Chapter 10, especially section 10.5, for the appropriate prepositions to be used with expressions of time.

19.5.1 *Let's try it*

Fill in the correct preposition:

- 1 De trein vertrekt pas _____ acht uur 's avonds.
- 2 De president bracht een bezoek _____ België.
- 3 Hij gaat _____ drie dagen naar New York.
- 4 Wij gaan _____ Kerstmis naar mijn oma.
- 5 _____ ons thuis aten we elke avond warm.
- 6 Zij wist niet wat zij _____ die vraag moest antwoorden.
- 7 Jij hebt zin _____ een kopje koffie? Nou, daar is een leuk cafeetje.
- 8 Gefeliciteerd _____ je verjaardag!
- 9 Ik kan dan niet: ik moet om 9 uur _____ de dokter zijn.
- 10 In de zomer genieten wij erg _____ die lange avonden.
- 11 Hij hoopt dat _____ een maand of drie alles opgelost is.
- 12 Hebt u terug _____ 50 euro?
- 13 Ik zal buiten _____ je wachten.
- 14 Mijn kleine broertje zit nog _____ school.
- 15 Geef dat maar _____ de secretaresse.
- 16 Daar heb je helemaal gelijk _____.

Word order: position of the verb in the sentence

The principal element in a Dutch sentence is the verb. The entire sentence is built up around it. The position of the verb is rigidly determined, far more so than is true of any other part of speech. Depending on the type of clause and on the form of the verb, the verb occupies different places in the clause.

20.1 The conjugated part of the verb in second position

20.1.1 Main clause

General rule: the conjugated part of the verb stands in second position. The other parts of the verbal group (past participle or infinitive) usually stand at the end of the sentence:

1	2	3	4	
Hij	gaat	naar de stad.		He goes to town.
Ik	heb	een brief	geschreven.	I have written a letter.
Wij	moeten	postzegels	kopen.	We must buy stamps.

If an element other than the subject is placed in the first position of the sentence:

- that element gets the stress
- the subject immediately follows the verb, what we call “inversion”:

1	2	3	4	
Naar de stad	gaat	hij.		It is to the city that he goes.

1	2	3	4	
Een brief	heb	ik	geschreven.	It is a letter that I have written.
Postzegels	moeten	wij	kopen.	Stamps are what we need to buy.

The first element in the sentence may be an entire clause, usually subordinate or dependent. The verb of the main clause still follows immediately after it, in second place:

1	2	3	4	5	6
Toen ik thuiskwam,	ging	hij	naar bed.		
When I got home, he went to bed.					
Als zij het heeft,	zal	zij	het	mij	geven.
When she has it, she will give it to me.					

20.1.2 The “tongs” construction

When the verb consists of a verbal group (auxiliary, separable verb, modals etc.), the conjugated part goes first and the other parts are grouped at the end of the sentence. It looks as though the rest of the sentence is “squeezed” in between the different forms of the verb:

Hij heeft gisterochtend vijf kilometer gelopen.

He ran 5 km yesterday morning.

Zij moest nog even wat boodschappen doen.

She had to run a few errands.

Normally, nothing can stand after/outside the latter part of the verbal group, except:

- a prepositional phrase (optional): **Hij heeft gisterochtend vijf kilometer in het park gelopen. Hij heeft gisterochtend vijf kilometer gelopen in het park.**
- a subordinate clause: **Hij heeft gezegd dat hij gisteren vijf kilometer in het park liep.**

The conjugated part of the verb in second position

20.1.3 Question-word questions

The question word in these types of question stands in first position, and the verb in second. Since the first position in the sentence is already occupied, the subject follows the verb (inversion). The same order of verbal parts at the end of the question is followed as explained earlier.

Waar spelen jullie morgen?

Where are you playing tomorrow?

Wanneer gaan jullie morgen spelen?

When are you playing tomorrow?

Hoeveel* punten hebben zij gisteren gekregen?

How many points did they get yesterday?

Waarom hebben zij gisteren 5 km in het park gelopen?

Why did they run 5 km in the park yesterday?

Waarom hebben zij gisteren 5 km gelopen in het park?

Wat heeft hij gezegd toen hij je gisteren opbelde?

What did he say when he called you yesterday?

20.1.4 Let's try it

Place the verb in the right position in the sentence:

- 1 (gaan/varen) In het voorjaar wij niet zo vaak met de boot.
- 2 (koopt) Als hij genoeg geld heeft, hij dit najaar een nieuwe auto.

* *Hoeveel* is often used in combination with a noun, as in English. In this case, the verb will be the *third word* in the sentence.

- 3 (moesten) Toen wij gisteren thuiskwamen, wij eerst even bijkomen van de lange reis.
- 4 (hebben/gekocht) Zij het nieuwste boek van die detectiveschrijfster.
- 5 (heeft/beantwoord) De premier alle vragen in het wekelijkse vragenuurtje.

20.2 The conjugated part of the verb in first position

20.2.1 Yes/no question

A yes/no question is a question that can be answered by either “yes” or “no.” The conjugated part of the verbal group is always in the first position and the other parts of the verbal group follow the same rules we saw earlier. The subject follows the verb immediately (inversion):

Spelen jullie morgen?

Are you playing tomorrow?

Zullen jullie morgen spelen?

Will you play tomorrow?

Hebben zij gisteren veel punten gekregen?

Did they get many points yesterday?

Hebben zij gisteren 5 km in het park gelopen?

Did they run 5 km in the park yesterday?

Hebben zij gisteren 5 km gelopen in het park?

Heeft hij iets gezegd toen hij opbelde?

Did he say something when he called?

Heb je de directeur vandaag kunnen zien?

Have you been able to see the manager today?

Heeft hij zijn werk weer door jou moeten laten doen?

Did he have to have you do his work for him again?

20.2.2 Let's try it

Ask the questions that give these answers:

- 1 Ik heb hem gezegd dat hij geschikt is voor die baan.
- 2 Morgen solliciteert Mark bij een nieuw bedrijf.

- 3 Zij heeft net een nieuwe secretaresse aangenomen.
- 4 Zij vertelden ons dat zij net vorige maand een bedrijf opgestart hebben.
- 5 Zij heeft geen baan.
- 6 Het thuisteam heeft met drie punten verschil gewonnen.
- 7 Wij hoeven morgen niet te spelen.
- 8 Rembrandt is de bekendste Nederlandse schilder.

20.2.3 *Commands*

The imperative form of the verb stands in first position. In formal commands (with *u*), the subject immediately follows the verb:

Ga zitten!	Sit down!
Wees stil!	Be quiet!
Gaat u maar zitten.	Please sit down.
Begint u maar te eten.	Please go ahead and start eating.

20.2.4 *Conditional phrases*

In literary style, the verb often stands first in conditional clauses, its position then being equivalent to “if” in English:

Komt de brief nog voor tien uur, dan is alles in orde.

Should the letter arrive before ten, then all is fine.

(Als de brief voor tien uur komt, dan is alles in orde.)

(If the letter arrives before ten, then all is fine.)

Doet hij het toch niet, dan moet u mij dat laten weten.

Should he not do it, then you'd better let me know.

(Als hij het toch niet doet, dan moet u mij dat laten weten.)

(If he doesn't do it, then you'd better let me know.)

20.3 The conjugated part of the verb in final position

The conjugated part of the verb in the subordinate clause goes to the end of the clause, following the rules we saw earlier:

Hij zweeg toen ik naar hem lachte.

He stopped talking when I smiled at him.

Zij vroeg of jij morgen wilde komen.

She asked if you want to come tomorrow.

Wij vragen wanneer hij een wedstrijd gespeeld heeft/ heeft gespeeld.

We ask when he played a game.

Wij vragen wanneer hij een wedstrijd gespeeld heeft/ heeft gespeeld in het park.

We ask when he played a game in the park.

Wij vragen wanneer hij een wedstrijd in het park gespeeld heeft/ heeft gespeeld.

Zij zei dat hij niets gezegd heeft/ heeft gezegd toen hij telefoneerde.

She said that he said nothing when he called.

Omdat hij dat gisteren al gedaan heeft/ heeft gedaan, hoeft hij vandaag niet te koken.

Since he already did it yesterday, he doesn't have to cook today.

Zodra ik daar even tijd voor heb, zal ik die brief schrijven.

As soon as I have time, I'll write that letter.

Ondanks dat het gisteren de hele ochtend regende, ging zij met de hond wandelen.

In spite of it having rained all morning yesterday, she went out walking with the dog.

Note: When the verb is a separable verb, the two parts of the separable verb come together into one at the end of a subordinate clause:

Hij kwam thuis om half tien. → Hij vertelde me dat hij om half tien thuis kwam.

He came home at nine-thirty. → He told me that he came home at nine thirty.

20.3.1 *Let's try it*

Place the verb in the correct position in the sentence:

- 1 (hulde) Hij was zo verdrietig dat hij de hele tijd.
- 2 (wilde) Zij zei tegen mij dat zij dat wel voor mij doen.
- 3 (miste) Omdat zij haar moeder zo vreselijk, belde zij haar op.
- 4 (heeft) Hij gaat pas naar huis als hij tien rondjes gerend.
- 5 (had) Nadat de politieagent hem bekeurd, mocht hij weer verder rijden.

20.4 *Restating the three positions***20.4.1** *The verb consists of one part*

It stands in second position in the main clause and at the end of the dependent clause:

Zij helpt hem met wiskunde.

She helps him with math.

Hij vertelde me dat zij hem met wiskunde helpt.

He told me she helps him with math.

20.4.2 *The verb consists of an auxiliary + past participle*

The past participle goes to the end of the main clause. In the dependent clause, the past participle either precedes or follows the conjugated auxiliary:

U heeft gisteren het vliegtuig gemist.

You missed your plane yesterday.

... omdat u gisteren het vliegtuig gemist heeft/heeft gemist.

... because you missed your plane yesterday.

20.4.3 *The verb consists of an auxiliary + infinitive*

The infinitive goes to the end of the main clause. In the dependent clause, the infinitive follows the conjugated verb:

Jij moet morgen de rekening betalen.

You have to pay the bill tomorrow.

... terwijl jij morgen de rekening moet betalen.

... while you have to pay the bill tomorrow.

20.4.4 *The verb is a separable verb*

See section 17.2:

Wij nodigen de nieuwe buren uit.

We invite the new neighbors.

Hij gaat haar nu opbellen.

He's going to call her up now.

Doe het licht uit!

Turn out the light!

Omdat jij gisteren hebt afgewassen, doe ik het vandaag.

Since you did the dishes yesterday, I'll do them today.

20.5 *The negating adverb niet*

The placing of the negating adverb **niet** can be summarized in a few rules that will account for the great majority of instances.

20.5.1 *Niet follows*

- a the verb it negates.
- b the object it negates.

Place: **niet** is at the end of the sentence if no other elements in the sentence or main clause are present:

a **Ik schrijf niet.**

I don't write.

Vind je niet?

Don't you think?

Hij kent Anneke helemaal niet.

He doesn't know Anneke at all.

Ik weet niet hoe hij het gedaan heeft.

I don't know how he did it.

Hij weet nog niet of hij het zal kopen.

He doesn't know yet if he will buy it.

b Ik geef ze het geld niet.

I'm not giving them the money.

20.5.2 Niet stands before

- a the adverb it negates
- b the predicative adjective it negates
- c the prepositional phrase it negates
- d the infinitive at the end of the sentence
- e the past participle at the end of the sentence
- f the separable prefix at the end of the sentence
- g the verb of the subordinate clause.

a Ze kwam niet meer boven.

She didn't surface again.

Neemt u mij niet kwalijk.

I beg your pardon.

Ik was niet thuis toen u mij opbelde.

I wasn't home when you called me.

b De bloemen zijn vandaag niet mooi.

The flowers aren't so nice today.

c Wij gaan vandaag niet naar de stad.

We aren't going into town today.

d Voor vrijdag zal ik u niet kunnen helpen.

I won't be able to help you before Friday.

Hij wou mij zijn nieuwe fototoestel niet laten zien.

He didn't want to show me his new camera.

- e **Dat boek heb ik niet gelezen.**
I haven't read that book.
- f **Zij nemen het geld voorlopig niet aan.**
They won't accept the money for the time being.
- g **Zij zei dat hij het vandaag niet kon doen.**
She said he couldn't do it today.
- Ik keerde terug, omdat ik het niet vond.**
I returned, because I couldn't find it.

20.5.3 Exceptions

When other elements are singled out for negation, there is an expressed or implied contrast:

Zij verkopen niet die bloemen (, maar die andere).

They aren't selling these flowers (but other ones).

Hij kent niet Anneke, maar Corrie.

He doesn't know Anneke, but he did know Corrie.

Wij gaan niet vandaag naar de stad, maar morgen.

We aren't going to town today, but we are tomorrow.

When a noun to be negated is preceded by an indefinite article, or no article at all, *geen* is used. It is the same as "no" in English:

Hebben ze een tuin? Nee, ze hebben geen tuin.

Do they have a yard? No, they don't have a yard.

Dat is een groot verschil. Welnee, dat is geen groot verschil.

That's a big difference. Of course not, that isn't a big difference.

Heb je een computer? Nee, ik heb geen computer.

Do you have a computer? No, I don't have a computer.

Drinkt hij wel koffie? Nee, hij drinkt helemaal geen koffie, maar thee.

Does he drink coffee? No, he doesn't drink coffee at all, but tea.

Wonen hier veel Surinamers? Nee, er wonen hier geen Surinamers.

Do a lot of Surinamese live here? No, there aren't any Surinamese here.

20.5.4 *Let's try it*

The negating
adverb **niet**

Negate the underlined:

- 1 Heb je dat boek gelezen?
- 2 Hij heeft haar aangeworven.
- 3 Ik zei hem, dat hij mocht komen.
- 4 Hij vraagt of hij veel zal verdienen.
- 5 Rook je?
- 6 Vind je dit moeilijk?
- 7 Weet je de weg naar het museum?
- 8 Ga je morgen naar Gent?
- 9 Tom kocht gisteren een computer.
- 10 Omdat hij vorige week kon gaan, gaat hij er dit weekend naartoe.

The word **er**, prepositional compounds

21.1 Functions of **er**

The use of **er** in Dutch is quite a complicated matter. Even native speakers cannot always explain in a satisfactory way how this word should be used. However, here we will focus on its most straightforward functions.

21.1.1 **er + zijn = there + to be**

The word **er** is used in the expressions **er is**, **er zijn**, referring not to place but to availability or existence. This is similar to “there” in English. The form of the verb **zijn**, as in English “to be,” depends on whether the real subject that follows is singular or plural. Two possibilities: **er is** and **er zijn**:

Er is niet genoeg water.

There is not enough water.

Er zijn veel mensen op de markt.

There are many people at the market.

Nouns with **een** or **geen**:

Er is een verzoek binnen.

A request has come in.

Er is hier geen postkantoor in de buurt.

There is no post office around here.

Er zijn geen vragen.

There are no questions.

Nouns with *veel* or *weinig* and numerals:

Er zijn veel dure huizen op de Herengracht.

There are a lot of expensive houses on the Herengracht.

Er zijn vandaag maar drie studenten aanwezig.

There are only three students present today.

iemand and *niemand* and other indefinite pronouns:

Er is iemand voor je aan de telefoon.

Someone wants you on the phone.

Is er niemand die je kan helpen?

Isn't there anybody who can help you?

Note: *er* normally introduces a “real subject” spoken of in a generalizing way, i.e. not accompanied by a definite article, demonstrative or other specifying modifier. A sentence with a definite “real subject” would not be acceptable.

21.1.2 er + other verbs = there is/are + -ing form

er can be used in the same way with other verbs. It can be translated by “there” in English, but it uses verbs in a different way:

Er staan veel mensen op straat.

There are many people (standing) in the street./

Many people are (standing) in the street.

Er kijken altijd veel kinderen naar dat programma.

There are always many children watching that program.

Er zit niets in mijn handtas.

There is nothing in my purse.

Er ligt een krant op tafel.

There is a newspaper lying on the table.

Er hangen zeven sokken aan de lijn.

There are seven socks hanging on the clothesline.

21.1.3 *Let's try it*

Rewrite the sentence by using the new subject between brackets. Begin the sentence with **er**.

Example: **De boeken liggen op de tafel in de bibliotheek.**
(een woordenboek)
Er ligt een woordenboek op de tafel in de bibliotheek.

Het boek van Maria ligt op de grond. (nog een ander boek)

De boeken staan in de kast. (veel dvd's)

Mijn gsm'etje zit in mijn broekzak. (niets)

De studenten kijken naar dat televisieprogramma. (veel jongeren)

Het postkantoor bevindt zich midden in het dorp. (een kerk)

Jan heeft een vraag gesteld. (een jongen uit de klas)

21.1.4 *er = unstressed daar*

er is sometimes used as an adverb of place, functioning as an unstressed form of **daar**:

A **Ben je ooit in Amsterdam geweest?**

A Have you ever been to Amsterdam?

B **Nee, ik ben er nooit geweest.**

B No, I have never been there.

A **Toen ik er laatst was, dacht ik aan je.**

A When I was there recently, I thought about you.

B **Dat is lief. We zullen er volgend jaar samen zijn in de lente.**

B That is kind of you. We will be there together next year in the spring.

A **Ja, dan zal het er mooi zijn met alle tulpen.**

A Yes, it will be beautiful there then, with all those tulips.

21.1.5 *er + quantity*

er functions in some cases with a partitive meaning (expressing a part of a larger whole) when **-van** has been omitted:

Op de markt At the market

A Goedemorgen.

A Good morning.

B Ja, hallo. Ik zie dat u appels heeft.

B Yes, hi. I see you have apples.

A Ja, lekkere sappige. Hoeveel wil u er(van)?

A Yes, nice and juicy. How many (of them) do you want?

B Ik wil er een stuk of tien.

B About ten, please.

When asking for a quantity, you always imply part of the entire collection. In the last example, the man is asking for a quantity of apples (about ten) that is part of the entire collection (all the apples on display at the fruit stand) of apples.

21.1.6 *Place of er in the sentence*

Basically, **er** stands next to the conjugated verb or immediately after the subject in an inverted sentence or subordinate clause.

21.2 **er + preposition**

Dutch has no construction corresponding to “of it,” “for it,” “on it.” You do see constructions like **van het** or **op het**, but only when the **het** is an article, not when it is a pronoun. Instead, the word **er** is placed before the preposition in question. **er** can replace singular and plural objects:

preposition + **het** → **er** + preposition

Ik heb een stuk van het brood. **Ik heb er een stuk van.**

Hij heeft een plakje van de kaas. **Hij heeft er een plakje van.**

Wat betaalt hij voor de kleren? **Wat betaalt hij ervoor?**

Hij betaalde veel voor die auto. **Hij betaalde er veel voor.**

De kat zit op de boeken. **De kat zit erop.**

De krant ligt op de tafel. **De krant ligt erop.**

Note: Two prepositions change form when combined with another word:

met → **mee** **tot** → **toe**

Wat doe je met dat mes?

What are you doing with that knife?

Wat doe je ermee?

What are you doing with it?

Ik heb erg veel moeite met deze zin.

I'm having a lot of trouble with this sentence.

Ik heb er erg veel moeite mee.

I'm having a lot of trouble with it.

Wanneer kwam hij tot een besluit?

When did he reach a decision?

Wanneer kwam hij ertoe?

When did he reach it?

Note also that the **er** construction is used whenever a preposition is combined with a reference to an inanimate object or objects, whether neuter or not, both singular and plural. In the spoken language, you will hear speakers using this construction to refer to people as well.

These compounds are often separated by another word in the sentence, usually by an adverb or an object:

Hij zit er nog steeds rustig op.

He is still sitting quietly on it.

Wat doe je er morgenochtend mee?

What are you doing with it tomorrow morning?

Hij kwam er in de vergadering niet toe.

He didn't get to it in the meeting.

Ik heb er zonder dat iemand het merkte een stuk van genomen.

I have taken a piece of it, without anyone noticing.

Betaal je er altijd zoveel geld voor?

Are you paying that much money for it?

21.2.1 Let's try it

Replace the underlined word with **er** and place it in the right position in the sentence:

- 1 Ik zit al uren op deze stoel.
- 2 Zij kijkt nu naar een documentaire.
- 3 Wij hebben veel vragen over dat onderwerp.
- 4 Kun je iets meer over dat boek vertellen?
- 5 Wat haalde je gisteren uit de diepvries?
- 6 Zij heeft veel zin in de vakantie.
- 7 Heb jij 1.000 dollar voor dat horloge betaald?
- 8 Hij denkt wel erg lang over die vraag na.
- 9 Je kunt met die pen niet goed schrijven.

21.3 Special cases involving **er** + preposition

er with preposition can take different forms, depending on the situation.

21.3.1 Preposition + **this/that** = **hier/daar** + preposition

Hier and daar replace a demonstrative:

Ik heb een stuk van deze/die kaas.

I have a piece of this/that cheese.

Ik heb hier/daar een stuk van.

I have a piece of this/of that.

Wat doe je met dit/dat mes?

What are you doing with this/that knife?

Wat doe je hiermee/daarmee?

What are you doing with this/with that?

Wat doe je met deze/die appels?

What are you doing with these/those apples?

Wat doe je hier/daar nu mee?

What are you doing now with this/with that?

21.3.2 Adverb of place = pronoun

The underlying idea here is a very simple one: adverbs of place (**er**, **daar**, **waar**) are used in constructions in which they become equivalent to a pronoun (it, that, what). But notice how Dutch uses other adverbs of place to carry the pattern beyond the point that English can:

er	there	ervoor	for it
daar	there	daarvoor	for that
hier	here	hiervoor	for this
waar	where	waarvoor	for what, for which
ergens = iets	somewhere something	ergens voor voor iets	for something for something
nergens = niets	nowhere nothing	nergens voor voor niets	for nothing for nothing
overal = alles	everywhere everything	overal voor voor alles	for everything for everything

The combinations using an adverb of place (**ergens voor**, **nergens voor**, **overal voor**) are less common in speech than the forms immediately below them.

Preposition + **iets** = **ergens** + preposition:

Zij praten over iets, (ergens over), maar ik weet niet precies waarover.

They're talking about something, but I don't know just what.

Preposition + **niets** = **nergens** + preposition:

Is er morgenavond een feest? Ik weet zoals altijd weer van niets. (nergens van).

Is there a party tomorrow evening? As usual, I don't know a thing about it.

Preposition + **alles** = **overal** + preposition:

Hij moet altijd aan alles denken (overal aan), want zij is erg vergeetachtig.

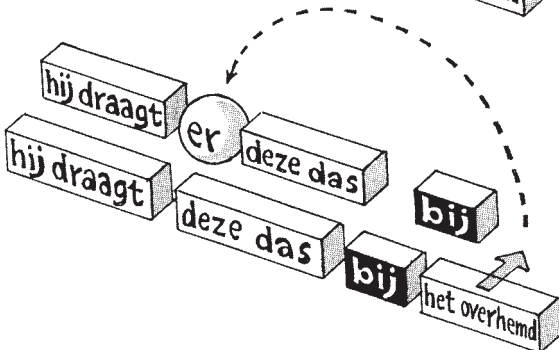
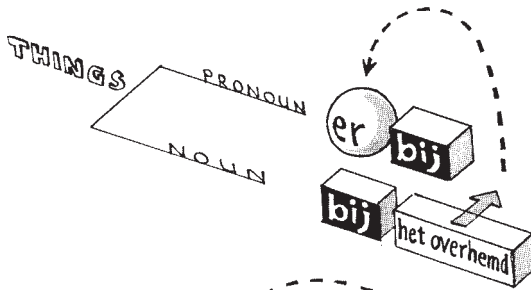
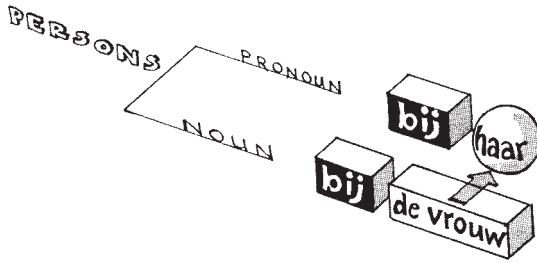
He always has to try to remember everything, because he is very forgetful.

21.3.3 Question word: waar + preposition

Ik heb een stuk van de krant. → **Waarvan heb jij een stuk?!**
 I have a piece of the paper. **Waar heb jij een stuk van?**
 What do you have a piece of?

Hij betaalt voor de maaltijd. → **Waarvoor betaalt hij?!**
 He pays for the meal. **Waar betaalt hij voor?**
 What does he pay for?

Zij zit op de bank. → **Waarop zit zij?!**
 She is sitting on the couch. **Waar zit zij op?**
 What is she sitting on?

21.3.4 *Relative pronouns*

When they are accompanied by a preposition and refer to a non-human object: **waar** + preposition.

When they are accompanied by a preposition and refer to a human object: preposition + **wie** (only one sentence order possible):

het brood, waarvan ik een stuk heb

the bread of which I have a piece/
the bread I have a piece of

de kaas, waar ik een stuk van heb

the cheese of which I have a piece

de groente, waarvoor wij veel betaalden

the vegetables for which we paid a lot/
the vegetables we paid a lot for

de groente, waar wij veel voor betaalden

the vegetables for which we paid a lot

de man, voor wie wij de appels kochten

the man for whom we bought the apples/
the man we bought the apples for

Diminutives

22.1 Forms of the diminutive

A diminutive is a noun derived from another word, usually also a noun, with a special ending that is used to indicate smallness, endearment and other meanings.

The Dutch diminutive ending is *-je*. The gender of diminutives is always neuter and their plural is formed by the addition of *-s*. Many words simply add this ending without further change:

het huis	the house	het huisje	little house
het boek	the book	het boekje	little book
de zak	the bag	het zakje	little bag

Note: When *s* and *j* are juxtaposed, they form a *sh*-like sound.

In most cases, when the diminutive ending is added, the form of the noun changes somewhat.

22.1.1 Words with a long vowel or diphthong or followed by final l, n, r, w → + -tje

ei	eitje	egg
mouw	mouwtje	sleeve
boel	boeltje	mess
schoen	schoentje	shoe
deur	deurtje	door

22.1.2 Words ending in unstressed -el, -en, -er → + -tje

tafel	tafeltje	table
keuken	keukentje	kitchen
kamer	kamertje	room
eikel	eikeltje	acorn

Note: An exception is the common word *jongen*—*jongetje*.

22.1.3 Words containing a short vowel followed by final l, r, m, n, ng and occasionally other consonants → + -etje

bel	belletje	bell
ster	sterretje	star, asterisk
kam	kammetje	comb
pan	pannetje	pan
ding	dingetje	thing
brug	bruggetje	bridge
kip	kippetje	chicken

22.1.4 Words ending in -m preceded by a long vowel or ending in -lm, -rm or unstressed -em → + -pje

boom	boompje	tree
duim	duimpje	thumb
bezem	bezempje	broom
arm	armpje	arm
film	filmpje	film (diminutive: roll of film)
museum	museumpje	museum

Note: The word *bloem* has the diminutive *bloempje*, although most Dutch speakers use *bloemetje* instead.

Words with a short vowel in the singular and a long vowel in the plural usually have the long vowel in the diminutive as well:

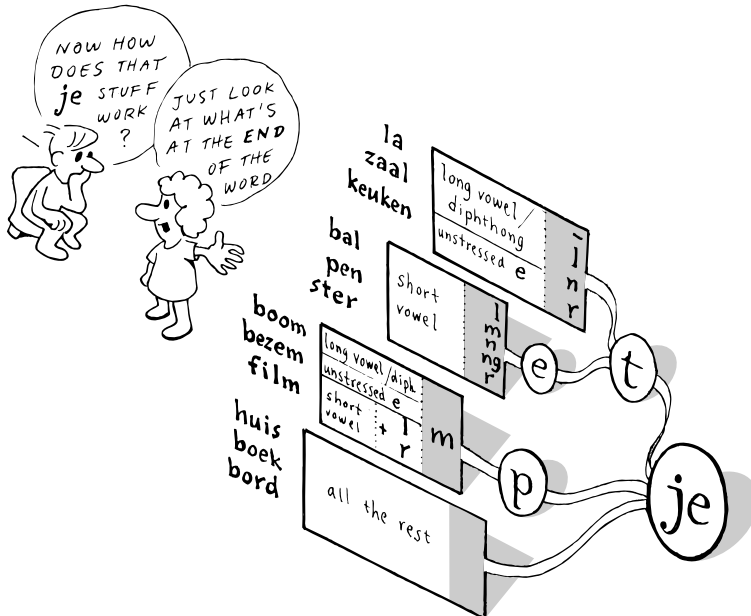
het glas	glazen	glaasje	glass
het schip	schepen	scheepje	ship
<i>But de weg</i>	wegen	wegje/weggetje	way

Words ending in -cht, -ft or -st + -je drop the t in their pronunciation:

lucht	air	→ luchtje	bad smell	(luchje)
zacht	soft	→ zachtjes	softly	(zachtjes)
kaft	cover	→ kaftje	little cover	(kafje)
schrift	notebook	→ schriftje	little notebook	(schriftje)
kist	chest	→ kistje	little chest	(kisje)
lijst	list	→ lijstje	little list	(lijsje)

Words ending in -o, -a, -u double the vowel and add -tje:

auto	car	→	autootje
paraplu	umbrella	→	paraplutje
mama	mom	→	mamaatje

22.1.5 *Let's try it*

Give the diminutive of the following words:

de vrouw	de boezem	het mormel
het deken	de man	de tuin
het schip	het geheim	de kruimel
de darm	de zalm	de nicht
de regel	het boek	de zoen
het ding	het raam	de ster
de school	de kan	het museum

22.2 **Diminutives as adverbs**

Many adjectives derive an equivalent adverb by adding the diminutive suffix + -s, often with reference to human actions or emotions. There are a couple dozen in common colloquial use:

droog	dry	droogjes	drily
even	just	eventjes	for a moment
fijn	fine	fijntjes	slyly
kalm	calm	kalmpjes	calmly
mager	lean	magertjes	scantily
wel	well	welletjes	more than enough
zacht	soft	zachtjes	in a low voice
zoet	sweet, easy	zoetjes	gradually
			(usually zoetjesaan)
zuinig	thrifty	zuinigjes	frugally, hesitantly
zwak	weak	zwakjes	weakly

Hij merkte droogjes op dat de laatste trein inmiddels vertrokken was.

He remarked drily that the last train had already left.

Zij ziet wat bleekjes om de neus.

She looks rather pale.

Je moet het netjes op het bord opschrijven.

Write it neatly on the blackboard.

Het is al bijna middernacht. Wij moeten zoetjesaan eens naar huis.

It's nearly midnight already. We'd better think about going home.

Ik ben over de ergste griep heen, maar ik voel me nog wat slapjes.

I'm over the worst of the flu, but I still feel a little weak.

Moeder zei: "En nu is het welletjes. Houd op met dat gezeur!"

Mother said: "And now that's enough. Stop that whining!"

22.3 Using the diminutive

Diminutives are widely used by native Dutch speakers and are an important expressive feature of the language. To explain this by saying that the Dutch have some fondness for the smallness of things (which natives themselves will occasionally claim) would be to miss the main point. Smallness pure and simple is indicated by the adjective **klein**.

The diminutive might, therefore, best be called a "personalizing suffix" that says nothing more than that the user is adopting a certain attitude toward the thing. The range of possible attitudes is wide and can be learned only with some experience in listening and reading. Here are a few examples:

De zon zit vandaag achter de wolken. ↔ **Het zonnetje schijnt.**

The sun is hiding behind the clouds today.

The sun is (pleasantly) shining.

Wij leren de Nederlandse taal. ↔ **Wat voor taaltje is me dat!**

We learn the Dutch language.

What kind of odd lingo is that!

In Holland zie je veel koeien. ↔ **Zie je al die koetjes?**

In Holland you see a lot of cows.

Do you see all those cows?
(said to child)

De wijn is in de aanbieding. ↔ **Wat een lekker wijntje is dit!**

Wine is on sale.

What a nice little wine this is!

22.3.1 Sometimes the diminutive of a word changes its meaning

de lepel	spoon	het lepeltje	teaspoon
het scheermes	razor	het scheermesje	razor blade
dubbel	double	het dubbeltje	10-cent coin
brood	bread	het broodje	roll (bread roll)
lucht	air	het luchtje	scent, odor (often a bad one)
klein	small	het kleintje	little one
toe	in addition	het toetje	dessert
onder ons	between us	het onderonsje	tête-à-tête

Note: A few words today exist only as diminutives:

poffertjes	“poffertjes” (small fried pastries commonly sold at fairs)
toetje	dessert
beetje	little bit
winterkoninkje	wren

The *passive voice*

23.1 The passive construction

In a passive construction, the subject of the sentence undergoes the action of the verb. Dutch expresses this relationship by the use of the verb **worden**, the independent meaning of which is “to become,” plus the past participle of the verb. The agent is indicated by **door** “by”:

<i>Active</i>			
Paul	eet	de appel.	
subject	verb	direct object	
	present		
1	2	3	
↓			
<i>Passive</i>			
De appel	wordt	door Paul	gegeten.
subject	present of	agent	past participle,
	worden		action verb
3	2a	1	2b

The subject of the active sentence becomes agent in the passive sentence (1).

The direct object of the active sentence becomes subject in the passive sentence (3).

The conjugated verb of the active sentence (2), the action verb, is replaced by a form of **worden** (2a) in the same tense and the active verb turns into a past participle (2b) at the end of the passive sentence:

Active: The subject (**Paul**) commits the action (**eten**) on the direct object (**de appel**).

Passive: The subject (**de appel**) undergoes the action (**gegeten worden**) done by the agent (**door Paul**).

23.2 Tenses in the passive

23.2.1 Simple present

English:

She washes the car. → The car is washed by her.

Dutch:

Zij wast de auto. → **De auto wordt door haar gewassen.**

23.2.2 Simple past

English:

We bought the house in 2004. → The house was bought by us in 2004.

Dutch:

Wij kochten het huis in 2004. → **Het huis werd door ons in 2004 gekocht.**

23.2.3 Future tense

English:

The grandparents will raise the three children. → The three children will be raised by the grandparents.

Dutch:

De grootouders zullen de drie kinderen grootbrengen. → **De drie kinderen zullen door de grootouders grootgebracht worden.**

23.2.4 Present and past perfect

English:

She has already warned me. → I have already been warned by her.

She had already warned me. → I had already been warned by her.

Dutch:

Zij heeft mij al gewaarschuwd. → **Ik ben al door haar gewaarschuwd.**

Zij had mij al gewaarschuwd → **Ik was al door haar gewaarschuwd.**

English:

On Saturday we booked the trip. → On Saturday the trip was booked (by us).

Dutch:

Wij hebben zaterdag de reis → **De reis is zaterdag (door ons) geboekt.**

Although the perfect tense of **worden** in the meaning “to become” is **geworden**, the past participle of **worden** does not appear in the perfect tenses of a passive construction (except stylistically in a very formal context).

23.3 Passive and non-passive

Dutch makes no distinction between the perfect tense of a passive action and a predicate adjective following a form of **zijn**:

Het eten is klaar.

The food is ready.

Het eten is opgediend.

The food is served.

Het eten wordt opgediend.

The food is (being) served.

Het eten was klaar.

The food was ready.

Het eten was opgediend.

The food had been served.

Het eten werd opgediend.

The food was (being) served.

to be + adjective

to be + past participle

worden + past participle

Let us consider the Dutch passive constructions for a moment from the standpoint of English. The phrase “the food is served” can mean two things, each of which is expressed in a different way in Dutch. First, it can express the observation that someone is at the moment in the process of serving the food. In this case, the passive is required in Dutch:

Het eten wordt opgediend. The food is (being) served.

But it can also indicate simply that at the moment the food is in a state of being served, which is not passive:

Het eten is opgediend. The food is served.

However, since in Dutch “the food is served” (state of being) amounts to the same as saying “the food has been served,” this completed action is expressed in Dutch in the same way:

Het eten is opgediend. } The food has been served.
} The food is served.

23.4 Modal verbs

English:

You have to do your homework. → Your homework must be done by you.

You can eat up the pizza. → The pizza can be eaten up (by you).

Now you can do this exercise. → Now this exercise can be done (by you)

Dutch:

Jij moet je huiswerk maken. → **Je huiswerk moet door jou gemaakt worden.**

Jij mag de pizza opeten. → **De pizza mag (door jou) opgegeten worden.**

Jij kunt nu deze oefening maken. → **De oefening kan nu (door jou) gemaakt worden.**

English:

You had to do your homework. → Your homework had to be done by you.

Dutch:

Je moest je huiswerk maken. → **Je huiswerk moest door jou gemaakt worden.**

English:

You will have to fill in the form. → The form will have to be filled in (by you).

Dutch:

**Je zult het formulier moeten → Het formulier zal (door jou)
invullen. ingevuld moeten worden.**

English:

You have to take the medicine → The medicine has to be taken
before the meal. before the meal.

Dutch:

**Je moet de medicijnen voor → De medicijnen moeten voor
de maaltijd innemen. de maaltijd ingenomen
worden.**

23.4.1 Let's try it

Turn the following sentences into the passive voice:

- 1 De chirurg opereert haar neus.
- 2 De arts genas zijn wonde.
- 3 Hebben jullie de ambulance opgebeld?
- 4 Ik moet mijn tanden poetsen.
- 5 Wanneer maakte jij een afspraak met de dokter?
- 6 Hoe lang geleden heeft de tandarts je tanden schoongemaakt?
- 7 De arts bezoekt de patiënten elke dag.
- 8 Hoeveel pillen heeft hij voorgeschreven?

23.5 Impersonal passive

Dutch has different ways in which it can conceal the agent.

23.5.1 *er* and the passive sentence

Passive sentences may be introduced by *er*, thereby given a generalized, non-specific meaning difficult to translate (compare the generalizing function of *er* discussed in Chapter 21):

Er werden veel bloemen geplukt.

Many flowers were picked. (i.e. there were many flowers that got picked, there was a lot of flower picking)

Veel bloemen werden geplukt.

Many flowers were picked. (i.e. many of the flowers got picked)

The passive voice introduced by *er* is also used without any grammatical subject; such a construction must be rendered in English by a paraphrase:

Er wordt veel gelachen.

There is a lot of laughing.

Er werd geroddeld.

There was gossiping being done.

Er wordt (aan de deur) geklopt.

There is a knock (at the door).

Er is hier veel gerookt.

There's been a lot of smoking here.

Er zal hier veel gerookt worden.

There will be a lot of smoking around here.

23.5.2 Active construction with *men*, *je* or *ze*

Just as English uses “one” or an impersonal “you” instead of a passive construction, Dutch uses the words *men*, *je* or *ze* and an active construction. *Men* is the formal, written form, while *je* or *ze* is the everyday spoken form:

Roken doet men hier niet.

One doesn't smoke here/smoking isn't done here.

Men zegt dat hij gearresteerd is.

It is being said that he has been arrested.

Vers fruit kan je daar niet krijgen.

You can't get fresh fruit there/fresh fruit isn't to be had there.

Ze bouwen hier een moskee.

They're building a mosque here./A mosque is being built here.

23.5.3 *te* + infinitive

Dutch uses an infinitive preceded by *te* and a form of the verb *zijn* in a construction that must usually be rendered by a passive in English:

Grote auto's zijn vaak niet te krijgen.

Big cars are often not to be had.

Dat bier was niet te drinken.

That beer was not to be drunk. (i.e. not drinkable)

Er is niemand te zien.

There is nobody to be seen.

Zoiets is te verwachten.

Something like that is to be expected.

It is important to note that Dutch uses the passive voice somewhat less than English does, as suggested by both 23.6.2 and 23.6.3. Overuse of the passive voice in Dutch can make what is being said or written too impersonal and possibly difficult to follow.

23.6 When is the passive voice used?

When it is not important who the active person is. Even if you know who it is, it is the action being done that is important rather than who actually does it:

De test wordt vandaag (door de secretaresse) gecopieerd.

The test will be/is being copied today (by the secretary).

Mijn auto is gisteren (door mijn dochter) gewassen.

My car was washed yesterday (by my daughter).

When it is not known who is actually doing the action:

De koningin wordt vandaag in het medisch centrum geopereerd.

The queen is being operated on today in the medical center.

Er wordt hier een nieuw winkelcentrum gebouwd.

A new shopping center is being built here.

Er wordt aangebeld.

Somebody is ringing the doorbell.

When the statement is a general one:

In Amerika wordt veel gebarbecued.

In the U.S.A. a lot of barbecuing is done.

In Nederland wordt eens in de vier jaar een nieuwe regering gekozen.

In the Netherlands a new government is elected every four years.

Er mag in openbare gebouwen niet meer gerookt worden.

Smoking is no longer permitted in public buildings.

When the implied subject is not a person but an organization or some other formal institution. In this case, the passive makes the text very formal:

U wordt vriendelijk verzocht het bedrag zo snel mogelijk over te maken.

You are kindly requested to transfer the amount as soon as possible.

De reizigers wordt geadviseerd via Amersfoort om te rijden.

Passengers are advised to travel via Amersfoort.

23.6.1 *Let's try it*

Turn the following sentences into the passive voice and consider the better option, the active or the passive sentence:

- 1 Je mag in de bioscoop niet roken.
- 2 Men at vroeger veel meer spek dan nu.
- 3 De politie heeft de inbreker op heterdaad betrapt.
- 4 Mijn moeder opereert vandaag de minister-president.
- 5 In Frankrijk eten ze veel kaas.
- 6 Vorig weekend heb ik een pan erwtensoep gemaakt.

Idiomatic usages of some common verbs

24.1 Aspectual meanings of some verbs

24.1.1 Gaan

Gaan is used for the beginning of an action:

Hij gaat zitten.	He sits down.
Gaat u maar zitten.	Please sit down.
De poes ging liggen.	The cat lay down.
Wat gingen jullie doen?	What did you (decide to) do?

24.1.2 Blijven

To continue to do an action:

De baby bleef huilen.	The baby didn't stop crying.
Het orkest stopte, maar hij bleef zingen.	The orchestra stopped, but he continued to sing.
Ik krijg het niet voor elkaar, maar ik blijf het proberen.	I can't get it done, but I'll keep trying.
Blijft u rustig zitten: de dokter komt zo bij u.	Stay seated, the doctor will be right with you.

24.1.3 Hebben and krijgen

Some expressions with **hebben**, where the duration of a state is denoted, have an aspectual counterpart with **krijgen** to denote the beginning of that state:

Hij heeft het warm/koud.

He is warm/cold.

Hij krijgt het warm/ koud.

He is getting warm/cold.

Je hebt gelijk.

You are right.

Je krijgt gelijk.

You turn out to be right.

Ik heb het druk.

I'm busy.

Ik krijg het druk.

I'm getting busy.

Hij heeft het warm gehad.

He was warm.

Hij heeft het warm gekregen.

He got warm.

Ik heb honger/dorst/slaap.

I am hungry/thirsty/sleepy.

Ik krijg honger/dorst/slaap.

I get hungry/thirsty/sleepy.

Zij hebben het over schaatsen.

They are talking about skating.

Zij krijgen het over schaatsen.

They get to talking about skating.

Heb je zin in een kopje koffie?

Do you feel like a cup of coffee?

Krijg je zin in een kopje koffie?

Are you beginning to feel like a cup of coffee?

Some further examples of idiomatic expressions using **hebben**:

Dat heeft geen zin.

That doesn't make sense.

Hoe laat heb je het?

What time do you have?

Ik heb het half vijf.

I make it 4.30 pm.

Daar heb je hem.

That's him.

Daar heb je hem weer.

He's at it again.

Wat zullen we nu hebben?

What's this all about?

Dat heb je ervan.

That's what comes of it.

Het heeft er veel van dat . . .

It seems an awful lot like . . .

Ik weet niet wat ik aan hem heb.

I don't know what to make of him.

Ik had het niet meer van het lachen.

I was laughing myself silly.

24.1.4 *aan 't + infinitive + zijn; bezig zijn te + infinitive*

Aan (he)'t + infinitive + zijn = an action is in progress. This is less frequently used than the “-ing” form in English; it only refers to the action in progress during the timeframe under consideration:

Wat ben je aan het doen? (= now)

What are you doing now?

Ik ben pannenkoeken aan het bakken.

I'm making pancakes.

Wat was hij aan het lezen, toen jij thuiskwam?

What was he reading when you arrived?

Dutch doesn't use the **aan het + infinitive** structure in cases like:

Hij komt.

He's coming.

Je jas hangt in de kast.

Your coat is hanging in the closet.

Je gaat morgen naar Londen.

You are going to London tomorrow.

24.2 Idiomatic usages

24.2.1 **liggen, zitten, staan**

These verbs indicate the position something is in and they are used in Dutch where English uses the verb "to be":

Hij zit in de woonkamer te lezen.

He is in the living room reading.

Het staat in de koelkast.

It is in the refrigerator.

Wij stonden een uurtje te kletsen.

We were chatting for an hour.

Zij heeft de hele ochtend in haar bed liggen lezen.

She was lying in bed all morning reading.

Het ligt op tafel.

It is on the table.

zitten is most commonly used and has a wide variety of meanings; some are rather remote from "sitting":

Hij zit op 't ogenblik in Leiden.

At this moment he is in Leiden.

Daarvoor moest zij een maand zitten.

She had to go to jail for a month for that.

Dat kind zit overal aan.

That child has its hands in everything.

De politie zit achter hem aan.

The police are after him.

Mijn tand zit los.

My tooth is loose.

We zitten hier met een probleem.

We have a problem.

Die examens zitten me tot hier.

I've had it up to here/I'm fed up with those exams.

Mijn sleutels zitten in mijn tas.

My keys are in my bag.

staan is also commonly used for “to be printed, written”:

Het staat in de krant.

It is in the paper.

Het staat in zijn brief dat hij morgen komt.

He says in his letter that he is coming tomorrow.

Dat staat vast wel in de gebruiksaanwijzing.

It must be in the directions for use.

Wat staat er in het recept?

What does the recipe say?

Het staat me niet meer zo bij.

I don't seem to have it in my head any more.

Ik sta erop.

I insist on it.

An example of idiomatic meanings of both *zitten* and *staan*:

Hij zit er niet achter, maar hij staat er wel achter.

He isn't instigating it, but he does support it.

24.2.2 Vallen, opvallen, meevallen, tegenvallen

vallen “to fall” is used in a variety of meanings that are not equivalent to “fall” in English:

Mag ik u even lastig vallen?

May I bother you a moment?

Er valt niets van te zeggen.

There is nothing that can be said about it.

opvallen means “to be striking, conspicuous”:

Het viel me op, dat hij er niet was.

I was struck by the fact that he wasn't there.

Zij is een opvallend stille vrouw.

She is a conspicuously quiet woman.

Een buitenlands accent valt op.

A foreign accent is noticeable.

meevallen ↔ tegenvallen: neither has an exact equivalent in English = “turn out better than expected” ↔ “prove to be disappointing,” “worse than expected”.

Het valt wel mee Nederlands te leren.

Learning Dutch is easier than expected.

Het werk viel niet mee. = Het werk viel tegen.

The work didn't turn out as well as expected. =

The work turned out worse than expected.

Het weer viel mee.

The weather turned out better than expected.

Die man is me echt tegengevallen.

That man proved to be really disappointing.

24.3 Some easily confused pairs

24.3.1 kennen, weten = “to know”

kennen: to be familiar with; weten: to know a fact:

Ik wist het adres niet meer uit het hoofd.

I didn't know the address by heart any more.

Hij wist dat we kwamen.

He knew we were coming.

Wij weten het antwoord op die vraag.

Na een jaar zal hij goed Nederlands kennen.

After a year, he will know Dutch well.

Wij kennen hem niet goed.

We don't know him very well.

Ik ken die uitdrukking helemaal niet.

I don't know that expression.

Ken je dat gevoel?

Do you know that feeling?

Ik kende die mop niet.

I didn't know that joke.

24.3.2 leven, wonen = “to live”

leven: to be alive, to exist; wonen: to reside:

Mijn vader leefde eenvoudig.

My father led a simple life.

Hij woonde in Hoorn.

He resided in Hoorn.

Zij leeft op water en brood.

She's living on bread and water.

Waar leeft hij tegenwoordig van?

What's he living on nowadays?

Hij leefde in de 20ste eeuw.

He lived in the twentieth century.

Jij woonde toch in een herenhuis?

You lived in a mansion, didn't you?

Zij wonen in een buitenwijk van Parijs.

They live in a Paris suburb.

24.3.3 verstaan, begrijpen = “to understand”

verstaan: to hear correctly what was said; begrijpen: to grasp the contents of what was said:

Verstaat u wat ik zeg, of moet ik luider praten?

Do you understand what I say or should I talk louder?

Ik heb u niet goed begrepen. Kan u dat anders uitleggen?

I didn't understand what you said. Could you explain it differently?

Ik heb u niet goed verstaan. Kunt u dat herhalen?

I didn't understand you. Can you repeat that?

Achter in de zaal was hij niet te verstaan.

In the back of the hall you couldn't understand him.

Ik begrijp helemaal niets van je verhaal.

I don't understand anything you're telling me.

24.3.4 betekenen, bedoelen = "to mean"

betekenen: to have a meaning; bedoelen: to intend to say:

Zij betekende veel voor mij.

He meant a lot to me.

Hij bedoelde iets anders.

He meant something different. (he intended to say something different [from what I interpreted it to be])

Begrijpt u wat ik bedoel?

Do you understand what I mean?

Als hij niet komt, betekent het dat hij ziek is.

When he doesn't come, it means that he is ill.

24.3.5 onthouden, zich herinneren = "to remember"

onthouden: commit to memory; zich herinneren: to successfully retrieve from one's memory, to recollect:

Kan je zijn nummer voor me onthouden? Ik heb geen pen of papier bij me.

Can you memorize his number for me? I don't have a pen or paper with me/on me.

Hij herinnerde zich waar hij me gezien heeft.

He remembered where he saw me.

Ik kan me zijn naam niet herinneren.

I can't recall his name.

Ik kan zijn naam niet onthouden.

I can't keep his name in mind.

Zij herinnerde zich waar ze het had neergelegd.

She remembered where she had put it.

Jullie onthouden wel waar ik het neerleg, toch?

You'll remember where I put it, won't you?

24.3.6 **doen and maken = “to make”**

maken implies “to create” in its common use; **doen** does not have that implication in Dutch and is more generally used than **maken**. Both have their own idiomatic uses also:

Ja, ja, doe maar.

Yes, go ahead.

Het doet me niets.

I'm not touched by it.

Het maakt me niet uit.

I don't care.

Daar heb ik niets mee te maken.

I don't have anything to do with that.

Such lists of unpredictable meanings of common words could be multiplied almost without end. Everyday words like **zitten**, **hebben**, **doen** are as puzzling to an outsider as our common “put,” “get,” and “do” are to speakers of other languages. This is why it is a waste of time to consult a dictionary that does not properly illustrate a variety of typical meanings of such words in context.*

24.3.7 **Let's try it**

Fill in the verb that fits best in the sentence:

- 1 Goedemorgen, hoe (**maken—doen**) u het?
- 2 Wat (**betekenen—bedoelen**) hij daarmee?
- 3 Het concert was echt goed; het (**meevallen—tegenvallen**).

* For a selection of dictionaries, see Chapter 27.

- 4 Ik (**kennen—weten**) jouw buurman niet.
- 5 Hij (**zich herinneren—onthouden**) niet meer of het dinsdag of woensdag was.
- 6 Toen (**begrijpen—verstaan**) zij niet meer wat hij zei, omdat er zoveel lawaai was.
- 7 Hij (**liggen—staan—zitten**) op een stoel in de keuken de krant te lezen.
- 8 Het kind (**blijven—gaan**) maar huilen, zonder ophouden.
- 9 Hoe lang (**wonen—leven**) jullie al in Maastricht?
- 10 Na die bankoverval moest hij 6 jaar (**liggen—zitten—staan**).

Word formation and derivation

There are many ways in Dutch to make new words by using already existing ones. You can do that by means of different processes. We will discuss just two of them here.

25.1 Compounding

Nouns can be compounded from the stem of a verb, an adjective, adverb or preposition, but most frequently they are simply two or more nouns joined into one. The basic element of such a word is always the last one and, hence, the gender of a compound is always decided by the last element. The stress is regularly on the first element, although there are a few exceptions, which we will mark with a stress sign. Following are some examples of compounds:

noun + noun

het bad + **de kamer** = **de badkamer** bathroom

adverb + noun

buiten + **de wereld** = **de buitenwereld** outside world

adjective + noun

klein + **het kind** = **het kleinkind** grandchild

verb + noun

blussen + **het apparaat** = **het blusapparaat** fire extinguisher

preposition + noun

voor + **het beeld** = **het voorbeeld** example

Compounding doesn't only result in nouns; any other type of word can be formed by compounding:

adjective + verb

hard + **lopen** = **hardlopen** to run

preposition + verb

uit + **gaan** = **uitgaan** to go out

25.1.1 *Let's try it*

Look at the compound noun and name the basic elements. What do you think each one means?

- 1 het woordenboek
- 2 de kamerdeur
- 3 het uitzicht
- 4 het buitenverblijf
- 5 het werkwoord
- 6 inschenken
- 7 binnenlopen
- 8 het fietsslot
- 9 het ziekenhuis
- 10 het voetbalelftal

25.2 **Derivation by suffix**

Many nouns, adjectives and verbs are formed by the addition of a suffix to another part of speech; we have already seen the great number of new nouns that can be formed by the addition of the diminutive suffix *-je*. Some other important suffixes follow.

25.2.1 Verb + *-ing* = *de-noun*

It usually indicates the result of an action:

ervaren	+	-ing	=	de ervaring	experience
bewegen	+	-ing	=	de beweging	movement
regeren	+	-ing	=	de regering	government
uitdrukken	+	-ing	=	de uitdrukking	expression
verwarmen	+	-ing	=	de verwarming	heating

25.2.2 Adjective/ noun + *-heid* = *de-noun*

Results in an abstract noun:

schoon	+	-heid	=	de schoonheid	beauty
het kwaad	+	-heid	=	de kwaadheid	evil
waar	+	-heid	=	de waarheid	truth
eenzaam	+	-heid	=	de eenzaamheid	loneliness

25.2.3 Verb stem + *-er/-aar* = *masculine agent noun*

-d- is inserted between the r of the stem and -er:

onderw<u>ij</u>zen	+	-er	=	onderw<u>ij</u>zer	teacher
handelen	+	-aar	=	handelaar	trader
schrijven	+	-er	=	schrijver	writer
huren	+	-der	=	huurder	renter

25.2.4 Verb stem + *-es/-ster* = *feminine agent noun*

dansen	+	-es	=	danseres	female dancer
schilderen	+	-es	=	schilderes	female painter

schoonmaken	+	-ster	=	schoonmaakster	cleaning lady
zwemmen	+	-ster	=	zwemster	female swimmer

25.2.5 Noun + -e/-in = feminine agent noun

held	+	-in	=	heldin	waitress
baas	+	-in	=	bazin	boss
student	+	-e	=	studente	student

25.2.6 Noun + -en = verb

de fiets	+	-en	=	fietsen	to ride a bike, to cycle
de voetbal	+	-en	=	voetballen	to play soccer
de bel	+	-en	=	bellen	to ring the bell, to call on the phone
het antwoord	+	-en	=	antwoorden	to answer

25.2.7 Noun/preposition/ . . . + -ig/-lijk = adjective

het geluk	+	-ig	=	gelukkig	happy
treuren	+	-ig	=	treurig	sad
uit	+	-lijk	=	uiterlijk	external
bekoren	+	-lijk	=	bekoorlijk	attractive

Note: Combinations of prefixes and suffixes are also possible, as in:

be-	+	lache(n)	+	-lijk	=	belachelijk	ridiculous
ont-	+	dekken	+	-ing	=	ontdekking	discovery

25.3 Stress shift in derivation

A very important feature of derivation in Dutch is the rule that the word stress often shifts toward the end of the derived word. This is especially noteworthy in (but not limited to) the common **-ig**, **-lijk**, **-heid** and **-nd**:

het <u>o</u>ngeluk	→	o<u>ngelukk</u>ig
de <u>e</u>envoud	→	e<u>envoud</u>ig
het <u>t</u>oeval	→	t<u>oevall</u>ig
de <u>g</u>odsdienst	→	g<u>odsdienst</u>ig
o<u>ve</u>re<u>e</u>nk<u>o</u>mst	→	o<u>ve</u>re<u>e</u>nk<u>o</u>m<u>st</u>ig
<u>l</u>ichaam	→	l<u>ich</u>am<u>e</u>lijk
<u>o</u>genblik	→	o<u>genblikk</u>elijk
<u>u</u>itdrukken	→	u<u>itdruk</u>kelijk
<u>a</u>antrekken	→	a<u>antrek</u>kelijk
<u>w</u>etenschap	→	w<u>etensch</u>appelijk
<u>o</u>phouden	→	o<u>no</u>phoudelijk
<u>m</u>oedeloos	→	m<u>oedeloo</u>sheid
<u>w</u>erkloos	→	w<u>erkloo</u>sheid
<u>vo</u>ortduren	→	vo<u>ortdu</u>rend

25.4 Derivation by prefix

While verbs are mostly derived by prefix, it is largely by suffix that nouns are derived. However, there is one very common and productive prefix for deriving nouns from any part of speech and that is **ge-**, always forming neuter nouns. Usually it conveys a meaning of a continued or repeated action—often with an additional connotation of exasperation:

Hou toch op met dat geschreeuw!

Oh, stop that continual hollering!

Dat geschrijf van hem vind ik belachelijk.

I think that scribbling of his is ridiculous.

Het moet maar eens uit zijn met dat gemeneer.

It's about time to stop forever calling me "Mr."

25.4.1 *Let's try it*

What would these derived words mean? Look in a dictionary for help.

- 1 (moment) momenteel
- 2 (vriend) vriendelijk
- 3 (geluk) ongelukkig
- 4 (werk zoeken) werkzoekend
- 5 (zenuw) zenuwachtig
- 6 (water) waterrijk
- 7 (twijfel) twijfelachtig

Three stories

Remco Campert (b.1928) is a versatile Dutch writer who is best known for his short stories. He is fond of playing with language for comic effect. At first sight, his stories seem to be a simple reporting of his observations, but as soon as you read more closely you notice the comic side of his usage. His language is a literary rendering of the ways people in the Netherlands and Belgium sometimes treat their spoken language: they narrate things where the main point is not necessarily the content itself, but rather word usage or stylistic levels, sometimes mixing them. What is uppermost is thus not so much what a story is about as the way in which it is told. The three stories below appeared as columns in the daily newspaper *De Volkskrant*. These daily vignettes are written in turn by Remco Campert and Jan Mulder under the collective name CAMU. Each year a collection of the best ones is published by De Bezige Bij.

Note: For convenience, the vocabulary for each story is added just after the annotations rather than in the main vocabulary.

26.1 Slenterfietsen

26.1.1 Introduction

In Nederland zijn er net zoveel fietsen als mensen. De verhouding van veel mensen tot hun fiets ziet men al in de tweede alinea in de woorden “Ik had een soort vriendschap met de fiets ontwikkeld.” Die speciale vriendschap met zijn fiets—al is het een wisselvallige—is dan ook in dit hele stuk meer dan duidelijk. Twee leuke banden achter elkaar: wil die fiets hem soms iets te verstaan geven?

Als hij gaat lopen houdt hij het meest van slenteren, en omdat hij met dezelfde langzame, misschien wel meditatieve gang gaat fietsen, heeft hij er een eigen woord voor verzonnen: “slenterfietsen.”

26.1.2 Text

Een jaar heb ik niet gefietst. Ik kreeg een keer een lekke band, die werd geplakt, maar toen ik de volgende dag de deur uit wilde, was de andere band plat. Oppompen hield niet, hij liep weer even hard leeg.

Ik was teleurgesteld. Ik had een soort vriendschap met de fiets ontwikkeld en nu liet hij me in de steek. Ik ondervond het als sabotage van zijn kant.

Dat hij zijn bel van het stuur had laten stelen kon ik hem nog vergeven. Dat was overmacht geweest, maar twee lekke banden achter elkaar, daar school iets achter. Dat was niet zomaar. De fiets wilde me iets duidelijk maken.

Misschien fietste ik te langzaam. Dat had iemand me eens gezegd die me had zien fietsen. Ik nam het hoog op. Dat er iemand was die aanmerkingen had op mijn rijstijl! Waarom het gevaarlijk zou zijn wilde ik niet meer weten. Daarom vraag ik het me nog steeds af.

Ik ben geen hardloper en ook geen snelfietser. Het liefst slenter ik een beetje op de fiets. Zo zie je nog eens wat en kun je snel tot stilstand komen om bijvoorbeeld een poes op het dak van een geparkeerde auto te aaien.

Nu ik weer fiets (na een jaar vond ik dat mijn fiets wel genoeg was gestraft en ging ik naar de fietsenmaker) valt me opnieuw op hoe onbeschaamd hard er hier gefietst wordt. Veel te hard volgens mij. Het is geen gezicht, al die mannen en vrouwen die met een rotgang door de stad pezen. Ze maken de indruk nog altijd bang te zijn om te laat op school te komen.

Iedereen passeert me. Vroeger haalde je wel weer in bij het stoplicht, maar die tijden zijn voorbij. Alleen mijn fiets en ik stoppen nog voor rood. We hebben lichten die het doen. We steken onze hand uit als we afslaan. We zijn een gevaar op de weg.

26.1.3 Notes and vocabulary

oppompen hield niet

it wouldn't stay pumped up

hij liep weer even hard leeg

it went flat again just as fast

in de steek laten

to leave in the lurch

kon ik hem nog vergeven

I just barely managed to forgive it

achter elkaar

one right after the other

daar school iets achter (inf. schuilen)		there was something behind that	
dat was niet zomaar		it didn't just happen	
ik nam het hoog op		I really resented that	
zo zie je nog eens wat		that way you get to see something	
		now and then	
het is geen gezicht		it's a scandalous sight	
met een rotgang (coll.)		riding like crazy	
haalde je wel weer in (inf. inhalen)		you could catch up	
lichten die het doen		lights that work	
aaien	to pet	overmacht	superior
aanmerking	criticism		forces
aanmerking:	to find fault	passeren	to pass
a. maken op	with	pezen	to labor
afslaan (sloeg af, heeft	to turn a		(colloquial)
afgeslagen)	corner	plakken	to patch
afvragen, zich	to wonder	plat	flat
(vroeg zich af, heeft zich		poes, de	cat (more
afgevraagd)			intimate than
fietsenmaker, de	bicycle repair	rijstijl	kat)
	shop	rotgang, de	riding style
geparkeerd	parked		furious
gevaar, het	danger, hazard	slenteren	pace
gevaarlijk	dangerous	snelfietser, de	to saunter
hardloper, de	runner	stilstand, de	bicycle racer
	(although here	stoplicht, het	stop
	he means	straffen	traffic light
	"fast walker")	stuur, het	to punish
kant: van zijn k.	on its part	uitsteken (stak	handlebars
onbeschaamd	shamelessly	uit, heeft	to stick out
ondervinden	to experience	uitgestoken)	
(ondervond, heeft ondervonden)			

26.2 Frites

26.2.1 Introduction

Frites in Nederland, frieten in Vlaanderen, zijn wat de Amerikanen “French fries” noemen. Frieten zijn zowat de voorloper van fast food in Nederland en België. Ze zijn overal te koop, vroeger in puntzakken, nu in plastic of kartonnen bakjes, aan frietkramen, op marktpleinen, langs drukkere banen en op de kermis. Het frietkraam is een gevestigde waarde in beide landen. De kramen variëren van oude houten woonwagens tot moderne caravans met aangebouwd overdekt terras waar tafeltjes en stoelen staan voor de klanten. Sommige frietkramen vinden een permanente plaats in het straatbeeld, bijvoorbeeld de frietkramen op de markt in Brugge: ze staan er al drie generaties.

Lang waren frieten en ijsjes het enige wat Nederlanders en Belgen op straat aten, terwijl ze rondliepen in een stad. In Nederland en België eet men het liefst frieten met wat zout en mayonaise.

De geschiedenis van het frietkraam gaat terug tot het begin van de twintigste eeuw, en het frietkraam is zo’n deel van het straatbeeld geworden, dat hij voorkomt in films en boeken.

26.2.2 Text

Sommige dingen luisteren nauw. Frites eten bijvoorbeeld. Dat kun je niet zomaar overal doen. Ik ben bijvoorbeeld geen voorstander van het eten van frites in restaurants. Ze gedijen daar niet echt. Er is te veel afleiding. Andere spijzen vragen om aandacht. En het eten van frites vereist gerichtheid op de frites en niets anders dan de frites. Waar je ook geen frites moet eten in ons land is in snackbars die zeggen echte “Vlaamse frites” te verkopen. Echte Vlaamse frites zijn natuurlijk alleen in België verkrijgbaar. Het hoeft niet speciaal Vlaanderen te zijn overigens; ook in Wallonië valt er goed te scoren op fritesgebied.

Frites hoor je staande aan de friteskraam te eten bij het vallen van de avond. Het dient koud, guur weer te zijn.

De friteskraam zoek men bij voorkeur buiten de kom van de gemeente om elke vorm van “gezelligheid” te vermijden. Dit verhoogt de concentratie op het product.

Het is aanbevelenswaardig om een lichte, de hele dag al voortzeurende kater te hebben.

Mooie verlaten plekken om in het witte schijnsel van een friteskraam te staan zijn te vinden langs de weg tussen Boom en Breendonk. Ideaal is een geasfalteerd perceel grond tussen twee huizen die te koop zijn. Ook buiten Charleroi, de kant van Philippeville uit, treft men vaak, naast een opgeheven benzinstation of een failliet gegaan meubelpaleis, voortreffelijke kramen aan.

Frites eet je uit een puntzak met je vingers, niet uit een wit plastic bakje met een wit plastic vorkje. Uit beduimelde flessen geknepen mayonaise, currysaus of tomatenketchup zijn wat mij betreft taboe. Een weinig zout volstaat. Bij vrieskou is aan te raden wollen handschoenen te dragen, bij de vingertoppen enigszins gescheurd. De ene hand wordt ontbloot om de frites stuk voor stuk tussen duim en wijsvinger uit de puntzak te pakken. De combinatie van ijskoud en gloeiendheid levert een bevredigend effect op. Zo af en toe op de bovenkant van de hand blazen om bevroering te voorkomen.

26.2.3 *Notes and vocabulary*

luisteren nauw	have to be done just right
vereist gerichtheid op	(officialese) demands full attention to
zeggen . . . te verkopen	claim they sell
Wallonië	Wallonia i.e. the Walloon (French-speaking) half of Belgium
scoren	(borrowed from English) make out well
hoor je . . . te eten	you should eat
het dient . . . te zijn	(officialese) it ought to be
zoeken men	(officialese; subjunctive) it is recommended that one look for
een lichte, de hele dag al voortzeurende kater	a slight hangover that has been nagging all day
Boom, Breendonk	cities in Flanders
een geasfalteerd perceel grond tussen twee huizen die te koop zijn	a paved-over plot of ground between two houses for sale

Charleroi, Philippeville

treft men . . . aan		cities in Wallonia (French-speaking southern Belgium)
een opgeheven benzinstation		one finds
uit beduimelde flessen geknepen mayonaise		an abandoned gas station mayonnaise . . . squeezed from grimy [plastic] bottles
wat mij betreft		as far as I'm concerned
is aan te raden . . . te dragen		it is recommended that one wear
levert . . . op		produces
om bevroering te voorkomen		(officialese) to prevent freezing
aanbevelenswaardig	to be recommended	meubelpaleis, het (lavish) furniture store
aandacht, de	attention	
afleiding, de	distraction	ontbloten to bare
bakje, het	box	opleveren to produce
bevroering, de	freezing	plek, de place
blazen (blies, heeft geblazen)	to blow	puntzak, de paper cone
bovenkant, de	top	spijzen foods (literary)
enigszins	rather	verhogen to heighten
failliet gaan	to go bankrupt	verkrijgbaar available
fritesgebied, het	the French fries realm	verlaten abandoned
friteskraam, de	French fries stand	vermijden to avoid
gedijen	to flourish	(vermeed, heeft vermeden)
gescheurd	torn	volstaan (volstond, heeft volstaan) to suffice
gloeiendheet	red hot	voorkeur: bij v. preferably
guur	dreary	voortreffelijk excellent
kom, de	center (of town)	vriescou, de freezing cold
		wijsvinger, de index finger

26.3 Na afloop

26.3.1 Introduction

Hier zien we twee mannen op een begrafenis. Maar de lezer krijgt direct al de indruk dat zij veel meer aan eten en drinken denken dan aan de overledene. Zou zij/hij hen zelfs bekend zijn? De twee schijnen elkaar wel eens tegen te komen op dergelijke begrafenis, maar wat blijft in hun hoofd hangen? Juist, wat ze daar gegeten en gedronken hebben, geen woord over de arme “Sjef” of “Tom” zelf.

Maar na een tijd gaan hun gedachten toch uit naar het onvermijdelijke van hun eigen begrafenis en wat ze daarbij zouden willen. De tekst lijkt de draak te steken met het stereotype dat bestaat over oudere mensen die begaan zijn met overlijdensberichten, en er soms behagen in lijken te scheppen kritiek te geven op de overledene alsof de begrafenis haar/zijn laatste prestatie is in het leven. De bijgedachte van de criticus is natuurlijk dat zij/hij het allemaal beter zal doen.

26.3.2 Text

“Het was een mooie plechtigheid vond je niet?”

“Indrukwekkend.”

“Wel een lange zit. Ik krijg altijd zo’n pijn aan mijn billen na een tijdje. En de angst dat je moet plassen en je die rij uit moet stommelen. Ik zou trouwens niet eens weten waar je hier zou kunnen plassen.”

“Ik krijg altijd honger van begrafenis. Ik hoop dat ze broodjes hebben. Laatst in België bij de begrafenis van Sjef Verbiest hadden ze heerlijke broodjes na afloop. Was jij daar ook niet?”

“Nee, de laatste keer dat ik je zag is alweer een jaar geleden bij de crematie van Tom Vlokkemeier. Daar hadden ze koffie en cake maar ik ben niet zo vreselijk gek op cake.”

“Nee, ik heb ook meer zin in iets hartigs. Een pilsje zou trouwens ook wel smaken. Dat was in België goed verzorgd.”

“Tja, België. Wat denk je, zou je hier mogen roken? Ik zie nergens asbakken. Nou ja, ik hoor het wel als het niet mag.”

“Nog een bof dat het zo’n mooi weer is.”

“Ja, dat maakt het wel dragelijker.”

“Ze hebben pils.”

“Onwillekeurig ga je toch denken, hè.”

“Hoe bedoel je?”

“Wanneer je zelf aan de beurt bent. Magere Hein is wel erg woest bezig de laatste tijd.”

“Misschien ga je er beter op letten als je ouder wordt.”

“Ik vond wel goed dat het zo simpel gehouden was.”

“Iets te veel speeches misschien.”

“Bij mij hoeft niemand iets te zeggen.”

“Het kan niet eenvoudig genoeg zijn. Wat mij betreft alleen het Concertgebouworkest. Meer hoeft niet.”

26.3.3 *Notes and vocabulary*

wel een lange zit

it was quite a long time to sit

na afloop

after it was over

de laatste keer dat ik je zag

(the reader is made to wonder whether perhaps these two make the round of funerals for the food that is obviously so important to them)

zou . . . smaken

would taste good

Tja, België

(what he is saying here is something like “well, of course, in Belgium they really know how to do that sort of thing”). **Tja** is a form of **ja** that implies hesitation, undecidedness or scepticism

Magere Hein

“scrawny Harry,” the Dutch equivalent of the Grim Reaper

bij mij

in my case, i.e. at my funeral

wat mij betreft

as far as I’m concerned, i.e. at my own funeral

Concertgebouworkest

the world-famous Concertgebouw Orchestra in Amsterdam

asbak, de	ashtray	letten op	to pay attention to
beurt: aan de b.	turn (someone's)	onwillekeurig	involuntarily, can't help
bezig	busy	pils, de	beer
billen (pl.)	butt	pilsje, het	glass of beer
bof, de	stroke of luck	plassen	to pee
broodje, het	roll	plechtigheid, de	ceremony
dragelijk	bearable	rij, de	row
eenvoudig	simple	stommelen	to stumble
gek op	crazy about	trouwens	as a matter of fact
hartig	salty (of snacks)	verzorgd	taken care of
heerlijk	marvelous . . .	vreselijk	terrible
indrukwekkend	impressive	woest	furious
laatst	recently		

Further learning

In the preceding 26 chapters, you have had an introduction to the basics of Dutch grammar, perhaps practised conversation, worked your way through some elementary sentences and, in the last chapter, read three stories that were not written in simplified form for this book. We hope you have been gratified to discover how quickly you have been able to move into normal conversation and unedited reading, in other words, how accessible the Dutch language really is.

If you were in class or working with a Dutch speaker, along the way you may have been given some additional suggestions about further places to look for more material on the Dutch language. For all readers of this grammar, but especially for those attempting to master the language on their own and eager to go on from here, our concluding chapter will point out a number of ways in which your continued learning of the language can easily be greatly enhanced.

All this material is supplemented and updated on the Routledge website: www.routledge.com/9780415423076.

27.1 Dutch grammars—intermediate and advanced

Today there is an ever broadening selection of elementary grammars to choose from. The most thorough Dutch grammar for speakers of English is the contrastive:

Bruce Donaldson, *Dutch: A Comprehensive Grammar*. London and New York: Routledge, 1997; 2nd edn 2007.

This is a reference guide to modern Dutch grammar. It is an accessible description of the language, concentrating on the patterns of use in modern Dutch.

It fills in considerable detail on all the grammatical topics discussed in *Dutch: An Essential Grammar*, emphasizing contrast with English and distinguishing styles/levels of usage in the modern language.

There are appendices on letter writing, geographical proper nouns and abbreviations; in addition there is a glossary of grammatical terms.

Another contrastive grammar is:

W. de Moor and E. Copriau, *A Contrastive Reference Grammar English/Dutch*. Kapellen: Pelckmans, 1998.

A good Dutch grammar written in Dutch but intended for foreign students of the language is:

A.M. Fontein and A. Pescher-Ter Meer, *Nederlandse grammatica voor anderstaligen*. Utrecht: Nederlands Centrum Buitenlanders, 1998.

The authoritative Dutch description of the standard language, discussing innumerable subtleties of usage, is:

W. Haeseryn et al., *Algemene Nederlandse Spraakkunst*. Groningen: Martinus Nijhoff/Deurne: Wolters Plantyn, 2nd edn 1997 (2 vols).

Online version: <http://oase.uci.kun.nl/~ans/>

27.2 Dictionaries

There is also a wide variety of inexpensive, handily sized dictionaries. Some of them, however, are simply reprints of much older works and many of them do not include illustrative phrases. Since many of these dictionaries were originally intended for Dutch people learning English, some do not include noun genders—a feature that is essential to the English-speaking student.

Most of the dictionaries listed here are also available on CD-ROM.

A modern, moderately priced paperback dictionary that includes both examples illustrating usage and noun genders is:

English–Dutch and Dutch–English Dictionary. Kramers Pocket Dictionaries. Amsterdam/Brussels: Elsevier (2 vols).

Of the next two, the first is the more comprehensive Dutch–English dictionary and the second is a somewhat condensed version of it; all the Van Dale dictionaries are published by Van Dale Lexicologie, Utrecht/Antwerpen:

Van Dale groot woordenboek Nederlands–Engels, Engels–Nederlands (2 vols).

Van Dale handwoordenboek Nederlands–Engels (2 vols).

The authoritative large dictionary of the modern Dutch language is:

Van Dale groot woordenboek der Nederlandse taal. 14th edn 2005 (3 vols).

Two shorter versions of this are:

Van Dale groot woordenboek hedendaags Nederlands.

Van Dale handwoordenboek hedendaags Nederlands.

All the Van Dale dictionaries listed here are also available on CD-ROM. One of them includes, on the same disc, a very useful synonym dictionary, which gives considerable extra help with correct idiomatic usage:

Groot woordenboek hedendaags Nederlands and *Groot Synoniemenwoordenboek*. Van Dale elektronische bibliotheek.

Van Dale also publishes a dictionary especially written for those whose native language is other than Dutch:

Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands als tweede taal.

About 14,000 of the most frequent and useful Dutch words are provided with simple definitions. Some 650 illustrations further clarify meanings.

Basiswoordenboek Nederlands.

A review of the few thousand most frequent words essential to the beginner.

Another such list is:

J. van de Pol, *Basiswoordenlijst Nederlandse taal*. Den Haag: Sdu/Antwerpen: Standaard, 1998.

An extremely useful dictionary is:

Bruce Donaldson, *Beyond the Dictionary in Dutch. A guide to correct word usage for the English-speaking student*. Muiderberg: Coutinho, 1990.

There are, of course, many other types of dictionary available to Dutch speakers, such as pronunciation, picture, etymological, slang and neologism, synonym, and frequency dictionaries, and many dictionaries dealing with specialized vocabularies. One that could be of particular use to the student

is the book—universally referred to as *Het Groene Boekje*—that does not include meanings but lists the officially sanctioned spelling of some 110,000 words, plus correct past tenses and plurals:

Woordenlijst Nederlandse taal. The Hague: Sdu/Antwerpen: Standaard, 2005.

Online version: <http://woordenlijst.org/>

27.3 Reading

Although there is a wide variety of stories and essays in print, there is still a shortage of thoroughly annotated reading material available to beginners. Because of the lamentable fact that published readers (such as the annotated *Reading Dutch* of a few years ago which can now be found only in libraries) tend to have very short lives in print, we will not attempt any list here.

The student who does not have access to Dutch bookstores or a library with a Dutch collection is probably best advised to make use—if possible—of electronic sources, our next category.

27.4 The Internet

Because of rapid change, this paragraph will list only a few of the most reliable sources. For a variety of regularly updated information on electronic language sources, the reader is urged to consult the Routledge website: www.routledge.com/9780415423076.

There is abundant reading material in Dutch on the Internet, although most of it is not specifically aimed at beginners. All the major daily newspapers and one of the best-known weeklies in the Netherlands maintain a web page, for instance: check www.kranten.com for headlines of national and regional Dutch papers and the main Belgian newspapers. All are linked to the newspaper concerned.

Some main web pages:

<i>NRC-Handelsblad</i>	www.nrc.nl
<i>Het Parool</i>	www.parool.nl
<i>De Telegraaf</i>	www.telegraaf.nl
<i>De Volkskrant</i>	www.volkskrant.nl
<i>De Groene Amsterdammer</i>	www.groene.nl

Note: More and more newspapers are offering short video clips on their websites. Note also that for some newspapers you have to log in. Registration is free.

In Belgium:

De Standaard www.standaard.be

Gazet van Antwerpen www.gva.be

De Morgen www.demorgen.be

Everything related to Dutch public television and radio can be found on the website:

<http://portal.omroep.nl/>

Those interested in hearing Dutch short-wave broadcasts can find the schedule on the web page of the *Radio Nederland Wereldomroep*:

www.radionetherlands.nl

The most reliable source of information on recent novels and stories, usually including some samples, is the website of the *Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds*:

www.nlpvf.nl

The Digital Library for Dutch literature (DBNL), <http://www.dbnl.nl/>, has an enormous archive with books for those whose reading capacity is already rather good.

There are introductory Dutch courses on the Internet, but what is currently available changes very rapidly. Some suggestions are available on the Routledge website.

The student who has access to the Internet is urged to become familiar with the website of the *Nederlandse Taalunie* (Dutch Language Union), an intergovernmental organization that in many ways promotes the Dutch language and letters in the Low Countries and abroad. The site contains a number of links to many pages concerning the Dutch language:

<http://taalunieversum.org/>

A society in the Netherlands called the *Genootschap Onze Taal* publishes an engagingly written monthly newsletter full of interesting articles about all aspects of the modern Dutch language. Its website offers information and links to other sites on dictionaries, spelling questions, hints on usage, history of the language and—perhaps most importantly—Dutch language courses:

www.onzetaal.nl

Links to many further sources of information concerning the Low Countries can be found on the official governmental sites in the Netherlands and Flanders:

www.minbuza.nl

www.vlaanderen.be

27.5 Other resources

Detailed updated information on these can also be found on the Routledge website. Several Dutch introductory courses available in bookstores include one or two CDs. One of these, consisting of a textbook and two audio CDs, is:

Gerda Bodegom and Bruce Donaldson, *Colloquial Dutch 2: The next step in language learning*. London and New York: Routledge, 2005.

The book consists of 12 units on a variety of subjects dealing with modern life in the Netherlands. Each recorded unit is comprised of texts, dialogues and audio exercises and the book contains language reviews, written exercises, explanatory material and vocabulary.

For a more basic introduction to the language, you can use:

Bruce Donaldson, *Colloquial Dutch*. London and New York: Routledge, 2008.

Among other introductory courses that include CDs and CD-ROMs, perhaps the most ambitious is:

Help! Een cursus Nederlands voor anderstaligen: 1. Kunt u mij helpen?; 2. Kunt u mij even helpen?; 3. Zal ik u even helpen? Utrecht: Nederlands Centrum Buitenlanders.

27.6 Histories of the Dutch language

The most thorough presentation of the Dutch language is:

Pierre Brachin, *The Dutch Language: A survey*. Leiden: Brill, 1985.

A brief description of the language, offering a sketch of its history and its place within the Germanic language family, is:

O. Vandeputte and J. Fermant, *Dutch: The language of twenty million Dutch and Flemish people*. Rekkem: Stichting Ons Erfdeel, 1986.

More linguistically oriented is:

Bruce Donaldson, *Dutch: A linguistic history of Holland and Belgium*. Leiden: Martinus Nijhoff, 1983.

27.7 Books on the Netherlands and Flanders

It is not easy to find books on the Low Countries that do not emphasize the touristic aspects. A serious attempt to describe many aspects of the modern Netherlands, in which several other books on the Netherlands are listed, is:

William Z. Shetter, *The Netherlands in Perspective: The Dutch way of organizing a society and its setting*. Utrecht: Nederlands Centrum Buitenlanders, 1997, second edition, 2002.

In 1993, the cultural foundation *Stichting Ons Erfdeel* began publishing an English-language yearbook containing lavishly illustrated articles on all aspects of present and past cultural life in the Netherlands and Flanders:

The Low Countries: Arts and society in Flanders and the Netherlands. A yearbook. Rekkem: Stichting Ons Erfdeel.

At a considerably more informal level are the informative promotional-cultural quarterlies published by the governments of, respectively, the Netherlands and Flanders:

Holland Horizon. The Hague: Ministry of Foreign Affairs.

Flanders. Brussels: Ministry of Flanders.

Strong and irregular verbs in common use

These verbs are grouped according to the seven classes introduced in Chapter 12, section 12.2. The principal parts are not given in the general vocabulary, but the number following a strong verb indicates which class in this list it belongs in. This list includes a few frequently used strong and irregular verbs with unstressed prefix, but most of them, and in addition all strong verbs with stressed prefix, are to be found only in the general vocabulary.

The present perfect is conjugated with **hebben** with the exception of (a) those that require **zijn** (indicated by **is**) and (b) those that are conjugated with either **hebben** or **zijn** (**heeft/is**) depending on the conditions introduced in Chapter 12, section 12.2.3.

I

begrijpen	begreep, begrepen	begrepen	to understand
bijten	beet, beten	gebeten	to bite
blijken	bleek, bleken	is gebleken	to appear
blijven	bleef, bleven	is gebleven	to stay
drijven	dreef, dreven	heeft/is gedreven	to float
glijden	gleed, gleden	heeft/is gegleden	to glide
grijpen	greep, grepen	gegrepen	to grasp
kijken	keek, keken	gekeken	to look
krijgen	kreeg, kregen	gekregen	to get
lijken	leek, leken	geleken	to look like
rijden	reed, reden	heeft/is gereden	to ride

rijzen	rees, rezen	is gerezen	to rise
schijnen	scheen, schenen	geschenen	to appear, shine
schrijven	schreef, schreven	geschreven	to write
snijden	sneed, sneden	gesneden	to cut
stijgen	steeg, stegen	is gestegen	to rise
verdwijnen	verdween, verdwenen	is verdwenen	to disappear
vermijden	vermeed, vermeden	vermeden	to avoid
wijzen	wees, wezen	gewezen	to point out
zwijgen	zweeg, zwegen	gezwegen	to be silent

2a

bieden	bood, boden	geboden	to offer
genieten	genoot, genoten	genoten	to enjoy
gieten	goot, goten	gegoten	to pour, cast
kiezen	koos, kozen	gekozen	to choose
schieten	schoot, schoten	geschoten	to shoot
verbieden	verbod, verboden	verboden	to forbid
verliezen	verloor, verloren	heeft/is verloren	to lose
vliegen	vloog, vlogen	heeft/is gevlogen	to fly
vriezen	vroom, voren	gevroren	to freeze

2b

buigen	boog, bogen	gebogen	to bend
druipen	droop, dropen	gedropen	to drip
fluiten	floot, floten	gefloten	to whistle
kruipen	kroop, kropen	heeft/is gekropen	to crawl
ruiken	rook, roken	geroken	to smell

schuiven	schoof, schoven	geschoven	to push
sluiten	sloot, sloten	gesloten	to close

3a

beginnen	begon, begonnen	is begonnen	to begin
binden	bond, bonden	gebonden	to tie
drinken	dronk, dronken	gedronken	to drink
klinken	klonk, klonken	geklonken	to sound
krimpen	kromp, krompen	is gekrompen	to shrink
schrikken	schrok, schrokken	is geschrokken	to be startled
springen	sprong, sprongen	heeft/is gesprongen	to jump
vinden	vond, vonden	gevonden	to find
winnen	won, wonnen	gewonnen	to win
zingen	zong, zongen	gezongen	to sing
zinken	zonk, zonken	is gezonken	to sink

3b

gelden	gold, golden	gegouden	to be valid
schenken	schonk, schonken	geschonken	to give, pour
trekken	trok, trokken	getrokken	to pull
zenden	zond, zonden	gezonden	to send
zwemmen	zwom, zwommen	heeft/is gezwommen	to swim

4

bevelen	beval, bevalen	bevolen	to command
breken	brak, braken	heeft/is gebroken	to break
komen	kwam, kwamen	is gekomen	to come

Strong and
irregular
verbs in
common use

nemen	nam, namen	genomen	to take
spreken	sprak, spraken	gesproken	to speak
steken	stak, staken	gestoken	to prick, stick
stelen	stal, stalen	gestolen	to steal

5a

eten	at, aten	gegeten	to eat
genezen	genas, genazen	genezen	to recover (health)
geven	gaf, gaven	gegeven	to give
lezen	las, lazen	gelezen	to read
meten	mat, maten	gemeten	to measure
treden	trad, traden	is getreden	to step
vergeten	vergat, vergaten	heeft/is vergeten	to forget

5b

bidden	bad, baden	gebeden	to pray
liggen	lag, lagen	gelegen	to lie
zitten	zat, zaten	gezetten	to sit

6

dragen	droeg, droegen	gedragen	to wear, carry
graven	groef, groeven	gegraven	to dig
slaan	sloeg, sloegen	geslagen	to strike
varen	voer, voeren	heeft/is gevaren	to sail

7a

blazen	blies, bliezen	geblazen	to blow (breath)
houden	hield, hielden	gehouden	to hold, love
laten	liet, lieten	gelaten	to let
lopen	liep, liepen	heeft/is gelopen	to walk, run
roepen	riep, riepen	geroepen	to call
slapen	sliep, sliepen	geslapen	to sleep
vallen	viel, vielen	is gevallen	to fall

7b

bederven	bedierf, bedierven	heeft/is bedorven	to spoil, to go bad
helpen	hielp, hielpen	geholpen	to help
scheppen	schiep, schiepen	geschapen	to create
sterven	stierf, stierven	is gestorven	to die
werpen	wierp, wierpen	geworpen	to throw
werven	wierf, wierven	geworven	to acquire

Miscellaneous

bewegen	bewoog, bewogen	bewogen	to move
gaan	ging, gingen	is gegaan	to go
hangen	hing, hingen	gehangen	to hang
scheren	schoor, schoren	geschoren	to shave
vangen	ving, vingen	gevangen	to catch
wegen	woog, wogen	gewogen	to weigh
worden	werd, werden	is geworden	to become
zweren	zwoer, zwoeren	gezworen	to swear

Irregular

bestaan	bestond, bestonden	bestaan	to exist
doen	deed, deden	gedaan	to do
slaan	sloeg, sloegen	geslagen	to hit
staan	stond, stonden	gestaan	to stand
verstaan	verstond, verstonden	verstaan	to understand
weten	wist, wisten	geweten	to know
zien	zag, zagen	gezien	to see

Irregular verbs of various types

bakken	bakte, bakten	gebakken	to bake, fry
bezoeken	bezocht, bezochten	bezocht	to visit
braden	braadde, braadden	gebraden	to roast
brenghen	bracht, brachten	gebracht	to bring
denken	dacht, dachten	gedacht	to think
hebben	had, hadden	gehad	to have
heten	heette, heetten	geheten	to be called
jagen	joeg, joegen	gejaagd	to chase
kopen	kocht, kochten	gekocht	to buy
kunnen	kon, konden	gekund	to be able
lachen	lachte, lachten	gelachen	to laugh
moeten	moest, moesten	gemoeten	to have to
mogen	mocht, mochten	gemogen	to be permitted to
pleghen	placht, plachten	—	to be accustomed to
raden	raadde, raadden	geraden	to guess
scheiden	scheidde, scheidden	heeft/is gescheiden	to separate, divorce

verkopen	verkocht, verkochten	verkocht	to sell
vouwen	vouwde, vouwden	gevouwen	to fold
vragen	vroeg, vroegen	gevraagd	to ask
waaien	woei, woeien/waaide(n)	gewaaid	to blow
wassen	waste, wasten	gewassen	to wash
willen	wilde(n), wou	gewild	to want to
zeggen	zei, zeiden	gezegd	to say
zijn	was, waren	is geweest	to be
zoeken	zocht, zochten	gezocht	to look for
zullen	zou, zouden	—	(future auxiliary)

Strong and
irregular
verbs in
common use

Key to the exercises

Chapter 2

2.3.1 *Let's try it*

tak	→ takken
maan	→ manen
reus	→ reuzen
brief	→ brieven
feest	→ feesten
kous	→ kousen
zoon	→ zonen
pit	→ pitten
bloem	→ bloemen
das	→ dassen
woord	→ woorden
leuk	→ leuke
vies	→ vieze
dik	→ dikke
boos	→ boze
raar	→ rare
serieus	→ serieuze
mooi	→ mooie
arm	→ arme

Chapter 3

3.3.1 Let's try it

broodjes	kranten	hobby's	dagen	bananen
steden	foto's	professoren	docentes	moeilijkheden
leraren	bakkers	tomaten	eieren	wegen
flessen	zonen	druiven	tafels	politici
menu's	jongens	sufferds	prijzen	kinderen
printers	glazen	lessen	hoofdstukken	restaurants
taxi's	broden	pennen	oorlogen	hotels
kamers	collega's	appels	films	motoren

Chapter 4

4.1.3 Let's try it

het huis	de krant	het ziekenhuis	de dag	het woordenboek
de fiets	het boek	het meisje	de pen	de straat
de stad	het restaurant	de professor	het boekje	de moeilijkheid
de fles	de muziek	het hoofdstuk	de kamer	de president
de tuin	de bibliotheek	het gebouw	de kat	het kind

4.3.1 Let's try it

Er loopt een kat in onze tuin. De kat is pikzwart.

Gebruik je melk en suiker in je koffie?

Daar loopt een politieagent. De politieagent kan ons vast wel helpen.

Onze computer is kapot. Morgen gaan wij een nieuwe computer kopen.

In de klas zitten vijf jongens en een meisje. De jongens komen uit de Verenigde Staten en het meisje komt uit Canada.

Dit is mijn oudste broer. Hij woont in Frankrijk.

Wat is de Lange Voorhout? Dat is een straat in Den Haag. Het is een straat waar veel ambassades gevestigd zijn.

Chapter 5

5.2.1 *Let's try it*

- 1 Mijn neefje komt op bezoek. Hij is vier jaar.
- 2 Zijn vrouw is een beetje ziek. Zij heeft last van de hitte.
- 3 Ik ben een beetje ziek.
- 4 Wij gaan naar de dierentuin. Gaat u ook mee, meneer Kroes?
- 5 Jij hebt vijf kleinkinderen. Vind je het leuk om opa te zijn?
- 6 Tot morgen, Hans. Hoe laat kom je?

5.5.2 *Let's try it*

<i>Infinitive</i>	<i>Stem</i>			
lopen	loop	hij loopt	het loopt	wij lopen
denken	denk	ik denk	u denkt	jullie denken
schrijven	schrijf	jij schrijft	schrijf jij	zij schrijft
zitten	zit	ik zit	je zit	we zitten
wandelen	wandel	u wandelt	zij wandelt	zij wandelen
maken	maak	ik maak	jij maakt	jullie maken
helpen	help	het helpt	u helpt	wij helpen
fietsen	fiets	ik fiets	fiets jij?	zij fiets
lezen	lees	je leest	u leest	ze lezen
liggen	lig	ik lig	het ligt	we liggen

5.6.1 Let's try it

De kat ligt heel lekker op de bank.

Morgen kopen wij een nieuw woordenboek.

Fietsen alle Nederlanders naar hun werk?

Welk boek lees jij op dit moment?

Hij denkt veel aan zijn vriendinnetje.

U werkt zeker erg graag met die nieuwe computer.

Studeren jullie Nederlands aan een Amerikaanse universiteit?

Chapter 6**6.4.1 Let's try it**

De docent zit op een stoel voor de klas.

In Nederland wonen vrij veel mensen in een rijtjeshuis.

Jij rijdt op een zogenaamde omafiets.

Op dit schilderij van Paulus Potter staat een man met een stier.

Zie je dat stoplicht? Daar moet je linksaf.

Hij heeft een vraag die de docent niet kan beantwoorden.

Zijn dat de kinderen van Annet en Pieter?

6.6.1 Let's try it

windt	winds	wint	wins
laadt	loads	laat	lets
kruidt	seasons	kruit	wheels (in a wheelbarrow)
schud	shakes	(be)schut	shields from

Chapter 7

7.1.2 *Let's try it*

- het ronde gezicht
- ronde gezichten
- een ronde tafel
- een rond gezicht

7.1.4 *Let's try it*

- 1 Het witte bord staat op een blauwe tafellaken.
- 2 De ronde tafels in de grote kamer, zijn praktisch.
- 3 Hoeveel gerookte zalm wil je?
- 4 Kan je zure citroenen eten?
- 5 Dat is een heerlijk gerecht!
- 6 Deze verse perzikentaart smaakt lekker.
- 7 Dat is een fantastische fooi!
- 8 Dat heerlijke nagerecht staat sinds kort op het nieuwe menu.
- 9 De kok in dit leuke restaurant kookt erg lekker.
- 10 Veel mensen houden van rauwe haring in Nederland.

7.4.1 *Let's try it*

- 1 Mijn broer is dikker dan de president van de Verenigde Staten van Amerika.
- 2 Haar haar is langer dan het haar van de koningin.
- 3 Wat heb je liever, een kopje thee of koffie?
- 4 In het weekend is het natuurlijk drukker in de stad dan door de week.
- 5 Hij woont verder van de universiteit dan ik.
- 6 Hij komt vaak later dan zij.

- 7 Nu ik in een grote stad woon, ga ik vaker naar de bioscoop.
 - 8 Schrijven is voor veel studenten in deze klas gemakkelijker dan spreken.
 - 9 Kunnen jullie alsjeblieft een beetje stiller zijn?
 - 10 Hij doet nog gekker dan anders.
-
- 1 Dat is de engste spin die ik ooit gezien heb.
 - 2 Hoe gaat het met de liefste oom van de wereld?
 - 3 Heb je zijn mooiste dochter gezien?
 - 4 Het grootste stuk taart is vandaag voor mij!
 - 5 Hij is verliefd op de oudste dochter van de president.
 - 6 Dat is de moeilijkste vraag die ik ooit gehad heb.
 - 7 Morgen gaan we naar het lekkerste restaurant in de stad.
 - 8 Hier maken ze de heerlijkste pannenkoeken.
 - 9 Dat is de rotste tomaat die ik ooit gezien heb.
 - 10 Kan jij het hoogst springen, of is het je zus die dat kan?

Chapter 8

8.3.1 Let's try it

- 1 Vertel je broer je verhaal.
- 2 Schrijf de ouders van je vrouw een brief.
- 3 Hoeveel keer heb je je leraar dat verteld?
- 4 Geef je verloofde een geschenk voor Kerstmis.
- 5 De politieagent geeft de fietser een bekeuring.
- 6 Sinterklaas geeft de kinderen van de basisschool cadeautjes.
- 7 De vader leest zijn kinderen elke avond een verhaaltje voor.
- 8 Hij geeft zichzelf een nieuwe auto.

8.5.1 Let's try it

- 1 Kijk naar hem, hij verkoopt ze.
- 2 Geef ze aan haar.
- 3 Betaal hem, anders krijg je geen kaas van hem.
- 4 Zij laten ze aan ons zien.
- 5 Kijk uit! Hij ziet jullie niet!
- 6 Zie je ze?
- 7 Zij neemt haar op de schoot en ze zegt: "Kaatje, vertel mij eens over de kanarie."
- 8 Ik ga met hen op de fiets naar de markt.
- 9 Zoveel mensen kopen niet bij jou.
- 10 Professor, ik zeg u: het is de beste kaas in Nederland!

Chapter 9

9.1.1 Let's try it

- 1 Vorige week heb ik mijn beste vriendin helpen verhuizen.
- 2 Heb jij mijn boek gezien? Ik ben het kwijt.
- 3 Hij gaat samen met zijn ouders naar de diploma-uitreiking.
- 4 De Koningin ging samen met haar kleinkinderen op de foto.
- 5 Heeft u gisteren uw paraplu nog gevonden?
- 6 De hond was zijn speeltje kwijt.
- 7 Jullie houden natuurlijk liever je jas aan.
- 8 Wij gaan samen met onze vrienden op skivakantie in Oostenrijk.
- 9 Dit is ons huis: we wonen er al drie jaar.
- 10 Zij gaan met hun hele hebben en houden verhuizen.

9.3.4 *Let's try it*

Part one.

- 1 Dit is jouw boek. Daar ligt het mijne.
- 2 Is dat jullie auto? Nee, dat is niet de onze.
- 3 Van wie is dit kopje koffie? Is het het uwe?
- 4 Hier hangt mijn jas: die van haar ligt daar op de grond.
- 5 Ons huis is klein, maar dat van jullie is erg groot.

Part two.

- 1 In mijn kamer staat een grote boekenkast.
- 2 Heeft jouw vader al die boeken voor je aangeschaft?
- 3 Houd uw tas altijd bij u, er wordt hier veel gestolen.
- 4 Zij vergist zich niet zo vaak in de datum.
- 5 Hij gaat volgend jaar met zijn hele gezin naar Engeland emigreren.
- 6 Zie je het hondje daar? Zijn baas loopt hem al een tijd te zoeken.
- 7 Van wie is die auto? Dat is de onze.
- 8 Ken je Karel en Thea? Daar zie ik ze net lopen. Zal ik je even aan hun/hen/ze voorstellen?

Chapter 10

10.1.2 *Let's try it*

3 drie

17 zeventien

71 eenenzeventig

298 tweehonderd achtennegentig

1.389 duizend driehonderd negenentachtig

10.461 tienduizend vierhonderd eenenzestig

8,7% acht komma zeven procent

10.5.6 Let's try it

Het is kwart over drie ('s middags).

Het is kwart voor tien.

Na tien minuten kon hij zijn ogen al niet meer open houden.

Om vijf uur heb ik een afspraak.

Vanmiddag ga ik naar een lezing.

De voorstelling van vanavond is uitverkocht.

Veel mensen drinken 's morgens een kopje koffie.

We gaan altijd 's woensdags naar de markt.

Chapter 11

11.2.3 Let's try it

Hij werkte in de jaren 70 bij de Universiteit van Groningen.

Wij woonden toen nog in de polder.

Jij praatte gisteren de hele tijd met haar.

Sara en Karel schudden echt van het lachen.

Wij verhuisden in dat jaar naar het oosten van het land.

Met Sinterklaas zette ik altijd mijn schoen.

Zij hoopte op mooi weer, maar volgens mij regende het de hele tijd.

Ik verfde mijn haar op Koninginnedag helemaal oranje.

11.3.1 Let's try it

gefietst	gepakt
geantwoord	herinnerd
gezegd	ontdekt
getrouwd	geloofd
betaald	geleefd

11.4.1 Let's try it

Hij heeft gisteren uren door de stad gefietst.

Maria heeft niet op de vraag geantwoord.

De twee zusjes hebben allebei in Utrecht gestudeerd.

Jij hebt op maandag niet zo veel gezegd.

Hebben jullie dit weekend lekker gedanst?

De docent heeft de vraag niet gehoord.

Ik heb zijn verhaal niet geloofd.

Wie heeft de koffie betaald?

Vorige week heb ik uren met hem gepraat.

De president heeft als kind veel gereisd.

Chapter 12**12.2.4 Let's try it**

kijken: keek—keken

worden: werd—werden

bieden: bood—boden

lopen: liep—liepen

schrikken: schrok—schrokken

zwemmen: zwom—zwommen

komen: kwam—kwamen

12.3.1 Let's try it

- 1 Gisteren zijn wij naar Maastricht gereden.
- 2 We hebben de hele dag in de stad gelopen.
- 3 Vorige winter hebben wij tot in Leeuwarden geschaatst.
- 4 Mijn haar is dertig centimeter langer geworden.

- 5 Wij zijn in minder dan zes uur naar Zaventem, de luchthaven van Brussel gevlogen!
- 6 Annie M.G. Schmidt is in 1995 gestorven.
- 7 Dit weekend hebben wij drie uur lang door het bos gefietst.
- 8 Ik heb gisteren voor het eerst van mijn leven gevlogen.
- 9 Heb jij weleens op natuurijs geschaatst?
- 10 Ik heb gisteren heerlijk in het Vondelpark gewandeld.

Chapter 13

13.1.5 Let's try it

<i>Infinitive</i>	<i>Simple past singular</i>	<i>Simple past plural</i>	<i>Past participle</i>
staan	stond	stonden	gestaan
vragen	vroeg	vroegen	gevraagd
lachen	lachte	lachten	gelachen
zien	zag	zagen	gezien
zijn	was	waren	geweest

13.3.4 Let's try it

- 1 Vanmorgen moest ik naar de tandarts. Ik was nog nooit eerder bij haar geweest.
- 2 Nadat ik mijn boodschappen had gedaan, ging ik bij De Poort lunchen.
- 3 In de vakantie las ik de nieuwste roman van Mulisch. Ik had er al veel over gehoord.
- 4 Vroeger liep ik graag een uur langs het strand. Mijn vriendin ging dan vaak mee.
- 5 Toen wij klein waren, lazen wij elke dag een stukje in de bijbel.

- 6 Voordat Ali naar Nederland kwam, had hij nog nooit Nederlands gehoord.
- 7 Hij vroeg of zij vorige week in Chicago een leuke tijd had/hadden gehad.
- 8 De docent stelde een vraag / had een vraag gesteld die niemand begreep.

Chapter 14

14.1.8 Let's try it

- 1 Hij mag morgen een boek kopen, maar hij hoeft niet.
- 2 Zij kan op zaterdagochtend niet naar het postkantoor gaan.
- 3 Wij moeten onze brieven op een maandag posten als we willen dat ze op vrijdag aankomen.
- 4 Zij willen hun oude auto verkopen en een nieuwe Jeep kopen.
- 5 Ik kon me gisteren niet meer herinneren waar ik mijn sleutels had gelaten.
- 6 Jij moet elke dag je huiswerk maken voordat je buiten mag spelen.
- 7 Wil je dat even voor mij doen?
- 8 Zullen we straks ergens een hapje gaan eten?
- 9 Wij mogen een woordenboek gebruiken bij dat examen.
- 10 Zij zal op dit moment nog niet thuis zijn.

14.3.1 Let's try it

- 1 Wij hoeven het binnenlandse nieuws niet te lezen.
- 2 Jullie willen het NRC niet.
- 3 Jij kunt het kruiswoordraadsel van vandaag niet oplossen.
- 4 Mijn sportkatern mag je niet lezen.
- 5 Zij zal vandaag niet komen.

14.6.3 Let's try it

- 1 Wij wilden een vakantie bespreken.
 - 2 Hij moest een uur op de trein wachten.
 - 3 Wij zouden hem even helpen.
 - 4 Zij mocht de test maandag doen.
 - 5 Jij kon voor dinsdag een afspraak maken.
 - 6 Ik hoorde hem in de gang lopen.
 - 7 Zij lag in bed te lezen.
-
- 1 Hij heeft de pizza helemaal mogen opeten.
 - 2 Ik heb dit weekend dat dikke boek willen uitlezen.
 - 3 Heeft hij jullie kunnen helpen?
 - 4 Op zaterdag heeft hij zijn auto laten wassen.
 - 5 Wij hebben met z'n allen op jou staan wachten!
 - 6 Zij heeft ons zien lachen.
 - 7 Zijn jullie elke dag gaan wandelen?

Chapter 15

15.1.4 Let's try it

- 1 De trein zal vandaag van spoor 8b vertrekken.
- 2 Het gaat een warme zomer worden.
- 3 Ik zal je morgen je woordenboek teruggeven.
- 4 Ik zal je enorm missen. Ik ga je enorm missen.
- 5 Dat zal nooit gebeuren!
- 6 Hij zou in juli moeten verhuizen.
- 7 Zullen jullie samen met ons naar Nederland willen?

15.2.4 Let's try it

- 1 Ik ben mijn schaatsen aan het schoonmaken.
- 2 Wij zaten te internetten.
- 3 Ik was de was aan het doen.
- 4 Ze staan op Sinterklaas te wachten.
- 5 Ik was aan het winkelen.
- 6 Ik ben de krant aan het lezen.
- 7 Hij is bezig het gras te maaien.
- 8 Hij ligt te slapen.
- 9 Hij zit te denken.
- 10 Ze zijn voor een examen aan het studeren.

Chapter 16**16.1.2 Let's try it**

(less abrupt)	Kom eens binnen. Eet je bord eens leeg.
(mild encouragement)	Kijk maar in het woordenboek. Kom maar een keertje langs.
(casual)	Ga even zitten. Bel hem even op.
(irritation)	Hou toch op! Ga toch weg!

16.1.5 Let's try it

- 1 Denk even rustig na. (just a moment/softens the force of the imperative)
- 2 Zal ik eerst even een kopje koffie halen? (it will take just a moment)
- 3 Ga toch maar zitten. (encouragement)

- 4 Ben je al eens in het Rijksmuseum geweest? (sometimes)
- 5 Die zin is fout, toch? (asking for confirmation)
- 6 Het zal allemaal wel goed komen. (mild reassurance)
- 7 Ik ga toch naar dat concert, hoewel ik het niet van plan was. (after all)
- 8 Hij wilde het niet geloven, maar het is toch echt zo. (forceful confirmation following a negation)
- 9 Doe de deur toch dicht! Het tocht hier. (irritation)
- 10 De laatste trein is toch al weg? (asking for confirmation)

16.2.1 Let's try it

- 1 Je doet maar waar je zin in hebt.
- 2 Hij moet even weg.
- 3 Zij heeft het hem uiteindelijk toch gezegd.
- 4 Je hoeft je geen zorgen te maken. Het is wel afgewerkt.
- 5 Kom eens hier.
- 6 Jij hebt dat toch maar goed gedaan!
- 7 Heb je wel eens in het donker geschaatst?

Chapter 17

17.2.6 Let's try it

- 1 Hij wil niet instappen.
- 2 Wanneer komen zij aan/zijn zij aangekomen?
- 3 Doe de deur dicht!
- 4 Ik waarschuw je/heb je gewaarschuwd: Denk goed na!
- 5 Hij reed gisteren weg zonder te betalen.
- 6 Hoeveel vertraging liepen jullie op die reis op/hebben jullie opgelopen?
- 7 Wil je dat boek even neerleggen?
- 8 Ze kenden hem vorig jaar die beurs toe.

- 9 De buren nodigen/nodigden ons uit voor hun gouden bruiloftsfeest.
10 De hele vakantie sta/stond ik niet voor 10 uur op.
11 Wie bel/belde je vanmorgen op?
12 Vroeger spraken zij altijd af op vrijdagavond in de stad.

17.4.1 Let's try it

- 1 doorzoeken: to search through; doorzoeken: to continue to search
a Ga jij maar naar huis. Ik zal het huis wel verder doorzoeken.
b Ik weet dat het al laat is, maar we zijn bijna klaar. Kan je nog wat doorzoeken?
- 2 ondergaan: to go under; ondergaan: to undergo
a De vijand moest wel ondergaan toen er zoveel soldaten waren gedeserteerd.
b De vijand moest een hele reeks folteringën ondergaan.
- 3 voorkomen: to happen; voorkomen: to prevent
a Kan hij zo'n ramp voorkomen?
b Kan zo'n ramp voorkomen?
- 4 doorlopen: keep walking; doorlopen: walk/go through
a U kunt hier nog een eindje doorlopen.
b Voor zijn presentatie wil hij zijn aantekeningen nog eens doorlopen.
- 5 overdrijven: pass over; overdrijven: exaggerate
a Je moet niet zo overdrijven!
b Volgens mij gaat die onweersbui overdrijven.
- 6 overstromen: flow over; overstromen: flood, inundate
a De vele regen heeft ervoor gezorgd dat het land is overstroomd.
b Ga de kraan dichtdoen! Ik hoor het bad overstromen.
- 7 overkomen: come over; overkomen: happen to
a Dat kan de beste overkomen.
b Zij zullen volgend jaar overkomen.
- 8 omkleden: change clothes; omkleden: substantiate
a Je moet dat met redenen omkleden.
b Ze gingen zich eerst omkleden voor ze naar het feestje gingen.

Chapter 18

18.2.5 *Let's try it*

- 1 Hij werkte de hele dag hoewel hij ziek was.
- 2 Die beeldhouwer werkt het liefst met marmer sinds hij in Italië heeft gestudeerd.
- 3 Van Goghs schilderijen brengen zoveel geld op nu hij over de hele wereld bekend is.
- 4 Wij vroegen haar niets over dit boek omdat zij niet van die schrijver houdt.
- 5 Zij laat het boek pas verschijnen nadat alle personen gestorven zijn.
- 6 Weet u toevallig of er veel schilderijen van Van Gogh in het Kröller Müller museum hangen?
- 7 Hij schilderde maar door hoewel niemand zijn schilderijen mooi vond.
- 8 Wij kunnen veel over de tijd van Vermeer leren in zijn schilderijen terwijl er bijna niets bekend is over zijn leven.
- 9 Ik weet niet of je van Rubens' schilderijen houdt.
- 10 Ik had een gevoel van herkenning toen ik Magrittes werk zag.

18.3.2 *Let's try it*

- 1 Die paarse auto die daar rijdt, is een Smart.
- 2 Ik zie een man die twee jaar in Brussel heeft gewoond.
- 3 Ik heb een woordenboek dat heel erg goed is.
- 4 Gebruiken jullie een computer die al meer dan tien jaar oud is?
- 5 Hij heeft een huis dat in de zeventiende eeuw gebouwd is.
- 6 Op deze plank staan alle boeken die ik nog niet gelezen heb.
- 7 Begrijp jij alle woorden die in deze tekst staan?
- 8 Dat is nu zo'n vraag die ik niet kan beantwoorden.

18.3.4 Let's try it

- 1 De studenten met wie hij zit te praten, komen allemaal uit de Verenigde Staten.
- 2 De auto waarmee wij naar Canada gaan, is vorige week helemaal nagekeken.
- 3 Het liedje waarnaar wij luisterden, was een grote hit in de jaren tachtig.
- 4 Dat is een vrouw met wie ik heel graag een keer van gedachten wil wisselen.
- 5 Dat is een naslagwerk waarin ik niets kan vinden.
- 6 Zij heeft een vriendin met wie zij altijd op vakantie gaat.
- 7 Vanavond is er op tv een documentaire waarnaar ik heel graag wil kijken.
- 8 Hij heeft een tafel gekocht waaraan je heel gemakkelijk kunt werken.

18.3.6 Let's try it

- 1 Het gebouw, dat getekend werd door Victor Horta, is gewoon prachtig. (neuter singular, object)
- 2 Rembrandt is arm gestorven, wat ik erg triest vind. (entire idea)
- 3 Ze namen hem alles af wat voor hem van belang geweest was. (indefinite pronoun)
- 4 De beeldhouwer bij wie we een buste besteld hadden, is ondertussen gestorven. (singular person)
- 5 Het schilderij waarvan we een poster hebben, is gisteren uit het Rijksmuseum gestolen. (neuter singular, object of preposition)

Chapter 19**19.5.1 Let's try it**

- 1 De trein vertrekt pas om acht uur 's avonds.
- 2 De president bracht een bezoek aan België.

- 3 Hij gaat over/voor drie dagen naar New York.
- 4 Wij gaan met Kerstmis naar mijn oma.
- 5 Bij ons thuis aten we elke avond warm.
- 6 Zij wist niet wat zij op die vraag moest antwoorden.
- 7 Jij hebt zin in een kopje koffie? Nou, daar is een leuk cafeetje.
- 8 Gefeliciteerd met je verjaardag.
- 9 Ik kan dan niet: ik moet om 9 uur bij de dokter zijn.
- 10 In de zomer genieten wij erg van die lange avonden.
- 11 Hij hoopt dat over een maand of drie alles opgelost is.
- 12 Hebt u terug van 50 euro?
- 13 Ik zal buiten op je wachten.
- 14 Mijn kleine broertje zit nog op school.
- 15 Geef dat maar aan de secretaresse.
- 16 Daar heb je helemaal gelijk in.

Chapter 20

20.1.4 *Let's try it*

- 1 In het voorjaar gaan wij niet zo vaak met de boot varen.
- 2 Als hij genoeg geld heeft, koopt hij dit najaar een nieuwe auto.
- 3 Toen wij gisteren thuiskwamen, moesten wij eerst even bijkomen van de lange reis.
- 4 Zij heeft het nieuwste boek van die detectiveschrijfster gekocht.
- 5 De premier heeft alle vragen in het wekelijkse vragenuurtje beantwoord.

20.2.2 *Let's try it*

- 1 Ben je geschikt voor die baan?/Heb ik hem gezegd . . . ?
- 2 Solliciteert Mark morgen bij een nieuw bedrijf?

- 3 Heeft zij net een nieuwe secretaresse aangenomen?
- 4 Hebben zij net vorige maand een bedrijf opgestart?
- 5 Heeft zij geen baan?
- 6 Heeft het thuisteam met drie punten verschil gewonnen?
- 7 Hoeven wij morgen niet te spelen?
- 8 Is Rembrandt de bekendste Nederlandse schilder?

20.3.1 Let's try it

- 1 Hij was zo verdrietig dat hij de hele tijd huilde.
- 2 Zij zei tegen mij dat zij dat wel voor mij doen wilde.
- 3 Omdat zij haar moeder zo vreselijk miste, belde zij haar op.
- 4 Hij gaat pas naar huis als hij tien rondjes heeft gerend/gerend heeft.
- 5 Nadat de politieagent hem bekeurd had, mocht hij weer verder rijden.

20.5.4 Let's try it

- 1 Heb je dat boek niet gelezen?
- 2 Hij heeft haar niet aangeworven.
- 3 Ik zei hem, dat hij niet mocht komen.
- 4 Hij vraagt niet of hij veel zal verdienen.
- 5 Rook je niet?
- 6 Vind je dit niet moeilijk?
- 7 Weet je niet de weg naar het museum?/Weet je de weg niet . . .?
- 8 Ga je morgen niet naar Gent?
- 9 Tom kocht gisteren geen computer.
- 10 Omdat hij vorige week niet kon gaan, gaat hij er dit weekend naartoe.

Chapter 21

21.1.3 Let's try it

Er heeft een jongen uit de klas een vraag gesteld.

Er ligt nog een ander boek van Maria op de grond.

Er staan veel dvd's in de kast.

Er zit niets in mijn broekzak.

Er kijken veel jongeren naar dat televisieprogramma.

Er bevindt zich een kerk midden in het dorp.

21.2.1 Let's try it

- 1 Ik zit er al uren op.
- 2 Zij kijkt er nu naar.
- 3 Wij hebben er veel vragen over.
- 4 Kun je er iets meer over vertellen?
- 5 Wat haalde je er gisteren uit?
- 6 Zij heeft er veel zin in.
- 7 Heb jij er 1.000 dollar voor betaald?
- 8 Hij denkt er wel erg lang over na.
- 9 Je kunt er niet goed mee schrijven.

Chapter 22

22.1.5 Let's try it

vrouwtje	boezempje	mormeltje
dekentje	mannetje	tuintje
scheepje	geheimpje	kruimeltje
darpje	zalpje	nichtje
regeltje	boekje	zoentje
dingetje	raampje	sterretje
schooltje	kannetje	museumpje

Chapter 23

23.4.1 *Let's try it*

- 1 Haar neus wordt geopereerd.
- 2 Zijn wonde werd genezen.
- 3 Is de ambulance opgebeld?
- 4 Mijn tanden moeten gepoetst worden.
- 5 Wanneer is een afspraak gemaakt met de dokter?/ . . . met de dokter een afspraak.
- 6 Hoe lang geleden zijn je tanden schoongemaakt?
- 7 De patiënten worden elke dag bezocht.
- 8 Hoeveel pillen zijn voorgeschreven?

23.6.1 *Let's try it*

- 1 In de bioscoop mag niet gerookt worden.
- 2 Er werd vroeger veel meer spek gegeten dan nu.
- 3 De inbreker is door de politie op heterdaad betrapt.
- 4 De minister-president wordt vandaag geopereerd.
- 5 In Frankrijk wordt veel kaas gegeten.
- 6 Vorig weekend heb ik een pan erwtensoep gemaakt.

Chapter 24

24.3.7 *Let's try it*

- 1 Goedemorgen, hoe maakt u het?
- 2 Wat bedoelt hij daarmee?
- 3 Het concert was echt goed; het viel mee.
- 4 Ik ken jouw buurman niet.
- 5 Hij herinnert zich niet meer of het dinsdag of woensdag was.

- 6 Toen verstonden zij niet meer wat hij zei, omdat er zoveel lawaai was.
- 7 Hij zit op een stoel in de keuken de krant te lezen.
- 8 Het kind blijft maar huilen, zonder ophouden.
- 9 Hoe lang wonen jullie al in Maastricht?
- 10 Na die bankoverval moest hij 6 jaar zitten.

Chapter 25

25.1.1 Let's try it

- 1 het woord "word" + het boek "book" = "dictionary"
- 2 de kamer "room" + de deur "door" = door to the room
- 3 uit "out" + het zicht "sight" = "view"
- 4 buiten "outside" + het verblijf "residence" = "country residence"
- 5 het werk "work" + het woord "word" = "verb"
- 6 in "in" + schenken "to present" = "pour in"
- 7 binnen "inside" + lopen "to move" = "arrive"
- 8 de fiets "bicycle" + het slot "lock" = "bicycle lock"
- 9 ziek "sick" + het huis "house" = "hospital"
- 10 de voet "foot" + de bal "ball" = "soccer" + elftal "aggregate of 11" = "soccer team"

25.4.1 Let's try it

- 1 momentary, at the moment
- 2 friendly
- 3 unhappy (also means "unlucky")
- 4 looking for work
- 5 nervous
- 6 watery
- 7 doubtful

Dutch–English vocabulary

If a verb is reflexive, that is indicated by (**zich**) following the verb. If the verb is strong or irregular, the number following it indicates where the principal parts are to be found in the appendix “Strong and irregular verbs in common use.” Separable verbs are indicated by (sep).

The plural of nouns is indicated between brackets. If there are two possible plurals, the preferred one is given first. Both possibilities are separated from each other by a slash.

When on an unpredictable syllable, the place of the stress is indicated by an underline.

A

aan at, on
aanbellen (sep) to ring (doorbell)
aanbevelen (sep) 4 to recommend
aanbieding(en), de: in de a. on sale
aandoen (sep) irr to turn on
aangezien in view of the fact that
aankijken (sep) 1 to look at
aankomen (sep) 4 to arrive
aannemen (sep) 4 to accept, take on
aanschaffen (sep) to acquire
aansteken (sep) 4 to light
aantekening(en), de note
aantrekkelijk attractive
aantrekken (sep) 3b to put on, attract
aanvaarden to accept
aanwerven (sep) 7b to obtain, hire
aanwezig present
aardappel(en/s), de potato
aardig pleasant

academisch academic
accent(en), het accent
achter behind
achteraan (direction) behind
achttien eighteen
adres(sen), het address
adviseren to advise
af off, down
afgelasten (sep) to call off
afgewerkt finished
afhangen (sep) misc: a. van to depend on
afnemen (sep) 4 to decrease, take away from
afsluiten (sep) 2b to shut down, close up
afspraak (afspraken), de appointment, agreement
afspreken (sep) 4 to make an appointment
afstand(en), de distance
afvragen (sep) irr var: zich a. to wonder
afwassen (sep) irr var to wash dishes

afzetten (sep) to remove
 agent(en), de policeman
 al already
 al all
 alinea('s), de paragraph
 alle all
 alle(n) all
 allebei both
 allemaal all
 als as
 als if, when
 alstublieft, alsjeblieft please
 altijd always
 aluminium (-), het aluminium
 ambassade(s), de embassy
 ambulance(s), de ambulance
 Amerika, het the U.S.A.
 ander other
 anderhalf one and a half
 anders otherwise
 anders: iets a. something else
 antwoord(en), het answer
 antwoorden to answer
 appel(s/en), de apple
 april April
 arm poor
 arm(en), de arm
 arresteren to arrest
 arts(en), de physician
 augustus August
 auto('s), de automobile
 avond(en), de evening

B

baan (banen), de way, street; job
 baas (bazen), de owner, boss
 baby('s) de baby
 bad(en), het bath
 badkamer(s), de bathroom
 bagage (-), de luggage
 bakje(s), het box
 bakken to bake, fry
 bakker(s), de baker
 banaan (bananen), de banana

band(en), de tire
 bang afraid
 bank(en), de bench, sofa, couch, bank
 bankoverval(len), de bank robbery
 barbecuen to barbecue
 basisschool(-scholen), de elementary school
 bazin(nen), de woman boss
 beamen to confirm
 beantwoorden to answer
 bed(den), het bed
 bedanken to thank
 bedoelen to mean, intend
 bedrag(en), het amount (money)
 bedrijf (bedrijven), het company
 beeld(en), het picture, image
 beeldhouwer(s), de sculptor
 been (benen), het bone, leg
 beetje little bit
 begin (-), het beginning
 beginnen 3a to begin
 begrijpen 1 to understand, comprehend
 behagen(s), het desire
 behalve except
 behangen to wallpaper
 behoefte(s), de need; b. aan need of
 beide(n) both
 beige beige
 bekend known
 bekeuren to write a ticket
 bekeuring(en), de (traffic) ticket
 bekoorlijk attractive
 bekoren to attract, charm
 bel(len), de bell
 belachelijk ridiculous
 belang(en), het importance
 belangrijk important
 Belgisch Belgian
 bellen to ring, phone
 beloven to promise
 beneden below
 berekenen to figure
 berg(en), de mountain; b. op uphill,
 b. af downhill
 beschutten to protect

- besluit(en), het** decision
bespreken 4 to discuss, reserve
best (see goed)
bestaan irr to exist; **b. uit** to consist of
bestellen to order, deliver
betalen to pay
betekenen to mean, signify
betekenis(sen), de meaning
beter (see goed)
betrouwbaar dependable
beurs (beurzen), de scholarship
beurt(en), de turn
bevinden 3a: zich b. to be located
bevrijden to liberate
bewegen 3b to move
beweging movement
bezem(s), de broom
bezig zijn te to be in the act of
bezoek(en), het visit; **een b. brengen aan**
to visit
bezoeken irr var to visit
bibliotheek (bibliotheken), de library
bieden 2a to offer
bier(en), het beer
bij at house of, with, at
bijbel(s), de bible
bijkomen (sep) 4 van to recover from
bijvoorbeeld for example
binden 3a to tie
binnen inside of
binnenkomen (sep) 4 to come in
binnenlands domestic
binnenlopen (sep) 7a to come in, arrive
biograaf (biografen), de biographer
bioscoop (bioscopen), de movies, movie
theater
blad (bladeren), het leaf
blank white
blauw blue
bleek pale
bleekjes pale, in a weak way
blij happy; **b. om** happy about
blijven 1 to stay; **b. + inf** to keep on
-ing
bloem(en), de flower
bloes (bloezen), de blouse
blozen to blush
blusapparaat (-apparaten), het fire
extinguisher
blussen to extinguish
boek(en), het book
boekenkast(en), de bookcase
boekje(s), het booklet
boel (-), de mess, stuff
boer(en), de farmer
boerderij(en), de farm
boetiek(s), de boutique
boezem(s), de bosom
bom(men), de bomb
boodschap(pen), de errand, message
boom (bomen), de tree
boon (bonen), de bean
boos angry; **b. op** mad at
boot (boten), de boat
bord(en), het plate, sign
bord, het blackboard
bos(sen), het forest
bouwen to build
boven above
bovenkomen (sep) 4 to come up
breedte(s), de breadth
brengen irr var to bring, take
brief (brieven), de letter
broek(en), de pair of pants
broekzak(ken), de pants pocket
broer(s), de brother
brood (broden), het bread
broodje(s), het roll
Brugge Bruges
bruiloftsfeest(en), het wedding
anniversary
bruin brown
Brussel Brussels
bui(en), de shower
buigen 2b to bend
buiten outside (of)
buitenlander(s), de foreigner
buitenlands foreign
buitenverblijf (-verblijven), het country
house

buitenwereld (-), de outside world
buitenwijk(en), de suburb
bus(sen), de box, bus
buste(s), de bust
buur (buren), de neighbor
buurt(en), de neighborhood
buurvrouw(en), de neighbor (fem.)

C

cadeau(s), het present
caravan(s), de caravan, house trailer
catalogus (catalogi/catalogussen), de
catalog
centimeter(s), de centimeter
centraal central
centrum (centrums/centra), het center
champagne(s), de champagne
chirurg(en), de surgeon
citroen(en), de lemon
collega('s), de colleague
commentaar (commentaren), het
commentary
compromis(sen), het compromise
computer(s), de computer
computerspel(len), het computer game
concert(en), het concert
conferentie(s), de conference
congres(sen), het conference
copiëren to copy

D

daar because
dag(en), de day
dagelijks daily
dak(en), het roof
dan then
dan than
dans(en), de dance
dansen to dance
danser(es) (dansers/danseressen),
de dancer m/f
darm(en), de intestine
das(sen), de necktie
dat that (pron.)

dat that (conj.)
datum (data/datums), de date
de the
december December
deel (delen), het part
deelwoord(en), het participle
deken(s), de blanket
Den Haag The Hague
denken irr var to think; d. om to
remember, be mindful of
dergelijk such
dertien thirteen
dertig thirty
desalniettemin nevertheless
deserteren to desert
detective(s), de detective, murder
mystery
deur(en), de door
deze this, these
dicht closed
dichtdoen (sep) irr to close, lock
die that
dienen te ought to
diep deep(ly)
diepvries (-), de deep freeze
dier(en), het animal
dierentuin(en), de zoo
diesel(s), de diesel
dijk(en), de dike
dik fat, thick
ding(en), het thing
dinsdag(en), de Tuesday
diploma('s), het diploma
diploma-uitreiking(en), de graduation
ceremony
directeur (-en/-s), de director, manager
dit this
docent(en), de instructor, teacher
docente (docenten/docents), de
instructor (f)
dochter(s), de daughter
documentaire(s), de documentary
doen irr to do
dokter(s), de doctor
donderdag(en), de Thursday

donker dark
dood dead
doodmoe dead tired
doof deaf
door through, by
doorbrengen (sep) **irr var** to spend (time)
doorgeven (sep) **5a** to pass (on)
doorlopen (sep) **7a** to walk on
doorlopen **7a** to go through
doorschilderen (sep) to continue painting
doorzoeken (sep) **irr var** to continue searching
doorzoeken **irr var** to examine
dopen to baptize, christen
doorp(en), het village
dorst thirsty; **d. hebben** to be thirsty
dragen **6** to carry, wear
drie three
drinken **3a** to drink
drogen to dry
droog dry
droogjes drily
drop (-), **de** liquorice
druif (druiven), **de** grape
druk busy
druppel(s), de drop
dubbeltje(s), het 10-cent coin
duidelijk clear
duim(en), de thumb
duin(en), het dune
duizend thousand
dutje(s), het nap
duur expensive
dvd-speler(s), de DVD player

E

echt genuine, real(ly)
echter however
een a(n), one
eend(en), de duck
eens one time
eens (particle) sometime
eens: het e. zijn met to agree with
eenvoud (-), **de** simplicity

eenvoudig simple (-ly)
eenzaam lonely
eenzaamheid (-), **de** loneliness
eerder previously
eerst first; **voor het e.** for the first time
eeuw(en), de century
ei (eieren), **het** egg
eigen own
eigenlijk actually
eikel(s), de acorn
eindelijk finally
eindje(s), het small distance, short length
elektrisch electric
elf (elven), **de** eleven
elf(en), de elf
elftal(len), het aggregate of eleven, (colloq.) football team
elk each
emigreren to emigrate
eng creepy
Engeland England
engerd(s), de creep
enkele some
enorm enormously
envelop(pen), de envelope
er there
erg very
ergens somewhere
erkennen to admit
ervaren **6** to experience
ervaring experience
erwt(je) (erwt(en)/erwtjes), **de/het** pea
erwtensoep (-), **de** pea soup
eten (-), **het** food
eten **5a** to eat
euro(’s), **de** euro
even just (particle)
eventjes for a moment
evenwel however
examen(s), het examination

F

fantastisch fantastic
februari February

feest(en), het party
 feestje(s), het party
 feit(en), het fact
 feliciteren to congratulate
 fiets(en), de bicycle
 fietsen to cycle
 fietser(s), de cyclist
 fietsslot(en), het bicycle lock
 fijn fine
 fijntjes slyly
 film(s), de movie
 filmvoorstelling(en), de movie showing
 firma('s), de firm
 fles(sen), de bottle
 fluiten 2b to whistle, sing (birds)
 fooi(en), de tip
 formulier(en), het form
 foto('s), de photograph
 fotograaf (fotografen), de photographer
 fotooestel(len), het camera
 fout(en), de mistake
 Frankrijk France
 friet(en), de French fries
 frietkraam(-kramen), het French fries stand
 fruit (-), het fruit
 functionneren to function

G

gaan misc to go
 gang(en), de hallway; pace, gait
 gans (ganzen), de goose
 garage(s), de garage
 gas(sen), het gas, natural gas (gasoline is benzine)
 gast(en), de guest
 gat(en), het hole
 gebeuren to happen
 geboren born
 gebouw(en), het building
 gebrek aan lack of
 gebruik(en), het use
 gebruiken to use, take
 gebruiksaanwijzing(en), de directions for use

gedachte thought; van g. wisselen to exchange thoughts
 gedachte(n/s), de thought
 geel yellow
 geen no
 gefeliciteerd congratulations
 gehandicapt(en), de handicapped
 geheim(en), het secret
 gek crazy; g. op crazy about
 geld(en), het money
 geleden ago
 gelegenheid(-heden), de opportunity
 gelijk right; g. hebben (aan) to be right (about)
 geloven to believe; g. aan/in to believe in
 geluk happiness, fortune
 gelukkig happy, lucky
 gelukwensen to congratulate
 gemakkelijk easy
 gemeneer continually calling “Mr.”
 generatie(s), de generation
 genezen 5a to cure
 genieten 2a van to enjoy
 genoeg enough
 Gent G(h)ent
 gerecht(en), het dish
 gerookt smoked
 geruit checkered, tartan
 gerust confidently
 geschenk present
 geschiedenis(sen), de history
 geschikt suitable
 geschreeuw (-), het continual hollering
 geschrijf (-) het continual scribbling
 gesprek(ken), het conversation
 geven 5a to give
 gevestigd settled
 gevoel (-), het feeling
 gewicht(en), het weight
 gewoon simply
 gezeur (-), het whining
 gezicht(en), het face
 gezin(nen), het family
 gisteren yesterday
 gitaar (gitaren), de guitar

glanzen to shine
 glas (glazen), het glass
 godsdienst (-), de religion
 godsdienstig religious
 goedkoop cheap
 goud, het gold
 gouden golden
 graag gladly
 gracht(en), de canal (in town)
 gram(men), het gram
 gras(sen), het grass
 gratis free
 griep, de flu
 groeien to grow
 groen green
 groente (-n/s), de vegetables
 groenteboer(en), de vegetable merchant
 grond(en), de floor, ground
 groot big, large
 grootbrengen (sep) irr var to raise
 (children)
 grootouder(s), de grandparent
 gsm'etje(s), het (pronounced gee-es-
 emmetje) cell phone

H

haai(en), de shark
 haar her
 halen to fetch, get
 half half; h. zes 5.30
 ham(men), de ham
 handelaar (handelaren), de dealer
 handelen to deal
 handtas(sen), de purse
 hangen misc to hang
 hapje(s), het bite
 hard hard, loud, fast
 hardlopen (sep) 7a to run
 haring(en), de herring
 hartig salty; iets hartigs/een hartig hapje
 a tasty snack
 hebben irr var to have; h. en houden
 all one's possessions; het h. over to
 talk about
 heel very

heerlijk wonderful
 heilig holy, firmly
 heks(en), de witch
 held(en), de hero
 heldin(nen), de heroine
 helemaal completely; h. niet not at all
 helft(en), de half
 helpen 7b to help
 hemd(en), het (under)shirt
 hen them
 herbouwen to rebuild
 Herengracht (one of the three concentric
 canals in Amsterdam)
 herenhuis (-huizen), het patrician house,
 mansion
 herhalen to repeat
 herinneren to remind; zich h. to
 remember; h. aan to remind of
 herkenning(en), de recognition
 herlezen 5a to reread
 herrijzen 1 to rise again
 het it, the
 heten irr var to be named
 heterdaad, op red handed
 hier here
 hij he
 historicus (historici), de historian
 hit (s), de hit
 hitte (-), de heat
 hobby('s), de hobby
 hoe how
 hoek(en), de corner
 hoekje(s), het corner
 hoeveel how much
 hoeveelste what day
 hoewel although
 hok(ken), het doghouse
 Hollands Dutch
 hond(en), de dog
 honderd hundred
 honger (-), de hunger; h. hebben to be
 hungry
 hoofd(en), het head
 hoofdstuk(ken), het chapter
 hoofdzakelijk primarily

hoog high
 hoop (-), de hope
 hoor (interjection)
 hopen to hope
 horen to hear
 horloge (de) watch
 hospita('s), de landlady
 hotel(s), het hotel
 houden 7a van to love, like; to keep
 hout, het wood
 houten wooden
 huilen to cry
 huis (huizen), het house; naar h.
 (towards) home
 huisdier(en), het domestic animal
 huiswerk (-), het homework
 hun (pron.) them; (poss.) their
 huren to rent
 huurder(s), de renter, tenant

I

ieder every
 iedereen everyone
 iemand someone
 iets anders something else
 ijsbeer (-beren), de polar bear
 ijsje(s), het (serving of) icecream
 ijzer iron
 ik I
 in in
 inbreker(s), de burglar
 indruk(ken), de impression
 inhoud(en), de contents
 inkoop (inkopen), de (usually pl.)
 purchases
 innemen (sep) 4 to take (medicine)
 inschenken (sep) to pour out, serve
 instappen (sep) to get in (vehicle)
 interessant interesting
 interesseren to interest; zich i. voor
 to be interested in
 internetten to use the Internet
 invullen (sep) to fill in
 Italië Italy

J

ja yes
 jaar (jaren), het year; de jaren zeventig
 the seventies
 jammer too bad
 januari January
 jarig: j. zijn to have a birthday
 jas(sen), de coat, jacket
 jenever gin
 jij you
 jong young
 jongen(s), de boy
 jouw our
 juli July
 jullie you (pl)
 juni June
 justitie (-), de justice

K

kaartje(s), het ticket
 kaas (kazen), de cheese
 kaasboer(en), de cheese merchant
 kabinet(ten), het cabinet
 kalm calm
 kalmpjes calmly
 kam(men), de comb
 kamer(s), de room, living room
 kan(nen), de pitcher
 kanarie(s), de canary
 kantoor (kantoren), het office
 kapot broken
 karton cardboard
 kat(ten), de cat; katje kitten
 katern(en), de/het section (of newspaper)
 katoenen made of cotton
 keer (keren), de time
 kelner(s), de waiter
 kelnerin(nen), de waitress
 kennen to be familiar with
 kerk(en), de church
 kermis(sen), de fair
 Kerst (= Kerstmis) Christmas
 Kerstmis Christmas

keuken(s), de kitchen
 kiezen 2a to choose, elect
 kijken 1 to look; k. naar to look at
 kilo('s), de/het (kilogram) kilogram
 kilometer(s), de kilometer
 kind(eren), het child
 kip(pen), de chicken
 kist(en), de chest
 klaar ready
 klant(en), de customer, client
 klas(sen), de class
 klein small
 kleinkind(eren), het grandchild
 kleren (pl) clothing
 kletsen to chat
 klok(ken), de clock
 kloppen to knock
 knap smart, handsome
 knippen to cut (with scissors)
 koe(ien), de cow
 koelkast(en), de refrigerator
 koffer(s), de suitcase
 koffie (-), de coffee
 kok(ken), de cook
 koken to cook
 komen 4 to come
 komisch comical
 komma('s), de comma, [used as] decimal point
 koning(en), de king
 koningin(nen), de queen
 Koninginnedag(en), de Queen's birthday (31 April)
 koop (kopen), de sale; te k. for sale
 kop(pen), de (large) cup, (colloq.) head
 kopen irr var to buy
 kopje(s), het cup
 koud cold; het k. hebben to be cold
 kous(en), de stocking
 kraan (kranen), de tap
 krant(en), de newspaper
 krijgen 1 to get
 kritiek(en), de criticism
 Kröller-Müller Museum art museum in the Netherlands

kruiden to season
 kruidenier(s), de grocer
 kruien to wheel
 kruimel(s), de crumb
 kruipen 2b to crawl
 kruiswoordraadsel(s), het crossword puzzle
 kunnen irr var to be able
 kust(en), de coast
 kwaad evil, angry; k. op mad at
 kwaadheid (-), de evil
 kwalijk bad; iemand iets k. nemen to hold something against someone
 kwart(en), het quarter
 kwijt zijn to have lost, be rid of

L

laan (lanen), de avenue
 laat late; hoe l: what time
 laatst recently
 lachen irr var to laugh; l. om to laugh at
 laden irr var to load
 land(en), het country
 lang long
 Lange Voorhout street in The Hague
 langs along
 langskomen (sep) 4 to come by
 langzaam slow
 last(en), de hebben v. to be bothered by
 lastig troublesome; l. vallen to bother
 laten 7a to let, have; to not do; l. zien to show; l. vallen to drop
 lawaai (-), het noise
 leeuw(en), de lion
 leggen to lay
 lek leaking; (tire) flat
 lekker tasty, pleasant; nicely; glad of it; zich l. voelen to feel good
 lengte(n/s), de length
 lente(s), de spring
 lepel(s), de spoon
 leraar (leraren/leraars), de teacher
 leren to learn, teach
 leren made of leather

les(sen), de lesson
 leuk pleasant, nice
 leven to live
 leven(s), het life
 lezen 5a to read
 lezer(s), de reader
 lezing(en), de lecture; reading
 lichaam (lichamen), het body
 lichamelijk bodily
 licht(en), het light
 lid (leden), het member
 lied(eren), het song
 lief dear, nice, kind
 liefde(s), de love
 liefst (see graag)
 liever, liefst rather (see graag)
 liggen 5b to lie, be
 lijken 1 to seem, appear; l. op to look like; l. op to look like
 lijn(en), de (clothes)line
 lijst(en), de list
 linker- left
 linksaf to the left
 liter(s), de liter
 logeren to stay as guest
 logies lodging
 lood lead; l. om oud ijzer six of one half a dozen of the other
 lopen 7a to walk, run; l. te to be; l. op to run on (fuel)
 los loose
 lucht(en), de air, sky
 luchthaven(s), de airport
 luid loud
 luisteren: l. naar to listen to
 lunchen to have lunch (“ch” here = sj)

M

maaien to mow
 maaltijd(en), de meal
 maan (manen), de moon
 maand(en), de month
 maandag(en), de Monday
 maar but, just

maart (-), de March
 machine(s), de machine
 mager lean
 magertjes scantily
 maken to make, do
 mama('s), de mom
 man(nen), de man, husband
 mantel(s), de overcoat
 margarine, de margarine
 markt(en), de market
 marktplein(en), het market square
 marmer marble
 mayonaise, de mayonnaise
 medicijn(en), de/het medicine
 medisch medical
 meditatief meditative
 mee (see met)
 meegaan (sep) misc to go along
 meer more (see veel)
 meest (see veel)
 meeste(n) most
 meevallen (sep) 7a to be better than expected
 mei, de May
 meisje(s), het girl
 melk (-), de milk
 men one
 meneer (meneren), de sir, man
 mens, de person; mensen people
 menu('s), het menu
 merken to notice
 mes(sen), het knife
 met with; m. z'n vieren four of us/you/them; m. z'n allen all of us/them
 meten 5a to measure
 meter(s), de meter
 microfoon(s), de microphone
 middag(en), de noon, afternoon; tussen de m. between noon and 1.00
 midden in in the heart of
 middernacht(en), de midnight
 mij me
 mijn my
 miljard(en), het billion

miljoen(en), het million
minder less (see **weinig**)
minister(s), de (cabinet) minister
minister-president (ministers-presidenten), de prime minister
minst (see **weinig**)
minuut (minuten), de minute
missen to miss
mist(en), de fog, mist
mobieltje(s), het cell phone
modern modern
moedeloos discouraged
moedeloosheid (-), de lack of courage
moeder(s), de mother
moelijk difficult
moelijkheid (-heden), de difficulty
moeite(n), de trouble
moeten irr var to have to
mogelijk possible
mogelijkheid (-heden), de possibility
mogen irr var to be allowed to
moment(en), het moment
momenteel momentary (-ily)
mond houden 7a to keep quiet
mond(en), de mouth
monteur(s), de installer, repairman
mooi beautiful, nice
mop(pen), de joke
morgen tomorrow
morgenavond tomorrow evening
morgenochtend tomorrow morning
mormel(s), het monster
mos(sen), het moss
moskee (ën), de mosque
motor (motoren/motors), de motor(cycle)
mouw(en), de sleeve
museum (musea/museums), het museum
musicus (musici), de musician
muziek (-), de music

N

na after
naaien to sew
naam (namen), de name

naar to, toward
naast next to
nacht(en), de night
nadat after
nadenken (sep) irr var to think
nader closer
nagerecht(en), het dessert
najaar (-jaren), het autumn
nakijken (sep) 1 to look over
naslagwerk(en), het reference work
natuur, nature
natuurijs (-), het natural ice
natuurlijk naturally
Nederland the Netherlands
Nederlander(s), de Dutchman
Nederlands (-), het Dutch
neefje(s), het cousin; nephew
neerleggen (sep) to put down
negatief negative
negen nine
negentien nineteen
negentig ninety
nemen 4 to take
nergens nowhere
net (adj.) tidy, (adv.) just
netjes tidy, tidily
neus (neuzen), de nose
nicht(en), de niece
niemand no one
niet not
niettemin nevertheless
nieuw new
nieuwsgierig curious; **n. naar** curious about
nodig necessary; **n. hebben** to need
noemen to name, call
nog still; **n. nooit** never yet; **moet n.,** hasn't yet; **n. even** just
noodzakelijk necessary
nooit never
november (-), de November
NRC *NRC Handelsblad*, daily newspaper
nu (conj.) now that
nu (adv.) now

nul zero; **n. komma n.** nothing at all
nummer(s), het number

O

o oh
ochtend(en), de morning
oefening(en), de exercise
of or; een stuk of vijf about five
of whether
ofschoon although
ogenblik(ken), het moment
ogenblikkelijk momentary
oktober (-), de October
om around
om around, w/inf; o. at (clock time);
o. de each (unit of time)
oma('s), de grandma
omafiets(en), de granny bicycle
omdat because
omkleden (sep) to change clothes
omkle~~de~~n to surround with, substantiate
omrijden (sep) 1 to detour
omstandigheid (-heden), de circumstance
omstreeks about
ondanks in spite of
onder under, between, among
ondergaan (sep) misc to set (sun)
ondergaan misc to undergo
ondernemen 4 to undertake
onderonsje(s), het tête-à-tête
o~~nde~~russen meanwhile
onderwijs(-), het education
onderwijzen 1 to teach
onderwijzer(es) (onderwijzers/
onderwijzeressen), de teacher m/f
(elementary school)
ongeluk(ken), het accident
ongelukkig unhappy
ongeveer about
onophoudelijk unceasing
ons Dutch “ounce”
ons us
ons/onze our
ontdekken to discover
ontdekking(en), de discovery

onthouden 7a to remember, keep in
mind
ontmoeten to meet
onvermijdelijk inevitable
onweer (onweren), het rainstorm
onweersbui(en), de thunder shower
onze our
oog (ogen), het eye; uit het o. verliezen
to lose track of
oom(s), de uncle
oor (oren), de ear
oorlog(en), de war
oosten (-) het east
Oostende Ostend (town in Belgium)
Oostenrijk Austria
op on, at
opa('s), de grandpa
opbellen (sep) to phone, call up
opbrengen (sep) irr var to bring, fetch
opdat so that
opdiene(n) (sep) to serve up
opdrinken (sep) 3a to drink up
open open
openbaar public
opera('s), de opera
opereren to operate
opeten (sep) 5a to eat up
ophalen (sep) to pick up
ophouden (sep) 7a to stop
opletten (sep) to watch out
oplopen (sep) 7a to add
oplossen (sep) to solve, dissolve
opruimen (sep) to clean up
opruiming(en), de clearance
opschrijven (sep) 1 to write
opstaan (sep) irr to get up
opstarten (sep) to start up
opvallen (sep) 7a to be noticeable
opvouwen (sep) to fold up
oranje orange (color)
orde (-), de order; in o. maken to fix
organisatie(s), de organization
organiseren to organize
orkaan (orkanen), de hurricane
orkest(en), het orchestra

oud old
ouder(s), de parent(s)
over over, after (clock); **het hebben o.**
to talk about; **o. iets heen zijn** be over
something
overal everywhere
overdag during the day
overdekken to cover
overdrijven (sep) 1 to drift over
overdrijven 1 to exaggerate
overeenkomst agreement
overeenkomstig in agreement
overhemd(en), het shirt
overkomen (sep) 4 to come over
overkomen 4 to happen to
overledene(n), de deceased
overmaken (sep) to transfer
overmorgen day after tomorrow
overschatten to overestimate
overstappen (sep) to transfer
overstromen (sep) to overflow
overstromen to flood

P

paal (palen), de post
paard(en), het horse
paaseitje(s), het Easter egg
paddestoel(en), de mushroom, roadstool
pakken grab
pan(nen), de pan
pannenkoek(en), de pancake
papier (-), het paper
paprika('s), de pepper
paraplu('s), de umbrella
Parijs Paris
park(en), het park
parkeerplaats(en), de parking place
parkeren to park
part: voor mijn p. as far as I'm
concerned
pas not until
Pasen Easter
patiënt(en), de patient
peer (peren), de pear
pen(nen), de pen
permanent permanent
persoon (personen), de person
perzikentaart(en), de peach cake
pikzwart jet black
pil(len), de pill
plaats(en), de place
plaatsvinden (sep) 3a to take place
plak(je) (plakken/plakjes) de/het slice
plan(nen), het plan; van p. zijn to have
the intention
plank, de shelf
plastic plastic (pronounced *plestik*)
platina platinum
plein(en), het square
plukken to pluck
poes (poezen), de cat
poetsen to polish, brush (teeth)
poffertjes, de “poffertjes” (small fried
pastries)
polder(s), de mechanically drained land
politicus (politici), de politician
politie (-), de police
politicagent(en), de policeman
pond(en), het Dutch “pound”
poort(en), de gate
portemonnee(s), de wallet, change purse
posten to mail, post
poster(s), de poster
postkantoor (-kantoren), het post office
postzegel(s), de postage stamp
pot(ten), de pot
prachtig splendid
praktisch practical
praten to talk
presentatie(s), de presentation
president(en), de president
prestatie(s), de performance
prijs (prijzen), de price
printer(s), de printer
proberen to try
probleem (problemen), het problem
professor (professors/professoren), de
professor
programma('s), het program
pruim(en), de plum

pullover(s), de sweater
punt(en), het point
puntzak(ken), de paper cone

R

raadplegen to consult
raam (ramen), het window
raden irr var naar to guess
radio('s), de radio
ramp(en), de disaster
rauw raw
recept(en), het recipe
rechter- right hand
redden to save
reden reason
regel(s), de rule
regelen to arrange
regenen to rain
regeren to govern, rule
regering(en), de government,
administration
reis (reizen), de trip
reizen to travel
reiziger(s), de traveler
rekening(en), de bill
reparatie(s), de repair
repareren to repair
restaurant(s), het restaurant
rijden 1 to ride, drive
rijexamen(s), het driver's test
Rijksmuseum Rijksmuseum
rijtjeshuis (-huizen), het row house
ring(en), de ring
roddelen to gossip
roken to smoke
roman(s), de novel
rond (conj.) around; **rondom** around
rond (adj.) round
rondje(s), het circuit
rondrijden (sep) 1 to ride around
room (-), de cream
rot rotten
rups(en), de caterpillar
rustig quiet(ly)

S

saai dull
samen together
samenleven (sep) to live together
sappig juicy
schaats(en), de skate
schaatsen to skate
scheermes(sen), het razor
scheermesje(s), het razor blade
scheiden irr var to separate, divorce
schenken 3b pour, present
scheppen 7b to create
scheren misc: zich s. to shave; **zich laten s.** to get a shave
schijnen 1 to appear
schilderen to paint
schilderes(sen), de woman painter
schilderij(en), het painting
schilderkunst (-), de (art of) painting
schip (schepen), het ship
schoen(en), de shoe
school (scholen), de school
schoon clean (poetic/regional/older meaning: beautiful)
schoonheid (-heden), de beauty
schoonmaakster(s), de cleaning lady
schoonmaken (sep) to clean
shoot (schoten), de lap
schreeuwen to scream, holler
schrijfster(s), de woman writer
schrijven 1 to write
schrijver(s), de writer
schrikken 3a to be startled
schudden to shake
schuur (schuren), de barn, shed
scriptie(s), de (school) essay
secretaresse(s), de secretary
september (-), de September
sinaasappel(en/s), de orange (fruit)
sinds since; **s. kort** a short time ago
Sinterklaas (Sinterklazen), de St Nicholas (5 December); **met S.** on 5 December
situatie(s), de situation
sjaal(s), de shawl

skivacantie(s), de ski vacation
 sla (-), de lettuce
 slaan irreg to hit, beat
 slaap sleep; s. hebben to be sleepy;
 in s. vallen to fall asleep
 slaapzak(ken), de sleeping bag
 slagen to succeed; s. voor to pass
 (exam)
 slap weak
 slapjes weakly
 slecht bad
 sleutel(s), de key
 slot (en), het lock, castle, conclusion;
 op s. doen to lock
 smaken to taste
 sneeuw (-), de snow
 snel fast, quick(ly)
 snijden 1 to cut
 soep (-), de soup
 sok(ken), de sock
 soldaat (soldaten), de soldier
 solliciteren to apply for a job
 soms by any chance
 soort kind
 speelgoed (-), het playthings
 speeltje(s), het toy
 spek (-), het bacon
 spelen to play
 spijt hebben van to be sorry about,
 regret
 spoor (sporen), het track
 sportkatern(en), het/de sports section
 spreken 4 to speak, speak with
 staan irr to stand
 stad (steden), de city
 stadhuis (-huizen), het city hall
 stappen to step
 station(s), het station
 steen (stenen), de stone
 steken 4 to stick, prick
 stelen 4 to steal
 stellen to place; een vraag s. to ask a
 question
 ster(ren), de star
 stereotype(n/s; pronounced *-tiep*), het
 stereotype
 sterven 7b to die

stier steer
 stijl(en), de style
 stil quiet, still
 stoel(en), de chair
 stof(fen), de material
 stoffen made of cloth
 stofzuigen 2b to vacuum
 stoplicht(en), het traffic light
 stoppen to stop
 storen to disturb
 stout naughty
 straat (straten), de street
 straatbeeld(en), het street scene
 straffen to punish
 straks right away, soon
 strand(en), het beach
 streek (streken), de area, region
 student(en), de student
 studente(n/s), de student (f)
 studentenflat(s), de student apartment
 studeren to study, be a student
 stuk(ken), het piece; een s. of vijf
 about five; s. voor s. one by one
 stukje(s), het little piece
 sufferd(s), de somebody silly
 suiker(s), de sugar
 Surinamer(s), de Surinamese

T

taai tough
 taal (talen), de language
 taalgebruik(en), het language usage
 tachtig eighty
 tafel(s), de table
 tafellaken(s), het tablecloth
 tand(en), de tooth
 tandarts(en), de dentist
 tante(s), de aunt
 taart(en), de pie, cake
 tas(sen), de purse, bag
 taxi('s), de taxi
 te to
 te to, too
 tegen against, towards (clock time)
 tegenkomen (sep) 4 to meet, run into

tegenover opposite
 tegenvallen (sep) 7a to be worse than expected
 tegenwoordig at present
 tekenen to sign, draw
 tekst (de) text
 telefoneren to phone
 telefoon(s), de telephone
 telefoonnummer(s), het phone number
 teleurstellen (sep) to disappoint
 televisie('s), de television
 televisieprogramma('s), het television program
 temperatuur (temperaturen), de temperature
 terras(sen), het terrace, sidewalk cafe
 terug back; t. hebben van have change for
 teruggeven (sep) 5a to give back
 terugkomen (sep) 4 to come back
 terwijl while
 test test
 thee (-), de tea
 theedoek(en), de dishcloth
 thuis at home; thuis team home team
 thuisblijven (sep) 1 to stay at home
 thuiskomen (sep) 4 to come home
 tien ten
 tijd(en), de time; een t. a while
 toch (affirmative particle)
 toekennen (sep) to award
 toen (adv.) then
 toen (conj.) when
 toetje(s), het dessert
 toeval(len), het accident, chance
 toevallig accidentally, by chance
 tomaat (tomaten), de tomato
 tong(en), de tongue
 tot until, up to
 totdat until
 tram (trammen/trams), de streetcar
 trein(en), de train
 trek hebben in to feel like (consuming)
 treuren to mourn
 treurig sad
 triest sad

trouwen to marry
 trouwerij(en), de wedding
 trui(en), de sweater
 tuin(en), de garden, yard
 tulp, de tulip
 tussen between
 tv('s), de (televisie) television
 twaalf twelve
 twee two
 Tweede Kamer Second Chamber (lower house of parliament)
 twijfel(s), de doubt
 twijfelachtig doubtful
 twijfelen aan to doubt
 twintig twenty
 typemachine(s), de typewriter

U

u you
 uit out of
 uitbreiden (sep) to extend
 uitdrukkelijk express(ly)
 uitdrukken (sep) to express
 uitdrukking(en), de expression
 uiteindelijk finally
 uiterlijk exterior
 uitgaan (sep) misc to go out
 uitgeven (sep) 5a to publish
 uitkijken (sep) 1 to watch out; u. naar to look forward to
 uitleggen (sep) to explain
 uitlezen (sep) 5a to read to the end
 uitmaken (sep) to matter
 uitnodigen (sep) to invite
 uitreiking(en), de presentation
 uitverkocht sold out
 uitzicht(en), het view, prospect
 universiteit(en), de university
 uur (uren), het hour
 uw your

V

vaak often
 vader(s), de father

- vakantie(s), de** vacation; **met v. on** vacation
- vallen 7a** to fall, to be
- van** from
- vanavond** this evening
- vandaag** today
- vanmiddag** this afternoon
- vannacht** tonight
- vanochtend** this morning
- varen 6** to sail, travel by water
- vast** certainly, probably; **v. wel** surely
- veel** much
- veertien** fourteen; **v. dagen** two weeks
- veertig** forty
- ver** far
- verbazen (z)** to be surprised
- verbieden 2a** to forbid
- verblijf (verblijven), het** residence
- verboden** prohibited
- verbouwing(en), de** construction
- verder** further
- verdienen** to earn
- verdrag(en), het** treaty
- verdrietig** sorrowful
- Verenigde Staten, de** United States
- vergadering(en), de** meeting
- vergeten 5a** to forget
- vergissen (zich)** to make a mistake, be wrong
- verhaal (verhalen), het** story
- verheugen (zich)** to be glad; **zich v. op** to look forward to
- verhouding(en), de** proportion, relationship
- verhuizen** to move (household)
- verjaardag(en), de** birthday
- verklaren** to explain
- verkopen irr var** to sell
- verkouden** with a cold
- verlegen** shy
- verliefd** in love; **v. op**, in love with
- verliezen 2a** to lose
- verloofde(s), de** fiancé(e)
- vermoeien** to tire
- vermoorden** to murder
- veroorloven** to permit
- vers (verzen), het** verse
- vers** fresh
- verschil(len), het** difference
- verslag(en), het** report
- verstaan irr** to understand
- verte(s), de** distance
- vertellen** tell
- vertraging(en), de** delay
- vertrekken 3b** to depart
- vertrouwen** to trust
- verven** to color, dye, paint
- vervoer (-), het** transportation
- verwachten** to expect
- verwarmen** to warm
- verwarming(en), de** heating
- verzinnen 3a** to invent
- verzoek(en), het** request
- verzoeken irr var** to request
- vestigen** to establish
- vier** four
- vieren** to celebrate
- vijand(en), de** enemy
- vijf** five
- vijftien** fifteen
- vijftig** fifty
- vijver** pond
- vinden 3a** to find, to think, have as opinion
- vis(sen), de** fish
- vlees (-), het** meat
- vliegen 2a** to fly
- vliegtuig(en), het** aeroplane
- voelen** to feel
- voet(en), de** foot
- voetbal** soccer
- voetbalelftal(len), het** soccer team
- voetballen** to play soccer
- vogel(s), de** bird
- volgend** next
- volgens** according to; **v. mij** in my opinion
- volk(en/eren), het** people
- voltooid** complete
- volwassen** adult
- voor** for

vóór in front of, before; **v. drie jaar** three years ago
vooral especially
voorbeeld(en), het example
voordat before
voorjaar (-jaren), het spring
voorkomen (sep) 4 to occur
voorkomen 4 to prevent
voorlezen (sep) 5a to read aloud
voorloper(s), de forerunner
voorlopig temporary (-ily)
voorrang right of way, precedence
voorschrijven (sep) 1 to prescribe
voorstellen (sep) to introduce
voorstelling(en), de performance
voortduren (sep) to last
voortdurend continual
voortgezet continued
voorzien van to provide with
vorig previous
vraag (vragen), de question; **een v. stellen** to ask a question
vragen to ask; **v. om** to ask about, ask for
vragenuurtje(s), het news conference
vreedzaam peacefully
vreselijk terrible (-ly)
 vriend(en), de friend
 vriendin, de woman friend
 vriendelijk friendly, kindly
 vriendin(nen), de friend (f)
 vriendschap(pen), de friendship
 vrij veel quite a lot
 vrijdag(en), de Friday
 vroeg early; **vroeger** previously
 vrouw (en), de woman, wife

W

waar true
waar where
waarde(n/s), de value
waarheid (-heden), de truth
waarom why
waarschijnlijk probably
waarschuwen to warn, remind

wachten to wait; **w. op** to wait for
wakker awake; **w. worden** to wake up
wandelen to walk, hike
wanneer when
warm warm; **het w. hebben** to be warm
warm eten to have a hot meal
was(sen), de wash
wassen irr var to wash
wat what, something
water(en/s), het water
waterrijk watery
wedstrijd(en), de competition
week (weken), de week
weekend(en/s), het weekend
weer (-), het weather
weer again
weg away
weg(en), de road; **de w. wijzen** to show the way
weggaan (sep) misc to go away
wegrijden (sep) 1 to drive away
weinig little
wekelijks weekly
wel (affirmative particle); **well**
wel eens ever
welk which
welletjes more than enough
welnee certainly not
wensen to wish
wereld(en), de world
werf (werven), de shipyard
werk(e)loosheid (-), de unemployment
werk(en), het work
werken to work
werkloos unemployed
werkwoord(en), het verb
werkzoekend looking for employment
weten irr to know; **laten w.** to inform
wetenschap(pen), de science
wetenschappelijk scientific
wie who; **van w.** whose
wij we
wijn(en), de wine
wild wild

willen irr var 7 to want
winden 3a to wind
winkel(s), de shop, store
winkelcentrum (-centra), het shopping
centre
winkelen to shop
winnen 3a to win
winter(s), de winter
winterkoninkje(s), het wren
wiskunde (-), de math
wisselen to exchange
wisselv^{allig} changeable
wit white
woensdag(en), de Wednesday
wol (-), de wool
wolf (wolven), de wolf
wolk(en), de cloud
wollen made of wool
wonde(n), de wound
wonen to live, reside
woonkamer(s), de living room
woonwagen(s), de house trailer
woord(en), het word
woordenboek(en), het dictionary
worden misc to become
worst(en), de sausage

Z

zaak (zaken), de affair, business
zacht soft
zachtjes in a low voice
zak(ken), de bag, pocket, sack
zalm(en), de salmon
zand (-), het sand
zaterdag(en), de Saturday
zee(ën), de sea
zeggen to say z. tegen to say to
zeker certain(ly)
zelden seldom
zenden 3b to send
zenuw(en), de nerve
zenuw^{achtig} nervous
zes six
zestien sixteen

zestig sixty
zetten to set
zeuren to whine
zeven seven
zeventien seventeen
zeventig seventy
zich oneself
zicht sight
ziek sick
ziekenhuis (-huizen), het hospital
zien irr to see; eruit z. to look (like)
zij she, they
zijn his
zijn irr var to be
zilver, het silver
zilveren made of silver
zin sense; z. hebben (in) to feel like,
be hungry for
zin(nen), de sentence
zingen 3a to sing
zitten 5b to sit, to be
zo so, as, right away
zodat so that
zodra as soon as
zoek: z. zijn to be missing
zoeken irr var to look for; z. naar
to look for
zoen(en), de kiss
zoet sweet, easy
zoetjes gradually
zoetjes^{aan} gradually
zogenaamd so-called
zoiets something like that
zolang as long as
zomer(s), de summer
zomertijd (-), de daylight saving
time
zon, de sun
zondag(en), de Sunday
zonder without
zonnetje (-), het sunshine
zoon (zonen), de son
zorg(en), de care
zorgen to take care
zout salt
zuinig thrifty

Dutch–
English
vocabulary

zuinigjes frugally, hesitantly
zullen irr var (future auxiliary)
zus(sen), de sister
zusje(s), het (younger) sister
zuur sour
zwaar heavy

zwak weak
zwakjes weakly
zwemmen 3b to swim
zwemster(s), de woman swimmer
zweren misc to swear
zwijgen 1 to be silent

Index

- aan 't—zijn** 15.2.1
action verb 14.1.1, 14.5, 23.1
adjective: attributive 7.1, 7.2
adjective endings 7.1.1 ff
adverb 7.3, 15.1, 22.2
adverb **niet** 5.5.1, 14.3, 16.1.3, 20.5
adverb of place 21.3.2
adverb of time 10.5.4
affirmative sentence 5.6
agent 23.1
als, toen 18.2.3
antecedent 18.3
articles: definite, indefinite 4.1, 4.2
aspectual meanings 24.1
assimilation 1.4
attributive adjective 7.1, 7.2
- bezig zijn te** 15.2.1
- capitalization 10.3
cardinal numbers 10.1
clause: main, dependent 18.2.1, 20.1.1
clock 10.5.1
closed syllable 2.1 ff
colloquial speech 16.3
command 6.5, 20.2.3
common gender 4.1.1
comparison 7.4
compounding 25.1
conditional phrase 14.1.2, 20.2.4
conjugate 5.3, 6.1 ff, 12.1, 12.3, 20.1 ff
conjunctions; coordinating, subordinating 18.1, 18.2
consonants 1.3, 11.2.1
continuous actions 15.2
coordinating conjunctions 18.1
currency 10.4.1
- dates 10.3
days of the week 10.3
- definite article 4.1
definite, indefinite 4.1 ff
demonstratives 4.3
dependent clause 17.2.3, 18.2.1 ff
derivation: *see* suffixes, prefixes
die 4.3, 5.2, 8.2, 18.3
diminutives, diminutive adjectives 3.2, 22.1 ff
diphthongs 1.2
- e ending 7.1 ff
easily confused pairs of verbs 24.3
en ending 2.3, 3.1, 5.3, 7.2.1
endings 5.3, 6.1, 7.1.1, 7.2.1, 9.2, 11.2
er: plus preposition 8.1.1, 19.4, 21.2, 21.3
- familiar, formal pronouns 5.1
familiar speech 16.3
formal language 16.3
future 15.1 ff
- gaan** 15.1.2, 24.1.1
gaan as future: aspectual meaning 15.1.2
geen 17.2.1, 20.5.3
gender: masculine, feminine, common, neuter 4.1
gender of diminutives 4.1.1, 22.1
- half hour 10.5.1, 10.5.2
hebben 6.4, 12.3, 24.1.3
hun, hen 8.1.2
- idiomatic usages 24.2
imperative 6.5, 20.2.3
impersonal passive 23.5
inanimate 8.1.1
indefinite article 4.2
indefinite pronoun 7.2.1, 8.5

- infinitive 5.3, 11.2.1, 12.2.3, 15.4, 17.2.1
 inseparable prefixes 17.3 ff
 International Phonetic Alphabet 1.1 ff
 inversion 20.2
 irregular verbs 6.2 ff, 13.1 ff
- kennen and weten** 24.3.1
krijgen 24.1.3
- laten** 14.5, 14.6
linker, rechter 7.2.1.3
- main clause 5.6, 20.1.1 ff
 measurement 10.4.2
 modal auxiliaries 14.1 ff, 23.4
 modal auxiliaries: independent 14.4
 modals with **van** 14.2
 months of the year 10.3
- negation 5.5.1, 14.3, 16.1.3, 20.5
 negation of modals 14.3
 neuter gender 4.1
niet 5.5.1, 14.3, 16.1.3, 20.5 ff
 noun: neuter singular 4.1 ff
 numbers: cardinal, ordinal 10.1 ff
- object 8.1 ff
 object: direct, indirect 8.3
 open syllable 2.1 ff
 ordinal numbers 10.2
- participle, past 11.3, 12.2, 12.4, 13.1 ff, 14.1, 23.1
 participle, present 15.3
 particles 16.1 ff
 particles in imperative 16.1.1
 partitive meaning 21.1.5
 passive: tenses 23.2
 passive construction 23.1
 passive voice: use 23.6
 past perfect tense 13.2, 13.3.3, 17.2.4
 past tense 11.1 ff, 12.1 ff, 13.1 ff
 personal endings 5.1
 personal pronouns 5.1 ff
 plural, noun 3.1 ff, 4.1.2
 plural, verb 5.3
 possessive adjective 9.1 ff
 possessive construction with **van** 9.3.2
 possessive pronouns 9.3
 prefixes, separable and inseparable 17.1 ff
 prefixes, unstressed 11.3, 12.4, 17.3
 preposition 10.5.2, 10.5.3, 18.3.3, 19.1 ff
 preposition: **er** 19.4, 21.2, 21.3
 preposition associated with noun, adjective 19.3, 19.5
 preposition following verb 13.4, 19.2
 prepositional compounds 19.4, 21.2
 prepositional phrase 20.1.2
 present perfect 11.4, 17.2.4
 present tense 5.3
 progressive 5.5, 15.2.1
 pronoun, object 8.1 ff, 9.5
 pronoun, subject 5.1, 9.5
 pronouns, personal 5.1 ff
 pronunciation 1.1 ff, 10.1.1, 11.2.2, 22.1.4
- questions 5.5
 question-word question 18.2.4, 20.1.3, 21.3.3
- reflexive 8.4
 relative pronouns 18.3, 21.2.4
- second position 20.1 ff
 separable prefixes 17.1 ff
 simple past 11.2, 12.1
 spelling 2.1 ff, 5.4, 10.1.1
 spoken language 16.3
 stem 6.1, 11.2, 12.2
 stem, vowel changes 12.2
 stress 1.5, 17.1, 25.3
 stress shift in derivation 25.3
 strong verbs 2.1 ff, 12.1 ff
 subject 5.1
 subject pronoun 5.1, 23.1
 subordinating conjunctions 18.2
 suffix 25.2
 superlative 7.4, 7.5
 syllable: closed, open 2.1 ff
- te plus infinitive** 14.6, 14.7, 17.2.5, 23.5.3
te with separable verb 17.2.5
 telling time 10.5
 tenses: present, past, present perfect, future 11.1 ff, 12.1 ff, 13.1 ff
 tenses, use of 13.3
 tenses in passive voice 23.2
toch 16.1, 16.1.4
 tongs construction 20.1.2
 twenty-four hour system 10.5.5
- u and jij** 5.1.1, 6.5
 unaspirated 1.3
 unstressed 5.1, 8.1, 9.1
 use of diminutive 22.3
 use of passive 23.6

- vallen** 24.2.2
verb 5.3 and passim
verb, place in sentence 5.6, 14.1.1,
17.2.2, 20.1 ff
verbal prefix: unstressed 11.3, 17.3
verbs: weak, strong 11.1
verbs **doen, gaan, slaan, staan, zien** 6.2
verliezen, vergeten 12.2.2
vowel, neutral 1.1.5
vowel quality, quantity 1.1.4
vowels 1.1
vowels, front-rounded 1.1.1
- wat** 18.3.5
weak verbs 11.1 ff
word formation 25.1 ff
word order 5.6, 11.4, 14.1.1, 16.2,
18.2.1, 18.2.2, 20.1 ff
written language 16.3
- yes-no question 5.5, 20.2.1
- zijn** 6.4, 11.4, 12.3, 24.1.4
zitten 24.2.1
zullen 15.1 ff